DRAUGAS
4545 W. 63-RD ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 5 (992) SAUSIO - JANUARY 30 • 1969 LIETUVIŲ ŠVIETIMO IR ŠEIMOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA • Tel. 368-6813

Skaitytojai-ne iš dangaus

Lietuvių išeivijos laikraščiai turi ne tik savo gimtines, bet ir kapines. Per ištisą šimtmetį Š. Amerikoje daug jų gimė, bet daug ir mirė. Visų jų pagrindinė problema — skaitytojai. Kuris pajėgia sutelkti pakankamą būrį skaitytojų, tas išsilaiko, o kuris nepajėgia — netrukus keliauja į kapines, kuriose paminklų niekas nestato ir ašarų nelieja. Toks pat likimas laukia ir dabartinių Lietuvos išeivijos laikraščių. Jų skaitytojų eiles palengva retina mirtis, nutautėjimas ir dvasinis atbukimas — suburžuazėjimas. Kad mirtis retina, natūralu — tai visiems negailestingai lygus procesas, bet kad skaitytojų eiles skina nutautėjimas ir suburžuazėjimas — tai mūsų pačių kaltė bent didžiąja dalimi. **Yra daugelio konstatuota, kad nutautėjimas yra mūsų dvasinio atsparumo stoka. Jis nėra absoliutinis malūnas, neišvengiamai naikinąs visus. Nutautėjimo girnos mala tuos, kurie į jas neapdairiai patenka. Tose pačiose aplinkybėse vieni nutautėja, kiti išsilaiko, vieni sumalami, kiti — ne.** Tas pats su dvasiniu atbukimu. Vieni išeivijos gyvenime prarado dvasinį interesą augštesnėm vertybėm, kiti — ne. Vienų vidaus pasaulis tiek sumenkėjo, kad jų nebedomina nei knyga, nei laikraštis, nei paskaita, nei teatras, nei bažnyčia. Tuo tarpu kitų dvasinis pasaulis labai išsiplėtė, pagyvėjo ir nuvedė į plačius vandenis. Skurdžiojo pasaulio atstovai iškrinta iš skaitytojų rikiuotės, o plačiojo — pasilieka, jeigu nepagauna išdidumo pagunda.

* * *

Dabartinė skaitytojų rikiuotė reikalinga nuolatinio atsinaujinimo — papildymo. Tai ir yra sunkioji problemos dalis. Vietiniai amerikiečių ar kanadiečių laikraščiai turi mases žmonių. Gyventojų skaičius didėja, tad ir galimybės plėsti skaitytojų eiles proporcingai didėja. Panašiai yra ir su tautinėmis grupėmis, kurias didina nuolat plečiama imigracija. Pvz. Kanados italai negali skųstis mažais skaitytojų skaičiais. Vien Toronte jų yra jau apie 350.000. Jų šeimos gausios, be to, nuolat atvyksta nauji ateiviai. Dėlto ir jų spauda auga. Vienas jų savaitraštis nuo š.m. pradžios tapo dienraščiu. Nekitaip būtų ir su lietuviais, gal dar geriau, bet mūsų būklė visiškai skirtinga. Iš Lietuvos atvykstančių imigrantų ar drąsių atbėgėlių labai maža. Jie skaitytojų eilių pakankamai papildyti negali. **Vienintelė galimybė — lietuvių išeivių prieauglis, kitaip tariant, jaunimas.** Dalis to jaunimo, tiesa, įsirikiavo į lietuviškos spaudos eiles. Tai tie, kurie yra gimę dar Lietuvoje arba Vokietijoje. Prie jų prisidėjo ir dalis tų, kurie atvyko Š. Amerikon kūdikiais. Jau žymiai blogiau su tais, kurie gimė Š. ir P. Amerikoje ir ten užaugo bei subrendo. Daugelis jų lietuviškos spaudos skaitytojais netapo ir niekad nebetaps. **Spausdintas lietuvių žodis buvo svetimas jiems vaikystėje, tolimas jaunystėje ir nebereikalingas suaugusio amžiuje.**

* * *

Ar spausdinto lietuviško žodžio kova jau pralaimėta? Ar jau ateina laikas išeivijos laikraščiams ruoštis laidotuvėms? Artimo pavojaus, žinoma, dar nėra. Giesmininkai tegu dar nesirenka ir karstanešiai tegu dar neskuba. Juodųjų pranašų yra, bet ir jų diagnozė nevisuomet būna teisinga, panašiai kaip ir gydytojų. Lietuviškoji spauda gyventi dar turi ilgos distancijos galimybių. Galbūt nevisų laikraščių amžius bus vienodas, bet jis dar gali būti nepramatytai ilgas. **Pagrindinė galimybė ir viltis — vaiku ir jaunimo spauda. Džiugu, kad yra puikiai redaguojamas vaikų laikraštis "Eglutė". Jei kas įpras skaityti "Eglutę", padarys pagrindinį žingsnį lietuviškos spaudos link. Iš čia ateis ir visu kitų laikraščių skaitytojai.** Dėlto velionis dr. A. Šapoka sakė ir rašė, kad "Eglutę" turėtų išlaikyti visi lietuviškieji laikraščiai. Pastarieji gal ir nedaug pagalbos galėtų teikti, bet tėvai tikrai galėtų padaryti "Eglutę" savo šeimos nariu. Girdėti, kad "Eglutės" prenumeratorių skaičius mažėja. Dabar pats metas sukrusti lietuviškoms šeimoms ir ateiti tam laikraščiui į talką, nes tai talka sau. Taipgi garbė tiems, kurie rūpinasi vaikų literatūra, ją kuria, leidžia ir platina. Jie tuo būdu augina būsimus skaitytojus. O kai prie viso to prisideda mokykla, iškyla ateities viltis, žadanti laimėjimą kovojantiems. **Pr. G.**

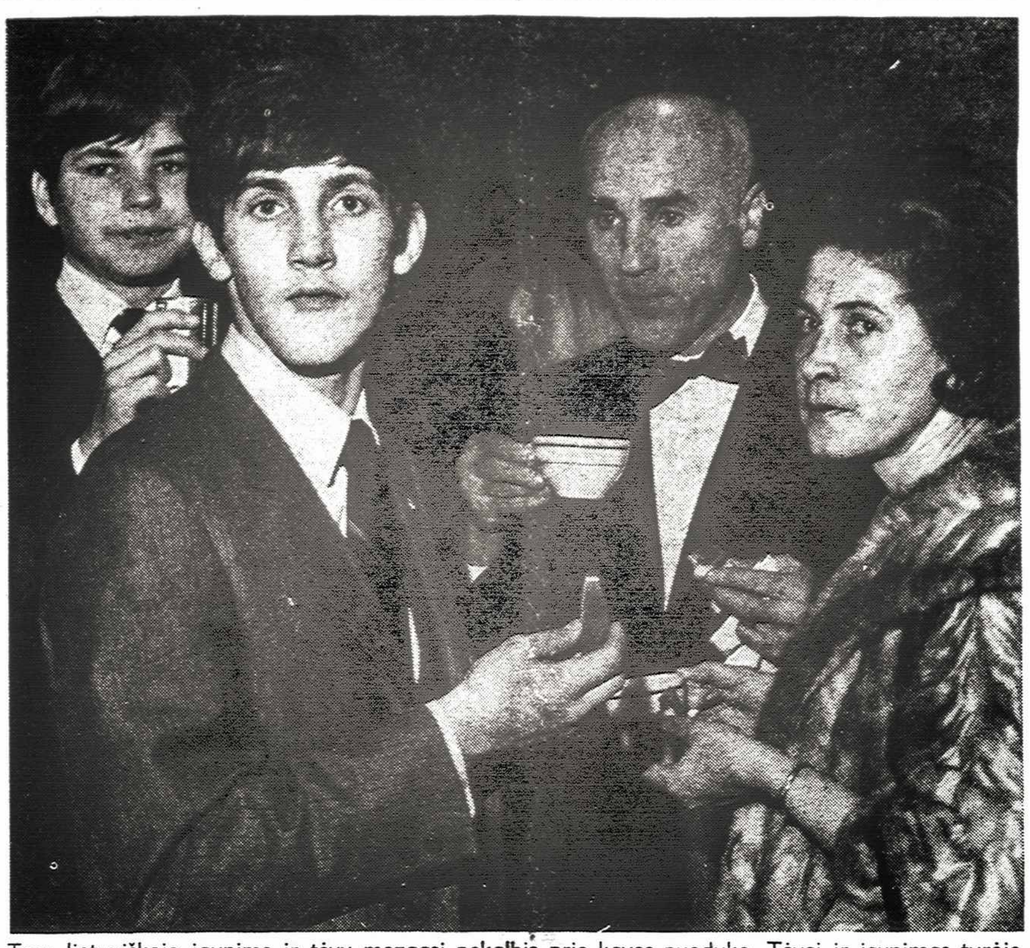

Tarp lietuviškojo jaunimo ir tėvų mezgasi pokalbis prie kavos puoduko. Tėvai ir jaunimas turėjo progos susitikti Toronto ateitininkų moksleivių surengtose Įsijungimo dienose Nuotr. R. Jaciko

KANADOS ĮVYKIAI

PABRANGS SVEIKATOS DRAUDA

Gydytojų tvarkoma Physicians Services Inc. sveikatos drauda nuo š.m. balandžio 1 d. mėlynojo plano nariams padidins draudos mokestį 46%. Nuo 1964 m. gruodžio 1 d. viengungiai į mėnesį mokėdavo $3.90, vyras ir žmona — $9.40, šeima su vaikais — $13.25. Dabargi teks mokėti $5.75, $13.75 ir $19.40. Mėlynajam planui priklauso didžioji PSI narių dalis, kuriems apmokamos visos gydymo išlaidos. Kadangi už šį planą kovoja visos didžiosios darbo unijos, jos jau pradėjo siųsti protesto raštus į Otavą. Daugelyje darboviečių visas PSI draudos išlaidas padengdavo darbdaviai, pasirašydami sutartis su unijomis. Mokesčio pakėlimas iš esmės nėra labai didelis, nes PSI draudą jis tik sulygins su Ontario sveikatos drauda, kur toks padidinimas OMSIPo jau buvo įvestas 1968 m. liepos 1 d. Unijoms jis, žinoma, sudaro naują problemą, nes darbdaviai yra įsipareigoję mokėti lig šiol mokamą sumą. Iki naujų sutarčių susidariusį skirtumą, galimas dalykas, turės padengti patys unijoms priklausantys darbininkai.

Užsienio reikalų ministerio M. Sharp pranešimu, Kanados pasų išdavimą gerokai suvaržys naujos taisyklės, kurias padiktavo eilė Kanados pasu, patekusių į sovietų šnipų rankas, ir pastoriaus L. M. Kingo nužudymus kaltinamo J. E. Ray suėmimas Londone. Šis JAV pilietis be jokio vargo buvo isigijęs ne du Kanados pasus. Kanadoje gimę piliečiai, norėdami gauti pasą, dabar turės pridėti prie prašymo gimimo metrikus arba specialu Kanados pilietybės registracinės įstaigos pažymėjimą. Pilietybę gavusiems imigrantams taipgi reikės jos gavimą įrodančio dokumento. Paso prašančio asmens tapatybei nustatyti turės būti parūpintas liudininkas arba reikės atsakyti į eilę klausimų pas notarą, pateikiant socialinės draudos numerį, leidimą automobiliui vairuoti bei kitus asmeninius dokumentus. Lig šiol pasai už $5 buvo išduodami penkeriem metam, o jų galiojimo pratęsimas kainuodavo $2. Dabar už pasus teks mokėti $10 penkeriem metam. Paso galiojimo pratęsimas panaikinamas — kas penkeri metai teks gauti naują pasą. 1968 m. buvo pamesti 1.849 pasai, kurie galėjo patekti į nepageidaujamų asmenų rankas. Penkerių metų galiojimo riba sumažins šį pavojų.

Karališko sutikimo Paryžiuje susilaukė Kvebeko vyriausybės delegacija, vadovaujama separatistinių pažiūrų švietimo ministerio J. G. Cardinal, kuris šiam vizitui yra pakeitęs negaluojanti premjerą J. Bertrandą. Paryžiaus aerodrome Kanados vėliavai teko labai nežymi vieta Kvebeko ir Prancūzijos vėliavų plazdančioje jūroje. Kanados ambasadorius P. Beaulieu buvo atvykęs sutikti delegacijos, bet nesusilaukė jokio dėmesio ir nebuvo pakviestas į oficialų priėmimą Elizėjaus rūmuose, kur prez. De Gaulle pasakė kalbą apie tamprius ryšius tarp Prancūzijos ir Naujosios Prancūzijos — Kvebeko. Kanados ambasadorius P. Beaulieu gavo kvietimą dalyvauti užsienio reikalų min. M. Debre surengtame priėmime. Čia delegacijos sutikimas buvo taktiškesnis. J. Diefenbakeris Kanados parlamente pasiūlė pareikšti protestą Prancūzijos vyriausybei, bet min. pirm. P. E. Trudeau pareiškė to nedarysiąs, nes suverenines valstybės prezidentas galįs rengti pietus kam nori.

Trys jauni vyrukai Brantforde apiplėšė Ontario gubernatorių W. R. Macdonald. Nakties metu jie įsiprašė į jo rezidenciją neva pasinaudoti telefonu. Grasindami peiliu, jie paėmė $23 ir dalį karalienės vietininko alkoholio atsargų. Policija suėmė tris įtariamus Brantfordo paauglius — James Magee, Gary Guillemette ir Henry MacDonald.

Mirties bausmės panaikinimas bandomajam penkeriu metų laikotarpiui, įvestas 1967 m. gruodžio 29 d., kaip ir buvo galima tikėtis, padidino žmogžudysčių skaičių. Per pirmąjį 1968 m. pusmetį Kanadoje įvyko 141 žmogžudystė, kai tuo tarpu 1967 m. tame pačiame laikotarpyje jų buvo tik 122. Montrealyje žmogžudysčių skaičius 1968 m. padidėjo 50%, Toronte — 22.7%. Bandomajam laikotarpy žmogžudžiai baudžiami mirties bausme tik už policininkų ir kalėjimo sargų nužudyma. Atrodo žmogžudysčių padidėjimas vėl privers federacinį parlamentą grąžinti mirties bausmę. Bandomasis 5 metų laikotarpis baigiasi 1972 m. gruodžio 29 d.

Užgeso du Lietuvos svyturiai

Beruošiant šį "TŽ" nr., atėjo žinios, kad staigiai vienas po kito mirė du žymieji lietuvių veikėjai — buvęs Lietuvos diplomatas **Petras Klimas** ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas **Juozas Bačiūnas.** Pirmasis mirė sausio 16 d. — okupuotoje Lietuvoje, antrasis — sausio 23 d. JAV-se. Abu — tos pačios kartos žmonės; P. Klimas — gimęs 1891. II. 23, J. Bačiūnas — 1893. V. 24. Abu Suvalkijos sūnūs — pirmasis gimęs Marijampolės apskr., Kalvarijos valsč., Kušliškių k., antrasis — Jurbarke. Ir vienas, ir kitas didžiąją savo gyvenimo dalį praleido užsieniuose dirbdami Lietuvai. P. Klimas daugiausia reiškėsi diplomatijoj ir moksle, J. Bačiūnas — spaudoje ir visuomeninėje veikloje. Nei vienas, nei kitas nebuvo kovojančios kairės žmonės, tačiau jon buvo linkę. P. Klimas, besimokydamas universitete, bendradarbiavo kairiųjų laikraštyje "Aušrinė". J. Bačiūnas mažiau dėmesio kreipė į ideologinius klausimus, tačiau turėjo savo nusistatymą, kurio niekam nesistengė primesti, buvo didžiai tolerantiškas. Tautiniu požiūriu ir vieno, ir kito darbai yra neeiliniai, nors ir skirtingose srityse.

Diplomatas ir istorikas

Petras Klimas priklauso Lietuvos atstatytojų kartai. Jis buvo Lietuvos Tarybos narys ir Nepriklausomybės Akto signataras. (Okup. Lietuvoje beliko gyvas vienintelis to akto signataras buvęs prezidentas Aleksandras Stulginskis, ku jam š. m. vasario 24 d. suėjo 84 metai amžiaus). Neužteko vien parašo ant to iškilmingo akto — reikėjo jį įgyvendinti. Kariai turėjo jį patvirtinti savo krauju, diplomatai — kova politinėje plotmėje, visi kiti — intensyviu darbu. P. Klimas nuo 1918 m. dirbo užsienio reikalų ministerijoj — pradžioje kaip vidaus pareigūnas, vėliau — kaip Lietuvos atstovas Vakarų valstybėms. Ilgiausiai išbuvo Paryžiuje — iki II D. karo, kai vokiečiai, užėmę Prancūziją, jį suėmė, kurį laiką kalino koncentracijos stovyklose ir 1943 m. grąžino Lietuvon. Rusai išsiuntė jį Sibiran, kur išbuvo ilgus metus ir grįžo Lietuvon jau be sveikatos.

Pažymėtina ir kita P. Klimo veiklos pusė, būtent, mokslinė. Atsistatant Lietuvai 1918 m., jis buvo ir redaktorius, ir vadovėlių autorius, ir profesorius, ir istorikas. Jam ypač rūpėjo Lietuvos praeitis. Apie ją P. Klimas daug rašė ne tik lietuvių, bet ir prancūzų, ir vokiečių kalbomis. Planavo parašyti pilną Lietuvos istoriją dešimtyje tomų, bet dėl gausybės kitų darbų nepajėgė. Visdėlto surinko daug medžiagos. Gausi jo biblioteka 1954 m. buvo parduota Laisvosios Europos kolegijai Štrasburge, vėliau pateko lenkų bibliotekon Paryžiuje.

Apie paskutines velionies dienas mažai tėra žinių. Net jo dukrai, ištekėjusiai už prancūzų diplomato P. Amerikoje, nebuvo leista su gyvu velioniu susitikti.

Lietuvis be Lietuvos

Velioniui J. Bačiūnui teko išeivio kelias. Vos 4 metų vaikas su tėvais atvyko į JAV-es. Savo karjerą pradėjo nuo raidžių rinkėjo Čikagos spaustuvėje. 1916 m. buvo grįžęs Lietuvon, ten leido laikraštį "Lietuva", o 1918 m. vėl atvyko Amerikon, nusipirko Tabor Farm, Sodus, Mich., kur įkūrė savo visuomeninės veiklos bazę. Visą laiką aktyviai dalyvavo lietuvių gyvenime, išleido visą eilę lietuviškų knygų, finansiškai sustiprino "Vilties" spaustuvę Clevelande ir nuolat sielojosi Lietuvos ir jos išeivių reikalais. Bene

Juozas Bačiūnas, miręs 1969 m. sausio 16 d.

iškiliausia jo gyvenimo dalis — veikla Lietuvių Bendruomenėje. Jis buvo vienas tų šviesiųjų lietuvių, kurie greitai suprato Bendruomenės idėją ir ryžosi ją įgyvendinti. Tapęs PLB pirmininku, jis nepagailėjo savo finansinių išteklių veiklos reikalams, aplankė beveik visus laisvojo pasaulio kraštus, kur gyvena lietuvių grupės. Nors pats buvo tautininkų grupės žmogus, tačiau į lietuviškos veiklos dalykus žiūrėjo tolerantingo lietuvio akimis ir stengėsi jungti visus tautiečius.

Mirtis jį pasitiko besirūpinant Bendruomenės reikalais. Rengėsi vykti į Torontą sausio 11 d. dalyvauti trijų valdybų pasitarime, bet pasijutęs blogiau, nuvyko pasitikrinti į ligoninę, iš kurios jau nebegrįžo. Palaidotas sausio 28 d. Čikagoje.

PRANEŠIMAS IŠ NIUJORKO

Azijos Laisvės Diena

ALGIRDAS BUDRECKIS

Pavergtųjų Europos Tautų seimas paminėjo Azijos Laisvės Dienos 15-tąją sukaktį š.m. sausio 23 d. Carnegie Tarptautiniame Centre, Niujorke. Azijos Laisvės Diena primena 1954 m. sausio 23 d. įvykį Korėjos karo metu, kai 22.000 komunistų kiniečių ir korėjiečių belaisvių atsisakė grįžti į komunistinę šiaurę ir pasirinko laisvąjį pasaulį.

Minėjimo - akademijos pagrindiniai kalbėtojai buvo Jungtinių Tautų atstovai — Kinijos ambasadorius Liu Chieh, Korėjos ambasadorius Yong Shik Kim, Vietnamo ambasadorius Nguyen Huu Chi ir JAV kongreso narys Lester L. Wolff. Akademiją atidarė PET pirm. Josef Lettrich.

Savo prakalboje Vietnamo atstovas Nguyen Huu Chi pabrėžė: "Jūs geriau žinote Rytų Europos pokarinę istoriją. Mes visi randame pasikartojančią temą komunistų pagrobtose šalyse: visur ir visuomet prikišama, kad vietos nacionalistinės vyriausybės buvusio kaltos "korupcija ir nerangumu". Po to, kai komunistai uždeda griežtą jungą ant nelaimingo krašto, tai Vakaruose "pažangūs išminčiai" pradeda atkaklią ir triukšmingą kovą, kad tas kraštas atsisakytų satelitinio statuso. O kai tas kraštas mėgina atsikratyti komunistinio jungo, dėlto patiria griežtą atoveiksmį, kaip tai įvyko Čekoslovakijoje, kurią sovietai "išlaisvino", tai tie "pažangūs išminčiai" kelia tik trafaretinius protestus, ir tai labai negarsiai".

Priimta PET referento Vasil Germenji paruošta deklaracija, kuri primena pasauliui, jog svetimųjų jungas, dominavimas ir ūkinis išnaudojimas, primestas pavergtom tautom, reiškia pagrindinių žmogaus teisių paneigimą, prieštarauja Jungtinių Tautų Chartai, kenkia pasaulinei taikai ir bendravimui.

Pasaulio įvykiai

SOVIETŲ KOSMONAUTŲ SUTIKIMĄ SUDRUMSTĖ jauno vyro paleisti šūviai į antrąjį vilkstinės automobilį prie Kremliaus vartų. Incidentą pranešė Tasso žinių agentūrą, nutylėdama dviem pistoletais ginkluoto asmens pavardę. Atrodo, atentato tikslas buvo nušauti kompartijos sekr. Leonidą Brežnevą ar kitus augštuosius kompartijos pareigūnus, aerodrome sutikusius ir į kongresų rūmus lydėjusius keturis kosmonautus — plk. V. Šatalovą, plk. B. Volynovą, plk. J. Chrunovą ir inž. A. Jelisejevą. Važiavę pirmame atvirame automobilyje, jie nebuvo paliesti. Kulkos buvo skirtos antram uždaram automobiliui, kuriame taip pat buvo kosmonautai. Tasso duomenimis, buvo sunkiai sužeistas šio automobilio vairuotojas ir vilkstinę motociklu lydėjęs milicininkas. Suimtąjį jaunuolį Tassas apšaukė nepilnaprotiu, tačiau dviejų pistoletų turėjimas įtaigoja, kad jis greičiausiai buvo karys ar milicininkas, nes juk Sovietų Sąjungoje ginklai eiliniams piliečiams neprieinami. Suimtasis, matyt, buvo įsitikinęs, kad antruoju automobiliu važiuoja kompartijos sekr. L. Brežnevas ir prez. N. Podgornas, kai tuo tarpu iš tikrųjų jiedu važiavo vilkstinės viduryje. Po šio incidento 10 minučių buvo nutraukta televizijos transliacija, o kai vėl buvo tęsiama kongresų rūmuose, L. Brežnevas kelis kartus pasikeitė raštiškomis pastabomis su valstybės saugumo komiteto viršininku J. Andropovu. Galimas dalykas, atentato užkulisiai niekada nebus paskelbti, nes šio incidento nematė nė vienas užsienietis žurnalistas.

Čekoslovakiją sukrėtė tragiška susideginusio studento Jano Palacho mirtis už slovakų ir čekų tautų laisvę. Apie 150.000 studentų ir Prahos gyventojų surengė žygį iš centrinės Prahos aikštės į Karolio universiteto filosofijos fakulteto rūmus, kuriuose mokėsi J. Palachas. Studentai norėjo prie šių rūmų esančią Raudonosios Armijos aikštę pavadinti J. Palacho vardu, bet negavo kompartijos leidimo. Šimtai tūkstančių čekoslovakų aplankė Karolio universiteto centrinio pastato kieme pašarvotus savižudžio palaikus ir juos palydėjo į Olsany kapines. Buvo planuojama J. Palachą palaidoti Vysehrado kapinėse, kurios yra skirtos Čekoslovakijos didvyriams, bet nebuvo gautas leidimas. J. Palacho pavyzdžiu pasekė keli darbininkai ir vienas studentas. Mėginimas susideginti jiems nepavyko — visi jie sveiksta ligoninėse. Dujomis nusinuodijo viena mergina, kuri, galimas dalykas, buvo J. Palacho draugė. Paliktame rašte ji teisinasi neturėjusi drąsos susideginti. Budapešte susidegino vienas 17 metų amžiaus studentas prie valstybinio muzėjaus laiptų. Čekoslovakų studentų vadai veda derybas su augštaisiais kompartijos pareigūnais, reikalaudami reformų ir cenzūros panaikinimo. Į Čekoslovakiją grįžo buvęs premjero pavaduotojas ir ekonominių reformų šalininkas Ota Sik iš Šveicarijos, o iš Britanijos parvažiavo Rašytojų Sąjungos pirm. Eduard Goldstueck.

Komunistinės Kinijos pasiuntinybės Hagoje laikinasis reikalų vedėjas Liao Hu-šu paprašė Olandijos vyriausybę politinio pabėgėlio teisių. Jis buvo vyriausias kiniečių diplomatas Olandijoje, 1966 m. perėmęs reikalų vedėjo Li En-čiu pareigas, kai pastarąjį ištrėmė Olandijos vyriausybė už kiniečių raketų specialisto Hsu Cu-cai sužeidimą inscenizuotoj automobilio nelaimėj, pagrobimą iš ligoninės ir numarinimą pasiuntinybėje. Olandijos radijo pranešimu, politinis pabėgėlis L. Ho-šu buvo gavęs įsakymą grįžti į Pekingą ir suteikti žinių apie Hsu Cucai mirtį. Kiniečių pasiuntinybė Hagoje yra vienas pagrindinių kiniečių špionažo centrų Europoje.

Paryžiaus konferencijoje pirmą kartą už apvalaus stalo susėdo JAV, P. Vietnamo, komunistų Išsilaisvinimo Fronto ir Š. Vietnamo atstovai. Amerikiečių delegacijos vadovybę perėmęs ambasadorius H. C. Lodge pasiūlė abipusį kariuomenių atitraukimą iš P. Vietnamo ir neutralizuotos zonos įvedimą tarp abiejų Vietnamų. Kaip ir buvo galima tikėtis, komunistai šiuos pasiūlymus atmetė. Buvusioje neutralioje zonoje jie šiuo metu paskubomis stato betono bunkerius. Š. Vietnamo ir komunistų partizanų delegacijų vadai puolė Ameriką už Saigono vyriausybės rėmimą ir pareikalavo Saigone sudaryti daugiau į taiką linkusį ministerių kabinetą.

Amerikiečių žvalgybinio laivo "Pueblo" kapitonas L. M. Bucher incidentą tiriantiems penkiems admirolams atskleidė neįtikėtiną laivyno vadovybės apsileidimą. Taupumo sumetimais laivo elektroninė aparatūra neturėjo jai sunaikinti numatytų užtaisų, nors L. M. Bucher buvo prašęs įrengti. Vienintelė priemonė buvo kirviai ir kūjai jūrininkų rankose. Laivą L. M. Bucher atidavė korėjiečiams be kovos, nes pora apledėjusių kulkosvaidžių buvo permenkas ginklas prieš "Pueblo" apsupusių greitlaivių patrankas ir torpedas. Apie "Pueblo" sulaikymą L. M. Bucher radijo bangomis painformavo laivyno vadovybę ir prez. L. B. Johnsoną, bet pagalba nebuvo atsiųsta. Komunistų pakištą kaltinamąją medžiagą L. M. Bucher pasirašė, norėdamas išgelbėti savo jūrininkus, kuriems buvo grasinama sušaudymu. Atrodo, L. M. Bucher gali tekti atsakyti karo lauko teisme už laivyno kodekso pažeidimą. Karo laivo kapitonas neturi teisės pirmon vieton statyti jūrininkų gerovės reikalus, kai yra įveltas krašto saugumas bei prestižas. Kulkosvaidžiai nebūtų apgynę "Pueblo" nuo korėjiečių greitlaivių, bet jų torpedos būtų sunaikinusios slaptuosius įrenginius.

Britų istorikas H. Trevor-Roper patraukė teisminėn atsakomybėn vokiečių dramaturgą Rolf Hochhuth už pareiškimus žurnale "Der Spiegel" ir savaitraštyje "The Observer". R. Hochhuth buvo parašęs kontroversinį vaidinimą, kuriame jis kaltino popiežių Pijų XII bailumu. Girdi, popiežius turėjo protestuoti prieš žydų žudymą Vokietijoje. Britus sujaudino ir iškelti bylą paskatino nauja R. Hochhutho drama "Kariai", kurios pagrindiniai veikėjai yra karo metų premjeras W. Churchillis ir Lenkijos egzilinės vyriausybės premjeras gen. W. Sikorskis, su dukra žuvęs lėktuvo nelaimėje prie Gibraltaro 1943 m. liepos 4 d. R. Hochhuth įtaigoja, kad gen. W. Sikorskis buvo W. Churchillio ir britų žvalgybos sabotažo auka. Pasak R. Hochhutho, W. Churchillis bijojo santykių pablogėjimo tarp Vakarų sąjungininkų ir sovietų. Gen. W. Sikorskis apkaltino Staliną 4.000 lenkų karininkų sušaudymu Katyne. Šis kaltinimas galėjo Staliną nuteikti prieš Britaniją. Kadangi gen. W. Sikorskio nebuvo galima nutildyti, buvo duotas įsakymas inscenizuoti lėktuvo nelaimę, kurioje gyvas išliko tik lėktuvo pilotas. Pakilęs iš Gibraltaro aerodromo, lėktuvas atsidaužė į Viduržemio jūros bangas. Britanijos vyriausybė šiuos gandus yra paneigusi.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis
Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaktorius — k. dr. Pr. Gaidamavičius; redakcijos narys — Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata $6, pusmetinė $3.50. Rėmėjo metinė prenumerata $10
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscribtion rates: $6 per year, $3.50 per 6 months.
Deadline for advertisements — Thursday
Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.
941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada
Tel. 368 - 6813

MILŽINŲ TRIJULĖS POLITIKA

Prezidentas R. M. Niksonas perėmė L. B. Johnsono palikimą žymiai geresnėje būklėje, negu Johnsonas iš savo pirmtakų per pastaruosius 30 metų, nors Niksonui ir paliktas Vietnamo karas.

Po II D. karo pasaulis liko perpus perskeltas. Atsirado du centrai — Vašingtonas ir Maskva. Atskiros valstybės liko tiem centram subordinuotos savo noru ar prievarta. Nepakęsdama konkurencijos, Maskva Chruščiovo lūpomis paskelbė "palaidodiamąti" JAV-bes. Iki šiol ji darė viską, kad atplėštų sąjungininkus nuo JAV. JAV turėjo karštų situacijų, "šaltą karą" ir atlydį. Tai sudarė visiems buvusiems prezidentams nemaža rūpesčių. JAV prezidentūra turėjo skaitytis su trečio pasaulinio karo galimybe.

Maskvos kivirčas su Pekingu stipriai pakirto pasaulinio komunizmo prestižą. Greta Maskvos iškilo antras komunizmo propagandos centras — Pekingas, o pastaruoju laiku Havana neriasi iš kailio, kurdama trečią komunistų imperiją, į kurią norima įtraukti visą Pietų Ameriką. Kiekvienas iš tų trijų centrų nori sau sudaryti nepriklausomą imperiją, nesiskaitydamas ne tik su demokratiniu, bet ir su komunistiniu pasauliu. Visi šie komunistinės propagandos centrai bandė varžytis su JAV-mis, bet visiem trim nepasisekė. Castro turėjo išmontuoti iš Maskvos gautų ir Floridon nukreiptų raketų šaudyklas. Maotsetungas neteko lemiamos įtakos Pietryčių Azijoje ir Afrikoje. Maskva neįstengia "sutvarkyti" Vakarų Berlyno ir vis daugiau turi sunkumų savo bloke ir net savo pastogėje. Suaktyvėjo laisvės ir reformų troškimas ir net tendencija į pilną suverenitetą pavergtų tautų.

Atrodė, jog Maskvos kivirčas su Pekingu tėra laikinė ideologinė avantiūra komunistų šeimoje, bet tai buvo iliuzija. Tas ginčas turi gilesnes šaknis. Tirštai apgyventa Kinija godžiai žvelgia į platųjį Sibirą, kurio milžiniški plotai vilioja kiniečius. Kol Britanija, Prancūzija ir Olandija nebuvo pasitraukusios iš savo kolonijų Azijoje, Maskva garsiai skelbė šūkį "Azija azijatams". Dabar gi Pekingas tą pat šūkį skelbia Maskvos adresu, rusus laikydamas europiečiais ir neteisėtais šiaurinės Azijos okupantais bei kolonizatoriais. Tas ginčas pasiekė tokią kaitrą, jog rimtai gali sukelti Kinijos — Sovietų Sąjungos karą.

Dar prieš porą metų Maskva svajojo, kad tarp JAV ir Kinijos kils ginkluotas konfliktas ir, kai abu kraštai pavargs, Maskva — užvaldys pasaulį. Tokią pat svajonę puoselėjo ir Pekingas: jis taip pat norėjo sukiršinti JAV ir Sovietų Sąjungą ir tuo būdu pajungti sau visą pasaulį. Šiandien abi komunistinės imperijos atsisakė tos svajonės, o ginkluoto konflikto atveju abi imperijos norėtų savo pusėje turėti Jungtines Amerikos Valstybes. Todėl ir Sovietų Sąjunga, ir "liaudies" Kinija su šypsniu žvilgščioja į Vašingtono pusę. **J. G.**

ONTARIO
PROVINCE OF OPPORTUNITY

Government Information

Švietimo Departamentas
FIZINĖS BAUSMĖS

Ontario vyriausybė išsiuntinėjo visoms provincijos mokykloms memorandumą su sekančiomis pastabomis:

Iki šiol buvo priimta, kad fizinės bausmės nėra įsakmiai leistos jokio įstatymo ar taisyklių, tačiau toleruojamos Ontario nuostato nr. 339/66, sekcijos 40 (1) (b), kur sakoma: "Mokinys turi priimti tokią drausmę, kokią įvykdytų geras, tvirto nusistatymo ir supratingas tėvas."

Nekomentuojant tėvų atsakomybės ar teisės, įtaigojama, kad ši taisyklė būtų suprantama kaip priemonė, sudaranti, mokyklos rėmuose, tarpusavės pagarbos, pasitikėjimo atmosferą tarp mokinių ir mokytojų, puoselėjant individualinę atsakomybę kaip svarbų tikslą.

Provincijos komitetas švietimo tikslams bei uždaviniams Ontario mokyklose, nagrinėdamas šį reikalą, pareiškė: "Vaikas nėra jaunas suaugėlis; kaip rūpinamės jo poreikiu įgyti daugiau žinojimo, taip lygiai turime rūpintis jo poreikiu bręsti elgesio srityje. Bausmės vartojimas elgesio srityje nėra mažiau pateisinamas kaip kitose mokymo srityse."

Taigi, fizinės bausmės betkokia forma nėra laikomos tinkama priemone Ontario mokyklose, ir todėl rekomenduojama vedėjams bei mokytojams nuo jų susilaikyti.

the Hon. John Roberts
Prime Minister of Ontario

Karaliaučius ir jo sritis dabar

DR. M. ANYSAS

Buvusi Rytų Prūsijos provincijos sostinė Karaliaučius po antrojo pasaulinio karo pasidarė Sovietų Sąjungos okupuotosios šiaurinės dalies centru ir liko pavadinta Kaliningradu. Mažai žinių patenka į užsienį iš šio okupuoto krašto, kuriame sovietai šeimininkauja. Neteko girdėti, kad ekskursijos iš Lietuvos vyktų į Karaliaučių ir apie jį plačiau parašytų. Ir iš lietuvių išeivių niekas ten neprašo vizų, nes neturi giminių. Reikia pasitenkinti žiniomis, gaunamomis iš rusų spaudos, vokiečių pranešimų, kurie ten nuvyksta prekybiniais laivais ir vėliau parašo savo įspūdžius vokiečių laikraščiuose, iš Allensteine išeinančio lenkų laikraščio. Rusai visuomet sirgo menkystės ir šnipų liga ir dabar bijo, kad svetimšalis nepamatytų ir užsienin nepraneštų žinių, kurios parodytų jų valstybinę tvarką kaip netikusią ir nesėkmingą..

Rusai kolonistai

Karaliaučius karo pabaigoje buvo smarkiai sunaikintas, nes vokiečių armijų vadai, pasitikėdami Hitlerio kariniais sugebėjimais pakeisti karo eigą paskutiniu momentu, kaikuriose strateginėse vietose gynėsi iki sunaikinimo. Dėlto senoji, istorinė miesto dalis buvo smarkiai sunaikinta. Griuvėsiai esą pašalinti, padarytos aikštės su medžiais bei gėlėmis. Rusai skelbia, kad miestas iki 1980 m. būsiąs pilnai atstatytas. Tuomet mieste gyvensią 400.000 žmonių. Tai būtų kiek daugiau, negu 1939 m., kai Karaliaučius turėjo 384.000 gyventojų. Dabar mieste gyvena apie 280.000 kolonistų rusų.

Norint pasiekti 400.000 gyventojų, pasak "Pravdos", reikėtų pastatyti dar 3.300.000 ketvirtainių metrų gyvenamo ploto. Tai būtų vienam žmogui po 2,75 ketvirtainio metro, t.y. daugiau, negu dabar Sov. Sąjungoje. 1967 m. "Pravda" rašė, kad Karaliaučiuje yra 2.600.000 m² gyvenamo ploto. Taigi, vienam asmeniui neišeina pilno ketvirtainio metro. Vadinasi, rusų kolonistai ten gyvena negeriau, kaip Sov. Sąjungos gilumoje.

Be turimo susisiekimo tramvajais, Karaliaučiaus administracija nori įvesti autobusus, kad miesto centras pakraštyje gyvenantiems būtų pasiekiamas per 20 minučių. Miesto plotas dabar apima 18.000 hektarų. Pilavos miestas prie Baltijos jūros ir Kobbelbude prie Aistmarių laikomi trabantiniais miestais.

Ekonominis gyvenimas

Ekonomiškai žiūrint, rusai iš Karaliaučiaus padarė trečią žvejybos uostą sovietų imperijoje. Net 21% pramonės darbininkų dirba žuvų pramonėje ne tik Karaliaučiuje, bet ir Žimmerbudėje prie Prieglos ištakos, Heiligenbeile prie Aistmarių, Labguvoje prie Kuršių marių ir Neukuhren prie Baltijos jūros.

Karaliaučiaus miesto vakaruose prie Prieglos upės uosto vandenys paversti žvejybos uostu. Ten laikomi laivai, žvejoją šiauriniame ir viduriniame Atlanto vandenyne. Čia įkurdintas ir laivynas antarktikos banginiams žvejoti. Pačiame mieste įrengtas žvejybos tyrimo centras, kuris rūpinasi silkių žvejyba šiauriniame Atlanto vandenyne ir suradimu naujų žvejybos vietų pietų Atlante.

Stipresnė už žvejybą Karaliaučiuje, pasak sovietinius pranešimus, yra mašinų pramonė, kurioje dirba apie 29,1% visų pramonės darbininkų. Į ją įeina ir laivų statyklos, žvejybos reikmenų gaminimas, vagonų dirbtuvės, statybos mašinų įmonės. Celulozę gamina 4 fabrikai, iš kurių du yra Karaliaučiuje, o kiti du — Tilžėje ir Ragainėje, paveldėti iš vokiečių laikų.

Vienas iš senųjų impozantiškų Karaliaučiaus miesto pastatų paverstas žvejų kultūros namais. Senamiestis žymiai pasikeitęs, nes visi išdegusieji, daugiausia istoriniai, pastatai nugriauti ir griuvėsiai pašalinti. Jų vietose pastatyti nauji namai arba padarytos aikštės su gėlynais. Tuo atžvilgiu rusai žymiai skiriasi nuo lenkų, kurie Marienburge apnaikintus istorinius rūmus atstato.

Universitetas

Prieš metus buvo pradėti statyti nauji universiteto rūmai Karaliaučiuje. Apie tai prieš metus labai plačiai rašė "Pravda". Atrodo, dėl universiteto rūmų apimties ir mokamojo personalo buvo žymių skirtumų tarp komunistų partijos ir universiteto vadovybės. Universiteto uždavinys esąs paruošti mokytoju krašto mokykloms. Iki šiol universitetas turi tik du fakultetu: filosofijos-pedagogikos ir biologijos-matematikos. Apie medicinos fakultetą "Pravdoje" nekalbama, bet pažymima, kad biologijos fakultetas apima fiziką ir chemiją. Manoma, kad universitetas turės ir žemės ūkio mokslus. Pagal "Pravdą", esąs numatytas didelis naujų rūmų telkinys senajame mieste. Kalbama apie dešimties hektarų plotą. Studentų namai su 515 gyvenamųjų kambarių jau statomi. Taip pat numatyti butai 20 profesorių.

Karaliaučiaus universiteto rektorius esąs prof. N. W. Prikladov. Jam priskirtas partijos biuro sekretorius I. S. Goritschev eina kuratoriaus pareigas ir vykdo visą statybą. Kaip didelis yra dabartinis universiteto mokomasis personalas, "Pravda" nerašo. Studentų priėmimą sprendžia speciali komisija, remdamasi egzaminų duomenimis. Egzaminai sunkūs, bet jaunimas veržiasi į universitetą.

Esą nuomonių skirtumų tarp komunistų partijos ir universiteto žmonių. Partija reikalaujanti, kad kol kas universitetas pirmoje eilėje paruoštų mokytojų ir pramonės specialistų. Iš universiteto pusės aiškinama, kad daugelis studentų nori grynos mokslo, o ne marksistinės-leninistinės abėcėlės.

Universiteto pradžia atrodo daug kuklesnė nei buvo projektuota. Prieš dvejetą metų Vilniaus "Tiesa" pranešė, kad naujasis universitetas pradėsiąs darbą su 4 fakultetais ir 12 profesorių. 1966 m. buvo įrengta aukštesnioji laivininkystės mokykla, irgi turinti universiteto statusą.

Žemės ūkis

Visoje Karaliaučiaus srityje yra 770.000 hektarų naudojamos žemės, kurioje dirba tik 20% darbo jėgos. 1953 m. buvo pradėtas kukurūzų auginimas, kuris dar plečiamas. Žirnių ir cukrinių runkelių auginimas taipgi plečiamas. Bulvių ir daržovių auginimas nepasiekė numatytos normos. Trūkstami dalykai įvežami iš Baltijos kraštų ir Gudijos.

Gyvulių auginimas nepadidėjo. Mėsos gamyba tarp 1953 ir 1961 m. beveik nepasikeitė. Dabar manoma Karaliaučiaus sritį pertvarkyti į pieno gaminimo centrą. Norint tai pasiekti, reikėtų karvių skaičių padvigubinti — laikyti 25-30 karvių ant 100 hektarų naudojamos žemės.

Karaliaučiaus srities vidutinis kolchozų dydis esąs 3.100 hektarų, o sovchozų 6.000 ha. Jie dar vis stambėja. Sovchozų sudarymą trukdo faktas, kad visame krašte yra daug vertingų plytinių namų su čerpių stogais ir ūkio trobesių, sandėlių, malūnų ir kitų pastatų. Būtų neekonomiška jų nepanaudoti. Karaliaučiaus srityje pilna kelių su medžiais abiejose pusėse. Beveik visi asfaltuoti. Jeigu kelius norima praplėsti, reikia medžius iškirsti.

Kaunas, kaimas ir kariai

PLK. LEON MITKIEWICZ, buvęs Lenkijos karinis atstovas Kaune

(Tęsinys iš pr. numerio)

Kultūrinis gyvenimas

Nespėjau dar gerai pažinti kultūrinio Lietuvos gyvenimo. Tai neįmanoma be elementarinio mokėjimo lietuvių kalbos, kurios mokomės abu su žmona.

Kaunas turi nuolatinį teatrą ir operą, išlaikomus Lietuvos vyriausybės. Veikia čia meniniai ir literatūriniai klubai, kultūriniai sambūriai prie kauniškio universiteto, turinčio eilė fakultetų, vadovaujamų lietuvių profesorių. Veikia taip pat "Alliance Francaise". Išleidžiama keliasdešimt lietuviškų laikraščių; yra ir savaitraščių bendro-kultūrinio pobūdžio, profesinių, įvairių mokslo sričių. Kaikurie jų leidžiami labai puošniai. Lietuvių grafika, kaip liudija gausūs jos leidiniai, remiasi Lietuvos liaudies motyvais ir, sprendžiant iš Lietuvos muzėjų, yra labai augšto lygio. Lietuvių grafika yra populiarinama visam krašte pigiom atvirutėm ir taip pat pigiom spalvotų paveikslų reprodukcijom.

Lietuva spausdina daug knygų ir, palyginti, didelius tiražus. Lietuviškos knygos yra nebrangios, taigi prieinamos pirkėjui. Daug yra lietuvių autorių, tačiau nemažai beletristinių veikalų lietuviai verčia iš anglų (šią kalbą čia daug daugiau žmonių moka nei Lenkijoj), prancūzų, vokiečių ir lenkų (H. Sienkiewicz!) kalbų. Sava, lietuviška beletristika tik pradeda vystytis ir šiuo metu ji yra dar negausi. Didžiausią pasisekimą Lietuvoj turi knygos anglų kalba, nes ji yra privaloma vidurinėse mokyklose. Jaunoji karta žymiai daugiau nei Lenkijos moka anglų kalbą. Aplamai, Lietuvoje, ypač Kaune, pastebima didelė anglosaksų kultūros įtaka — amerikietiškos formos su stipriu nuosavos kultūros priedu. Tai nuopelnas daugelio į Lietuvą grįžusių lietuvių — žemaičių, kurie į savo kraštą atvežė Amerikos vėjelio dvelkima. Tam tikra amerikietiškos įtakos forma pastebima apsirengime ir lietuviškos visuomenės laikysenoj.

Kaunas turi mažiausiai 10 kino-teatrų. Daugumas jų įrengti pagal paskutinius technikos reikalavimus, viduje — labai patogūs. Rodomų filmų Kaune yra 75% amerikietiškos, angliškos arba prancūziškos gamybos. Ir lietuviai gamina filmus-kronikas iš krašto vidaus gyvenimo, trumpametražines apžvalgas, vaizduojančias Lietuvos ūkinio gyvenimo plėtotę ir kraštovaizdžio grožį. Nuosavos gamybos filmai reguliariai rodomi kiekviename kino teatre kaip priedai prie pagrindinių filmų.

Nepasitiki lenkais

Norėdamas pažinti Kauno charakterį, specialiai keliasdešimt dienų iš eilės skyriau kasdieniniam gatvės gyvenimui. Suartėti su gyventojais lankiau "Pienocentro" užkandines, pigias valgyklas, važinėjau autobusais, lankiau įvairias krautuves. Deja, labai rimta kliūtis buvo kalbos nemokėjimas. Įsitikinau, kad sutikti lietuviai Kaune į lenką žiūri su nepasitikėjimu, yra užsidarę ir kalba tik lietuviškai. Patarnautojos pieno baruose visiškai manęs nesuprato. Galėjau gauti tik stiklinę pieno ir tik paprašius vyresnio kaimyno, kuris mano prašymą rusiškai išvertė į lietuvių kalbą.

Priėjau išvadą, kad lietuviai savo gyvenimu Kaune ir tikriausiai visoj Lietuvoj yra daugiau pažengę ir priartėję prie Vakarų Europos gyvenimo lygio, kaip lenkai Lenkijoj. Tai aiškiai pastebima Kaune, kur yra ryškus prisitaikymas prie amerikietiškų papročių ar net sekimas JAV gyvenimo.

Brangus miestas

Kaunas yra brangus miestas. Ypač brangūs yra butai: 4-6 kambarių modernus ir su visais patogumais butas mėnesiui kainuoja 450-700 litų (1 litas — 20 JAV centų). Namų savininkai aiškino, kad kaina nėra augšta palyginus su JAV, nes už panašų butą tiek pat reikėtų mokėti pvz. Niujorke. Brangios yra drabužių medžiagos ir galanterija, importuota daugiausia iš Anglijos. Kauno rinkoj randamos ir vokiškos medžiagos. Jos yra žymiai pigesnės, tačiau atrodo kaip tikra "tandeta". Tuo tarpu pigūs yra maisto gaminiai. Prekyvietės labai turtingai aprūpintos "Maisto" ir "Pienocentro" gaminiais. Taip yra su kasdieninio gyvenimo reikmenimis. Nekasdieniniai gaminiai diplomatiniams pietums buvo gaunami tik su Rygos ar Varšuvos pagalba. Prie prabangos dalykų, negaunamų Kaune, priklausė ir gyvos gėlės. Kaune nebuvo gėlių krautuvės, kurioj galima būtų nusipirkti betkokiame metų laikotarpyje pvz. rožių ar chrizantemų. Diplomatiniams priėmimams šias gėles tekdavo atvežti lėktuvu iš Rygos arba Talino.

Tačiau kasdieninės buities reikmenų Kaune netrūko, Lietuvoj yra visko pakankamai, o gal net ir perteklius. Lietuvos pieno bendrovė "Pienocentras" ir mėsos — "Maistas" pristato pirmos rūšies gaminius tikrai prieinamom kainom.

Turtingi valdininkai

Kauno gyventojai atrodo pasiturinčiai, viskuo aprūpinti. Be abejonės, kalbu apie lietuvius, nes Kaunas yra valstybės ir kariuomenės tarnautojų miestas. Nauja lietuvių inteligentija greitai prasigyveno ir "apaugo pūkais". Beveik kiekvienas, net vidutinis valstybės tarnautojas ar kariuomenės valdininkas, turi nuosavą namą, neretai su paskolom (mortgičiais) įsigytą, arba pastatytą labai lengvom paskolos sąlygom iš Lietuvos Banko. Lietuvos vyriausybė labai stipriai remia, kad valstybės tarnautojai lietuviai kaip galint greičiau praturtėtų, būtu pilnai aprūpinti ir galėtų mokslinti savo vaikus Lietuvos ateičiai. Daugelis lietuvių valstybės tarnautojų turi nuosavus ūkius žemės reformos dėka — ištisus dvarus. Nauja, tikrų lietuvių karta greitai auga pertekliuje ir gerovėje, tapdami naujos Lietuvos santvarkos pagrindu.

Kauno visuomenė miesto gatvėse, parkuose, bažnyčiose, val-

Nukelta į 9-tą psl.

Mylimai sesutei Lietuvoje mirus,
POVILĄ PREDKŲ gilaus skausmo valandoje
nuoširdžiai užjaučiame —
O. M. Remeikiai *L. K. Jasiai*
D. P. Vaitiekūnai

MOHAWK
FURNITURE LTD.
PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIRŪS KILIMAI • ŠALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS
Nemokamas į namus pristatymas.
KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. OX 9-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

Buv. KLB švietimo komisijos nariui
A † A INŽ. EUGENIJUI BUBELIUI mirus,
jo žmonai STEFANIJAI, vaikams bei artimiesiems liūdesio valandoje reiškia nuoširdžią užuojautą —
KLB švietimo komisija

Korp! Vytis filisteriui
INŽ. EUGENIJUI BUBELIUI
staiga mus palikus, šeimą ir artimuosius giliai užjaučia —
"Šatrijos", "Rambyno" tuntai ir tėvų komitetas

Mylimam inžinieriui
EUGENIJU BUBELIUI mirus,
jo liūdinčiai žmonai, šeimai, mamytei ir artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —
Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Toronto skyrius

Skautų stovyklavietės Romuva valdybos nariui
inž. EUGENIJUI BUBELIUI mirus,
jo žmonai, motinai ir vaikučiams reiškia nuoširdžią užuojautą —
Romuvos valdyba

Mylimai MOTINAI Lietuvoje mirus, gilią užuojautą reiškiame OTONUI STASIULIUI ir jo šeimai —
O. I. Delkai

Mano žmonai ir dukrų motinai
PETRONELEI MEČECKIENEI mirus,
liūdesio valandoje mus užjautusiems, dalyvavusiems laidotuvėse ir ypač atsiuntusiems gėles reiškiame nuoširdžiausią padėką —
Jonas Mačeckas ir šeima

Staigiai iškeliavus amžinybėn
ilgamečiui ir nuoširdžiam choristui
A † A LEONUI TRIBINEVIČIUI,
jo žmoną EMILIJĄ TRIBINEVIČIENĘ, sūnų ALGĮ, dukreles ALDONĄ ir DANUTĘ šiose skausmo valandose nuoširdžiai užjaučiame —
Hamiltono Aušros Vartų parapijos choristai

Mūsų mielam draugui
LEONUI TRIBINEVIČIUI mirus,
žmonai EMILIJAI, sūnui ALGIMANTUI, dukroms — ALDONAI, DANUTEI ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą —
E. V. Jonkaičiai **V. Untulis**
A. Šuopienė **J. Viščius**
K. Rožanskas

A † A
LEONUI TRIBINEVIČIUI mirus, jo žmonai EMILEI TRIBINEVIČIENEI, šeimai, giminėms bei pažįstamiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi —
Jurgis Ivanauskas ir Lėveriai

368-6813
KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės Žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyriaus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu į "TŽ" redakciją įvairiais klausimais, į kuriuos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TŽ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

1965 m. atvykau į Kanadą kaip turistas. Po kiek laiko gavau leidimą nuolatinai apsigyventi ir stengiausi atsikviesti savo žmoną ir dukrą. Neseniai mano dukra gavo reikalingus imigracijos dokumentus, bet žmona dar negavo. Kaip pagreitinti dokumentų gavimą? S. K.

Turite savo žmonai paaškinti, kad jai reikia išsiimti gydytojo pažymėjimą prieš atvažiuojant į Kanadą. Imigracijos įstaiga praneša, kad Jūsų duktė pristatė sveikatos pažymėjimą, bet žmona tokio pažymėjimo dar nepristatė.

Jau penki metai dirbu Kvebeko valgyklose. Prašau man paaiškinti, ar mano darbdavys privalo man duoti dvi savaites atostogų ir ar jis turi mokėti daugiau už sekmadienio darbą? J. B-ienė

Apgailestaujame, kad nieko apie Kvebeko provinciją negalime pasakyti. Prašome kreiptis į Kvebeko Darbo Departamentą.

RAŠO IŠ VENECUELOS

Venecuelos prezidentas – lietuvių bičiulis

SVEČIAI IŠ AMERIKOS. Š. m. pradžioje Venecueloje lankėsi JAV žinomi lietuvių visuomenininkai inž. Antanas Rudis su ponia Marija, dukrele Rožyte ir sūnumi Morkum. Sausio 5 d. VLSB-nės Caracas apyl. valdyba tuoj po lietuviškų pamaldų Lietuvių Centro Šv. Kazimiero salėje surengė šios apylinkės vaikučiams Kalėdų eglutę su atitinkama programėle, kurią atliko pats jauniausias bendruomenės atžalynas. Programa neilga, bet labai gerai paruošta mokyt. Reginos Jarmalavičiūtės. Tiesiog iš Lietuvos atvyko Kalėdų senelis su didžiuliu saldumynų maišu ir apdovanojo visus vaikučius kalėdinėmis lauktuvėmis. Jaunųjų bendruomenininkų džiaugsmą dar padidino geroji teta ponia Marija Rudienė, įteikdama kiekvienam vaikučiui po "žaliuką" ir tikrai motiniškai pabučiuodama. — Caracas apyl. valdybos pirm. mokyt. St. Jankauskas, pasveikinęs su naujaisiais metais, pakvietė centro valdybos pirm. tarti keletą žodžių. Inž. Vladas Venckus, pasveikinęs svečius ir visus susirinkusiuosius iš Caracas ir kitų Venecuelos vietovių, pristatė jiems ponus Rudžius, trumpai primindamas apie inž. Antano ir Marijos Rudžių veiklą JAV-se politinėje, visuomeninėje ir kultūrinėje srityse. Ta proga kalbėtojas iškėlė ir keletą praktiškos reikšmės sugestijų. Pvz. gal pavyktų gauti kaikuriuose JAV ar Kanados universitetuose taip vadinamų "beku" (stipendijų) Venecuelos ir aplamai Pietų Amerikos gabiesiems lietuviams studentams ar baigiantiems augštesniąsias mokyklas jaunuoliams pagilinti savo žinias anglų kalboje, o svarbiausia LITUANISTIKOJE. Jau laikas visu rimtumu susirūpinti, kad būtų kam perimti vyresniosios kartos dirbamą lietuvybės išlaikymo bei Lietuvos nepriklausomybės atstatymo darbą. Į iškeltuosius klausimus labai jautriai atsižvelgė M. Rudienė ir pažadėjo grįžusi į JAV šį klausimą visu rimtumu išstudijuoti. Poniai M. Rudienei dr. Jadvyga Klovaitė įteikė gėlių puokštę, o inž. A. Rudžiui Bendruomenės pirm. inž. Vladas Venckus — simbolinę dovanėlę Venecuelai prisiminti.

Šiame Caracas apyl. parengime, be jau minėtų asmenų, dalyvavo centro valdybos ižd. ir Maracay apyl. pirm. H. Gavorskas su ponia Luiza ir VLIKo atstovybės Venecueloje sekr. Zenonas Garšva.

INŽ. A. RUDIS sausio 7 d., Bendruomenės kapeliono kun. Antano Perkumo lydimas, aplankė naujai išrinktąjį Venecuelos prezidentą dr. Rafael Caldera. Vizito metu dr. R. Caldera pasisakė gerai pažįstąs Venecuelos ir laisvojo pasaulio lietuvius; pasiteiravo, kaip sekasi vysk. V. Brizgiui ir paprašė perduoti jam savo linkėjimus. Vizitas užtruko apie 15 min. Būsimasis Venecuelos prezidentas dr. Rafael Caldera yra maždaug tų pačių politinių pažiūrų (socialcristiano), kaip ir inž. A. Rudis.

NUOŠIRDUSIS LIETUVOS ir visų lietuvių draugas bei užtarėjas kardinolas A. Samorė tarptautinio eucharistinio kongreso Kolumbijoje proga Venecuelos Lietuvių Bendruomenės pirmininką inž. Vladą Venckų apdovanojo medaliu "Pro Ecclesia Sancta Dei", tuo pagerbdamas visus Venecuelos lietuvius už jų pavyzdingą veiklą Dievui ir Tėvynei.

VLSB VALENCIJOS APYLINKĖS valdybos pirmininku išrinktas mokyt. Juozas Kukanauza. Sveikinam.

"TŽ" KORESP.

Marija ir Antanas Rudžiai lankėsi Pietų Amerikos kraštuose. Čia jie matyti sausio 7 d. audiencijoje pas naująjį Venecuelos prezidentą Rafael Caldara. Pasikalbėjimo metu buvo paliesti ir Lietuvos reikalai. Nuotraukoje iš kairės: inž. Antanas J. Rudis, Venecuelos prezidentas Rafael Caldara, Marija Rudienė ir Venecuelos lietuvių kapelionas kun. Antanas Perkumas

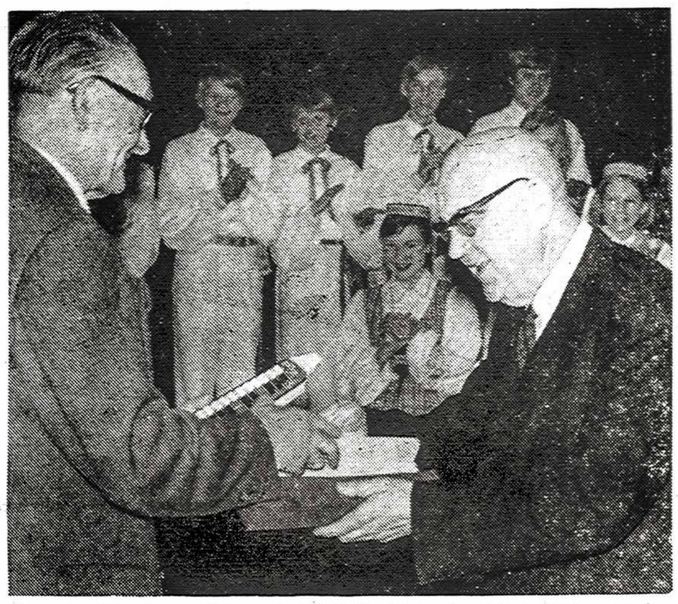

Vasario 16 gimnazijos mokytojui K. Motgabiui (kairėje), sulauku siam 70 metų amžiaus, įteikia dovaną mokyt. S. Antanaitis LB Huettenfeldo apylinkės vardu Nuotr. Dėdino

Naujieji išeivijos bajorai

Mūsų bendradarbio Vokietijoje degančios pastabos

"Emigracija bereikšmė, nes ji nieko negali" — tarė gyvenimą stebėjęs vienas prancūzas. "Emigracija tautai palaima, nes joje bręsta tėvynei vertybės" — atsakė pavyzdžiais lietuviams artimas savanoris emigrantas. Kurio tiesa? Kaip lietuvių išeivija atrodo klasikinėje pokario imigrantų šalyje, Vakarų Vokietijoje? Mano sekančios eilutės tebus mažutis dabartinės lietuvių veiklos kaleidoskopas, nei išsamus, nei paremtas tiksliomis statistikomis, tik prabėgomis stebėtų momentų pjūvis.

Daug kojų, kurios mikliai trenkė Lenciūgėlius UNRROS stovyklose, jau ilsisi salonuose. Daug skambių gerklių, kurios IRO choruose iššaukdavo delnus įkaitinančias katutes, kiek prikimusiai suokia anūkams lopšines. Daug brandžių ateities planų, kurie numatė sujudinti pasaulį ir tėvynę išvaduoti, apdulkėję lūkuriuoja kukliose lentynose būsimo istorijos doktoranto, kuris kada nors jieškinės disertacijai medžiagos mažos tautos didžiai nelaimei nušviesti. Masinės iš Vokietijos stovyklų emigracijos į užjūrius dvidešimtmetis kažkaip net spaudoje liko be pėdsakų, kaip ir anuometinė l i e t u v i ų iškili kultūrinė veikla daugiau ar mažiau svetingoje Vokietijoje.

Kur pėdsakai?

Pagrėbstai teliko lietuvių Vokietijoje. Masėmis išlingavo menininkai, dainininkai, dvasininkai ir kitokie ...ininkai. Liko pagrėbstai, svetimos kultūros konsumentai. Likusiems gimė vaikai, užaugo jie, norėtų patys pamatyti jaunų tėvų skambią kultūrinę išmonę menkose stovyklose, norėtų patys tėvai savo vaikams parodyti, bet be gelstančių nuotraukų, nieko rimtesnio neišgali parodyti. Anais tikrai pasigėrėtinos ir kondensuotos veiklos metu vargu ar kas planingai kiek filmavo. Abejoju, ar kas įrašė dainas ir krovė į archyvus? Vargu, ar kas rinko dienoraščius, atsiminimus, nuotraukas, drožinius, kad juos kokiame nors centre (kad ir vokiečių muzėjuje) išgelbėtų iš užmaršties, paliktų ateičiai. Vienam kitam dabarties veikėjui norisi jaunimui parodyti anuos Lenciūgėlius, procesijas, eisenas, pamaldas, suvažiavimus, bet nėra medžiagos. Pūsta, baigia sutrūnyti vokiečių kapuose ne tik lietuviški kaulai, bet ir antkapių auksiniai "amžinos meilės" įrašai, paminklai. Pervėrė širdį kalavijai septyni, kai vienose anuomet labai garbingose lietuvių kapinėse bandžiau atitiesti apkerpėjusius, pasvirusius ornamentuotus kryžius.

O dabar? Vargu, ar Vokietijoje kas bando paruošti archyvams, konservuoti dabartinę veiklą. Nėra žmogaus landžiai pasisukioti su mikrofonu, su filmu aparatu minėjimuose, kur dar ir dabar nestinga kalbėtojų, mus liaupsinančių svetimtaučių, net augštų vokiečių pareigūnų, nepagailinčių blaivių linkėjimų. Dabarties veikėjams atrodo istorija prasidėjo ir baigsis su jais, todėl kam gi ją fiksuoti. Vienur kitur Vokietijoje lietuvių būrelis dar gražiai suvaidina, kruopščiai parengia pati Vasario 16 gimnazija dramos ir choreografijos dalykų, kuriais pasigėrėtų net buvusios Kauno teatro žvaigždės. Deja, ruošė artistai vaidinimą kelis mėnesius, karta parodė nedidutei publikai ir... viskas baigėsi. Norėtų kitos apylinkės pasigėrėti juo bent filme, bet filmo niekas neparuošė.

O kaip antroje Lietuvoje, kaip Amerikoje? Vokietijos lietuviai, ypač jaunimas, geidžia pamatyti lietuviškų operų, kurias taip išgarsino spauda. Kur pamatyti, kur gauti filmu? Ar filmavo tuos vienkartinius išeivijoje spektaklius? Ar paskleidė juos kitų šalių lietuviams? Nejaugi ne?

Profesoriaus archyvas

Kasmet apie Velykas svarsto Vokietijoje penkiolikos protingų smegenų taryba veiklą ir sudaro stambią finansinę sąmatą, kurioje nerasi nė skiemens kultūros ir veiklos reikalams. Lietuvis mėgsta himne iš praeities stiprybę semti, bet jai palikti pėdsakus — labai nepaslankus. Kartą aplankiau vieną savo profesorių vokietį, ką tik atšventusį apvalią amžiaus skaitlinę. Paviešino senukas likusiu lašiuku ir atvertė porą storų, sakykim, albumų, kuriuose jis pats įklijavo gautus sveikinimus: laiškus, telegramas, korteles. Spoksodamas palaikiau senuką egoistu, savimeiliu, savipūta. O jis pridūrė: "Štai, jei kas ateityje domėsis mūsų universitetu, žmonėmis, kurie jame dirbo, ras ir šiame albume medžiagos. Štai daugelio jaunimo organizacijų adresai, pavardės, korporacijos, štai mano studentai. Jei dingtų universiteto archyvai, o išliktų šitie rinkiniai, tyrinėtojams jie labai pravers". O koks Vokietijos lietuviu archyvas patarnaus ateičiai? Vargu, ar kas ateityje pasikeis VPLB-ės sąmatose, nes stinga reikalo supratimo ir istorijos entuziastų.

Knyga ir bonka

Švenčių, gimtadienių progomis tenka ir man vienur kitur viešėti, net pas stambokai tituluotus visuomenės veiksnius, auklėtojus, lietuvybės paisytojus. Šeimininko širdis matuojama "gorčinėmis": kai atidaro sienos ar spintos dureles, tai gėrėkis, sveteli, skystimėliais įvairaus kilnumo. O kultūros? Taip, taip. Štai vokiškų knygų, laikraščių, tarp kurių vienas kitas stovyklos laikais išleistas pakulinis leidinukas ar nelauktai vardadienio proga gauta knygikė. Lietuviškų? Tyla!

Tyla? Nevisai. Daugelio Vokietijos lietuvių lentynose aptiksi dovanų iš Rytų Berlyno ir sovietinio Vilniaus. Minėtos "lietuvybės versmės" pasišovę lietuvybę palaikyti gausiais iškunigio Ragausko ir panašių nevykėlių tomais. Tiesiog mėtyte mėto sovietinius leidinius nemokamai, atlygintus, be abejonės, kolūkiuose nusukamais darbadieniais. Rimti knygos mylėtojai sulaukia iš Lietuvos giminaičių gana tauriu spaudiniu, kuriuos ir patys skaito, ir vaikus iš jų moko.

Naujieji "bajorai"

Ar lietuvių prieauglis Vokietijoje lietuviškas? Dabar dar "fifti-fifti", bet neilgai. Kai lietuviškų šeimų vaikai jau lietuvybei mirę, ką besakyti apie mišriąsias. Šimtas šeimų siunčia savo atžalyną į lietuvišką gimnaziją. Mokykla vaikučius pramoko lietuviškai ir sulietuvina. Bet mokykla savo, o tėvai savo! Žiūrėk, atvyksta lietuvis tėvas (ar motina) ir su lietuviškai pramokytu sūnumi gimnazijos kieme kalbasi "bajoriškai" (anot vieno daktaro — vokiškai).

Tokio "bajoriško" apsisprendimo Vokietijoje nereikia ilgai jieškoti. Visa eilė lietuvių kilmės, sakykim, inteligentų šeimų savo atžalyną patiki vokiečių gimnazijoms įvairiais sumetimais: nenori skirtis su vienturčiu, vokiečių mokyklos pajėgesnės, sava gimnazija... ach, lietuviška. Baudžiavos įpluktas svetimtaučių pranašumas dar neišgaravęs iš kaimo kilmės inteligentų galvų. Ir visdėlto yra šimtas šeimų ne "bajoru". Vienas tėvas (ne "bajoras") atsikirto kitam ("bajorui"): "Ką, savo dukteris leisti į vokiečių gimnazija? Argi mes neturime savos?!"

Kultūriniai plyšiai

Iš tikro gimnazijai teko nepavydėtina dalis. Ji vadinasi lietuviška, bet turi baisiai stengtis būti tokia. Dalis mokytojų jau nelietuviai, nes gali mokytojauti lietuviai (pvz. JAV ar Kanados vienas kitas studentų) išdulka pas negrus skelbti Kennedžio taikos. Dalį entuziastų pasiaukojusių mokytojų slegia dešimtmečiai, o jauno pakaito taip ir nesimato nei iš JAV, nei iš Lietuvos. Pati lietuvybė gimnazijoje irgi prieblandoje. Kaipgi? Neseniai vienas JAV lietuvių žurnalistas palygino lietuvių pastangas gimnazijoje su... nacių. Įsivaizduokite nuotaikas! Gimnazijoje lietuvių kalbą mokyti yra atsakingas eksperimentas: nėra vadovėlių vokiečiui mokytis lietuviškai. Nėra ir tiek, nors atsakingi veiksniai turėjo laiko nuo 1918 m. ligi dabar tokį suredaguoti. Mokiniai nebeturi nė lietuviškai-vokiško mokyklinio žodyno. Nėra ir tiek, nes tinkamo neparuošė nei nepriklausoma, nei hitlerizuota, nei "tarybinė" Lietuva. Ar kas paruoš? Paruoš, bet greičiausia ne lietuvis.

Ir dar apie jaunimo lietuvybę. Pasimoko jaunuolis gimnazijoje, sulietuvėja ir išeina į gyvenimą. Išeina ir dingsta vokiečiuose. Apylinkių veiksniai dejuoja: "Matai, kokius abiturientus išleidžia gimnazija — niekur neprisideda!" Dalis stipriai prisideda, o kita dalis atsilanko į rengiamą šventę, pamato kelias pražilusias galvas, su kuriomis nėra kontakto, išklauso kalbų, kurios jau gimnazijoje su kaupu girdėtos, ir nieko daugiau. Toks jaunuolis, aišku, įsijungia į savo profesijos ir bendraminčių ratelį, kuris jau nei žemaitiškas, nei augštaitiškas.

Slaptoji pagunda

Ir čia vienam kitam, pramatančiam išeivijos akligatvį, peršasi pagunda: jei norime Vokietijoje gelbėti Lietuvai jaunimą, suriškime jį su Lietuva. Tegul nuvyksta tenai atostogauti, susipažįsta su kraštu, pagilina ar išmoksta kalbos. Pamatę Lietuvos gyvenimą, bolševikais mūsiškiai tikrai netaps, bet lietuviais — taip. Kaikas iš tėvų bandė "pakrūmėmis" panašių reikalu susirišti su atsakingais tarybiniais įgaliotiniais. Nieko prieš. Bet ar iš to būtų tikros praktinės naudos, niekas iki šiol įtikinamai neatsakė. Mūsų Saliamonas dar neatėjo. Jeigu Lietuvos dabartiniai politrukai būtų daugiau lietuviai nei maskviniai, įžvelgtų lietuvių gimnazijos Vokietijoje svarbą pačiai tautai. Šiais studentų ir moksleivių apsikeitimo laikais, kultūru pasisavinimo laikais Vas. 16 gimnazija Lietuvos lietuviams galėtų būti skaidriu langu į Vakarų pasaulį. Bet kada tam ateis laikas?

Jiešmą bedrožiant

Išeivijoje senesnioji veiksnių karta vargu ar sulauks norimos Lietuvos, o jaunesniajai kartai jokia Lietuva neberūpės! Sovietinėje Lietuvoje senesnioji karta, besistengdama "išvaduoti išeiviją nuo vaduotojų", gaišta laiką Lietuvą išvesti (net per išeiviją) į vadinamuosius tarptautinius vandenis. Negydomos žaizdos trukdo lietuvių tautai našiai reikštis tarptautinėse mokslų, menų, kultūros šventovėse. Išeivijos spauda liaupsina savo laimėjimus, o pavergtos Lietuvos kultūros kūrėjai, atitverti nuo Vakarų, džiaugiasi laimėjimais, kurie Vakaruose jau pasenę. Jaunimui, aišku, nesinori "iš praeities stiprybę semti". Jaunimas nori pats kurti ateitį, pats kitų kūryboje dalyvauti, bet jau nelietuviškoje. Ilgą jiešmą bedrožiant...

Besiskubinąs

Spaudos idomybės

Trys karo laivai

Vokiečių žurnalo "Stern" pranešimu, V. Vokietijos karo laivynui jau du 4.500 tonų talpos naikintojus pastatė amerikiečių "Bath Iron Works" bendrovė Maine valstijoje. Pirmajam jų buvo duotas II D. kare su "Bismarck" laivu nuskendusio admirolo Luetjens vardas, antrajam — 115 lėktuvų numušusio lakūno plk. W. Moelders. Trečiajam laivui yra du kandidatai — Hitlerio metais buvęs kariuomenės viršininkas gen. F. von Fritsch ir II D. kare išgarsėjęs maršalas E. Rommel.

"Stern" bendradarbis Helmut W. M. Kahn primena skaitytojams, kad admirolas Luetjens iš skęstančio "Bismarcko" Hitleriui pasiuntė radiogramą: "Tikėdami į Jus, mano vade, mes kovosime iki paskutinės sekundės". Tai buvo jo žodžiai, kuriais jis atsisveikino su vokiečių tauta ir šiuo pasauliu. Šiandien jie nedaro garbės demokratinei V. Vokietijai, o visdėlto jo vardu pavadinamas karo laivas.

Plk. Werner Moelders skraidyti pradėjo Hitlerio diktatūros metais, su vokiečių Kondoro legijonu dalyvavo Ispanijos pilietiniame kare, kur jam ypač patikdavo apšaudyti miestų gatves ir jų gyventojus. Iš Ispanijos jis taipgi parsivežė 14 pergalių ore. Iki mirties plk. W. Moelders oro kautynėse numušė 101 prancūzų, britų ir rusų lėktuvą. Su laimėjimais Ispanijoje jo bendrasis pergalių skaičius — 115. Už jas Hitlerio buvo pakeltas į pulkininko laipsnį, apdovanotas riterio kryžiumi su ąžuolo lapais, kardais ir briliantais. Jis žuvo 1941 m. lapkričio 22 d. kaip keleivis vokiečių lėktuve, skrisdamas į Hitleriu nusivylusio ir dėlto nusišovusio I D. karo lakūno-didvyrio gen. Udet laidotuves, kai lėktuvas miglos apsuptame Breslau mieste atsidaužė į fabriko kaminą. Po jo tragiškos mirties pasklido gandai, kad buvo nužudytas Gestapo įsakymu už katalikiškus įsitikinimus ir atsisakymą dalyvauti kare. Šią mintį propagandai panaudojo britų radijas ir aviacija, Vokietijos teritorijoje išmėčiusi sufalsifikuoto W. Moelders laiško tariamąsias kopijas. Vokiečiai patikėjo, kad plk. W. Moelders pasisakė prieš Hitlerį, nacius, koncentracijos stovyklas, Katalikų Bendrijos varžymą ir dėlto buvo numuštas vokiečių priešlėktuvinės artilerijos, kai keleivinis lėktuvas leidosi Breslau aerodroman. Šiandien šio laiško falsifikatą jau yra pripažinęs jo tikrasis autorius — anuometinis britų propagandos vadovas Sefton Delmer. Taigi, ir plk. W. Moelders, kurio vardu pavadintas karo laivas, buvo ištikimas Hitlerio rėmėjas, skynęs pergales ir garbės laurus.

Apie kitus du kandidatus "Stern" žurnalas taip pat yra prastos nuomonės. Buvęs kariuomenės vadas gen. Freiherrn von Fritsch ištikimai tarnavo Hitleriui iki 1938 m., kol pagaliau Gestapo neteisingai buvo apšauktas homoseksualistu. Jis sąmoningai jieškojo mirties ir ją rado lenkų-vokiečių kare. Dabartinės koalicinės V. Vokietijos vyriausybės socialdemokratai dar nėra užmiršę, kad pirmąjį Reicho socialdemokratą prezidentą Ebertą jis savo laiku pavadino "kiauliškos prigimties šunimi".

Maršalas Erwin Rommel, be abejonės, buvo gabus karo vadas, tačiau ir jo laimėjimai Afrikoje buvo skirti Hitleriui. Po 1944 m. liepos 20 d. įvykusio pasikėsinimo prieš Hitlerį Gestapo jis buvo apkaltintas kaip suokalbio dalyvis. Užuot pasirinkęs kovos kelią, viešą teismą, Hitlerio pasmerkimą, E. Rommel klusniai įvykdė Gestapo įsakytą savižudybę, kuri buvo nuslėpta iki karo pabaigos. Goebbelso propagandistai jį padarė didvyriu, žuvusiu kovos lauke.

Žuvusio kario laiškas

Amerikiečių dienraštis "The Indianapolis Star" paskelbė dėmesio vertą Vietname žuvusio seržanto Jeffrey A. Davis laišką, kurį jis, prieš išvykdamas į Vietnamą, buvo palikęs žmonai. Laiškas turėjo būti atplėštas tik tokiu atveju, jeigu J. A. Davis kristų kovos lauke.

J. A. Davis nusiskundžia, kad nėra lengva žūti kitame krašte, toli nuo Jungtinių Amerikos Valstybių, bet jis taipgi pabrėžia savo gyvybės aukos rimtas priežastis. Mirtis nebuvo betikslė, nes gyvybę jis paaukojo už žmoną, tėvus, jos brolius ir visus amerikiečius: "Aš numiriau už ilgaplaukius jaunuolius su protesto šūkiais jų rankose, šaukimų kariuomenėn degintojus, "hipius", prieš viską protestuojančius asmenis, neturinčius geresnio užsiėmimo. Aš žuvau už studentus, kurie galvoja, kad jie pergeri ir perdaug vertingi tarnauti kariuomenėje. Mano mirtis tesuteikia jiems galimybę išnarplioti jų surizgusio gyvenimo siūlus, nes, Dievas mato, jie reikalingi tokio žingsnio.

Taip, aš atidaviau savo gyvybę už "jaunąją kartą", kuriai ir aš pats priklausiau, bet kažkodėl netapau jos aktyviu nariu. Atrodo, man save tenka laikyti jų dažnai kitiems taikomu ir linksniuojamu "durneliu" jau vien dėlto, kad neturėjau ilgų plaukų, negėriau, nerūkiau ne tik tabako, bet ir marijuanos, ir dargi savanoriu įstojau kariuomenėn. Numiriau ir už šių paauglių tėvus, teatleidžia jiems Dievas, kad jų "jaunoji karta" turėtų teisę savo aktyvumą demonstruoti taip, kaip jį lig šiol demonstravo, būtent, protestuoti miestų gatvėse, laisvai pasirinkti universitetus, auginti ilgus plaukus, dėvėti keistus drabužius ir pasimetus bėgioti ratu, neturėdama jokios krypties.

Aš kritau kovos lauke, kad jie galėtų smerkti karą, kurio dalyviu man teko būti, nes juk be karo jie neturėtų prieš ką protestuoti. Gyvybės auką taipgi skiriu ir tiems tūkstančiams amerikiečių, kurie dėl rimtos priežasties žuvo šiame ir daugelyje kitų karų, didvyriškai grumdamiesi už savo krašto laisvę. Man atrodo, laisvei gauti ir jai išsaugoti karai yra neišvengiami. Aš numiriau už Jungtines Amerikos Valstybes."

Šios laiško ištraukos yra savotiškas kario testamentas amerikiečiams, ypač jų pasimetusiam jaunimui, kuris stengiasia viską griauti, prieš viską protestuoti, viską niekinti, bet neturi jokių planų sunaikintoms vertybėms pakeisti geresnėmis.

V. Kst.

NORITE SUSIPAŽINTI SU "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS"? ATSIŲSKITE SAVO ADRESĄ — GAUSITE KELETĄ NUMERIŲ NEMOKAMAI

JŪSŲ ONTARIO LIGONINIŲ DRAUDA NORĖTŲ GAUTI ŠIAS ŽINIAS

(kol dar ne pervėlu)

Kai susituokiate, privalote mokėti šeiminius ligoninių draudos įnašus, kurie apimtų vyrą ir žmoną. Jei priklausote grupei, nedelsdami praneškite jai; jei abudu mokate įnašus tiesiogiai, praneškite H.I.R.B.

Kai persikeliate naujon darbovietėn, galite palaikyti draudą pagal nurodymus, išdėstytus ligoninių draudos pažymėjime "Certificate of Payment Form 104", kurį turi išduoti Jūsų darbdavys, paliekant turėtąjį darbą.

Kai sulaukiate 21 metų amžiaus, Jūsų nebedengia tėvų turima ligoninių draudа. Privalote tapti atskiru nariu per 30 dienų. Prašymų blankus galite gauti bankuose, ligoninėse arba H.I.R.B. įstaigoje.

Kai pakeičiate adresą, praneškite savo grupei. Jei nepriklausote grupei, rašykite H.I.R.B.

H·I·R·B

Health Insurance Registration Board, 2195 Yonge Street, Toronto 7. Serving Ontario's Health Insurance Plans.

JUO ILGIAU LAUKSITE, JUO ILGIAU REIKĖS KENTĖTI! KURIE IŠ TIKRŲJŲ NENORITE KENTĖTI — JAUSITĖS GERIAU UŽ KELIŲ MINUČių — paėmę DIANA LAŠų tuojau geriau jausitės nuo didelio nušalimo, krūtinės skausmų, drebulio, slogos, sąnarių skausmų, gerklės skaudėjimo, užkimimo, čiaudėjimo, bėgančios nosies, astmos, bronchito. Taipgi lengviau galėsite kvėpuoti. Nieko nėra geresnio kaip DIANA DROPS, kurie greitai veikia. Tik $2.00 už bonkutę.

GAUNAMI VAISTINĖSE

ROXODIUM skysčiai įtrinti nuo artričio, reumatizmo, raumenų, nugaros skausmų, išijo, bursičio pečiuose ir rankose, alkūnių, riešo, skausmo pirštų sąnariuose, kojos skausmų, kelių, kulnų, krūtinės skausmų, neuralgijos — galvos skausmų, skausmų apie ausis, veidą, sprandą, nuo susižeidimų, įdrėskimų, išsisukimų, išsiplėtusių kojos venų, galvos nežėjimų, spuogų ant veido ar kūno. Pajusite rezultatus per kelias minutes. Roxodium nedegina ir neerzina odos. Saugokite akis nuo šių vaistų. $2.00 bonkutė.

GAUNAMI VAISTINĖSE AR

Luscoe Products Limited

559 Bathurst St., Toronto 4, Ont. Canada

JIB VARTODAMAS NEBŪSI NEI PLIKAS, NEI ŽILAS

JIB vartojo 16 savaičių pusę metų vienus metus

Fotografijos rodo, kad JIB vaistai ATAUGINA PLAUKUS, pašalina pleiskanas, šašus, niežėjimą, sulaiko plaukų slinkimą, gražina naturalią plaukų spalvą MOTERIMS ir VYRAMS užtikrintai. JIB 8 unciją bonka — $5.50. Užsakymus su pinigine perlaida siųskite JIB laboratorijos atstovybės Kanadoje adresu:

JIB Laboratorija, 2498 Dougall Ave, Windsor, 12. Ont.

"Argentinos Lietuvių Balso" redaktoriaus Kastanto Norkaus 75 m. amžiaus ir spaudos darbo sukaktis buvo atžymėta 1968 m. gruodžio 8 d. Buenos Aires SLA Dr. Vinco Kudirkos namuose. Nuotraukoje dalis viešnių ir svečių su red. K. Norkum (vidury) Nuotr. Prano Ožinsko

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

KRAŠTOTYRININKAI

Paminklų Apsaugos ir Kraštotyros Draugijos III suvažiavimas įvyko sausio 7 d. Vilniuje. Ataskaitinius pranešimus padarė šios draugijos tarybos pirm. V. Jakelaitis, pavaduotojas A. Stravinskas, muzėjų ir kultūros paminklų apsaugos valdybos viršininkas J. Glemža. Kraštotyrininkų draugija turi apie 26.000 narių, kurie tik dalį dėmesio gali skirti tikrajai kraštotyrai ir kultūros paminklams, nes jų veikla priklauso nuo kompartijos įsakų. Nebe reikalo kompartijos ck suvažiavimo išvakarėse paskelbė sveikinimą, kuriame, tarp kitko, rašoma: "Lietuvos KP Centro Komitetas įsitikinęs, kad kraštotyrininkai ir toliau aktyviai rinks istorines-revoliucines relikvijas, kuriose atsispindi respublikos darbo žmonių kova už Tarybų valdžią, V. Lenino idėjų įsikūnijimas didvyriškuose darbo žmonių žygdarbiuose Didžiojo Tėvynės karo ir pokario metals..." Pagrindinis dėmesys, savaime suprantama, šį kartą turės būti skiriamas Lenino šimtajam gimtadieniui 1970 metais.

ŠVENČIONIŲ GIMNAZIJA

Š. m. sausio 11 d. ši gimnazija, dabar vadinama vidurine mokykla, atžymėjo dvigubą jubilėjų: lietuviškos pradinės mokyklos įsteigimo 135 metų ir gimnazijos — 50 metų sukaktis. Okupacinė Lenkijos valdžia gimnaziją 1937 m. buvo uždariusi. Jį darbą vėl galėjo pradėti tik Lietuvai atgavus Vilnių. Iškilmėje dalyvavo daug svečių ir buvusių mokinių. Pagrindinį žodį tarė Vilniaus universiteto prof. Z. Žemaitis, buvęs Švenčionių gimnazijos pirmuoju direktorium. Buvusieji mokiniai ir mokytojai dalijosi įspūdžiai. Švenčionių gimnazija į gyvenimą yra išleidusi 5 mokslų daktarus, 16 mokslų kandidatų, visą eilę mokslo, meno ir visuomenės veikėjų.

SKRYDŽIAI PER ATLANTĄ

"Svyturio" žurnalo 1968 m. 21 nr. Vytautas Jurkštas paskelbė rašinį apie Felikso Vaitkaus skrydį per Atlantą, kuris buvo pradėtas 1935 m. rugsėjo 21 d. iš Niujorko aerodromo ir užbaigtas nevisai sėkmingu nusileidimu Airijoje. Šia proga skaitytojai supažindinami ir su kitais Atlantą perskristi planavusiais lakūnais — Povilu Nekrošium, Juozu Janušausku, Antanu Kiela, Tomu Tamošaičiu. Lėktuvą "Lituanica II" už $15.000 nupirko Amerikos Lietuvių Transatlantinių Skridimų Sąjunga, iš Lietuvos Aeroklubo Kaune įsteigto Dariaus-Girėno Fondo gavusi 10.000 litų. F. Vaitkaus ryžtui iš Niujorko be nusileidimo nuskristi į Kauną kelią pastojo audringas metų laikotarpis, lėktuvo apledėjimas, kuro siurblio sugedimas, didesnis kuro sunaudojimas nei buvo numatytas. Su turimomis kuro atsargomis jis nebūtų pasiekęs Kauno. Skrydis, kaip žinome, buvo užbaigtas nusileidimu Airijos lankoje. "Lituanicai II" lūžo sparno galas, propeleris ir važiuoklė. S. Darius ir S. Girėnas per 36 valandas iki žuvimo vietos buvo nuskridę 6.411 km, o F. Vaitkus per 21 val. 30 min. nuskrido 5.100 km. "Lituanicos I" vidutinis greitis buvo 180 km per valandą, "Lituanicos II" — 237. Amerikiečių karo aviacijos plk. F. Vaitkus II D. karo metais buvo bombonešių dalinio vadas, kovėsi Vokietijos padangėje. Mirė 1956 m. liepos 25 d. Wiesbadene, V. Vokietijoje, turėdamas 49 metus amžiaus.

AKLIEJI ŠAULIAI

Šiaulių aklųjų mokymo-gamybos kombinato radijo mėgėjai Liudas Doras ir Kazys Alminas išrado specialų prietaisą aklųjų šaudymo varžyboms, sėkmingai išbandytą Latvijos Ciesio rajono, Panevėžio, Vilniaus ir Šiaulių aklųjų draugijos atstovų susitikime. Principas labai paprastas: taikinys pastatomas tarp dviejų prožektorių, kurių šviesą prie šautuvo pritvirtintas elektroninis įtaisas paverčia garso signalu ir perduoda į šaulio ausines. Klausos pagalba aklieji šauliai lengvai suranda "neutralią zoną" tarp šviesų — taikinį. Iš šimto galimų taškų varžybose jiems pavyko surinkti net 87 taškus. Ateityje aklųjų šaudymo varžybas planuojama rengti platesniu mastu. Abu išradėjai dabar ruošia naują aparatūrą akliesiems slidininkams. Radijo bangos koreguos aklįjį slidininką ir jam padės išvengti kliūčių. Aparatas bus išbandytas šią žiamą Estijoje rengiamose Pabaltijo aklųjų slidininkų varžybose.

NAUJAS ŽURNALAS

Aviacijos sporto federacija išleido žurnalą "Sparnai", kurio viršelį, atrodo, puošia JAV padangėje skrendančios "Lituanicos I" nuotrauka. Vedamajame rašoma: "Pats gyvenimas reikalauja, kad dabarties patyrimas būtų akstinas dar didesnėms pergalėms, dar drąsesniems skrydžiams. "Sparnai" ir bus toji tribūna, iš kurios erdvės meistrai dalysis vertingiausiu patyrimu, kvies jaunuosius varžybomis debesyse išgarsinti Tėvynę." Žurnalo puslapiuose yra S. Dariaus ir S. Girėno 35-tosioms skrydžio per Atlantą metinėms skirtas Jono Dovydaičio rašinys "Nemirtingas žygdarbis", ištrauka iš kosmonauto Jurijaus Gagarino paskutinės knygos "Psichologija ir kosmosas", prof. Z. Žemaičio saraipsnis "Iš Lietuvos aerosporto praeities", A. Arbačiausko, V. Šliumbos, A. Jonušo, A. Pranskėčio reportažai. skirti sovietinėms ir tarptautinėms aviamodelizmo, sklandymo ir augštojo pilotažo varžyboms. Lietuvoje visuomeniniais pagrindais suorganizuoti aviacijos klubai yra paruošę kelis tūkstančius parašiutininkų, daugiau kaip 500 aviamodelizmo instruktorių. Mokyklose veikia apie 200 aviamodelizmo būrelių, turinčių trejetą tūkstančių narių.

"BALTIJOS GINTARĖLIAI"

Kauniečių gydytojų Jūratės ir Česlovo Norvaišų laimėjimų dėka Kaunas tampa pramoginių šokių varžybų centru. Sausio 5 d. čia buvo surengtas pirmasis tarptautinis moksleivių pramoginių šokių konkursas "Baltijos gintarėliai", kuriame dalyvavo 23 šokėjų poros iš Kauno, Panevėžio, Plungės, R. Berlyno, Rygos, Talino, Leningrado, Maskvos ir Taganrogo. Pirmąsias dvi vietas laimėjo vokiečiai moksleiviai, III — estai, IV — kauniečiai L. Pačengaitė ir A. Galminas. Jauniausia konkurso pora buvo kauniečiai — trylikametė Violeta Mačionytė ir penkiolikametis Eitvilas Gurskis. **V. Kst.**

Trijų valdybų pasitarimas Toronte 1969 m. sausio 11 d. Dalyvavo: PLB, JAV LB ir KLB valdybų nariai
Nuotr. B. Tarvydo

Hamiltono Lietuvių D. L. K. Algirdo šaulių kuopa
dvejų metų veiklos sukakties proga
vasario 1, šeštadienį, 7 val. vakaro,
JAUNIMO CENTRE, 48 DUNDURN ST. N., RENGIA

VĖDARŲ BALIŲ

• *Turtingas bufetas* • *Skanūs vėdarai*
• *Loterija, laimės staliukai* • *Visų mėgstamas Dominico orkestras*

Mūsų baliaus įgula pasistengs visus patenkinti. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Rengėjai

LONDON, ONT.

10 METŲ PIRMOJI! Londonas pasižymi ne besimokančiųjų kiekybe, bet kokybe. Didelis nuošimtis mokinių kasmet gauna įvairius atžymėjimus, aukso ir sidabro medalius ir t.t. Vienais metais vieni pasireiškia geriau, kitais — kiti. Tačiau yra viena lietuvaitė, kuri išsiskiria iš visų kitų savo pastovumu: kasmet ji yra pirmoji mokinė klasėje, kasmet ji gauna aukso medalį. Vienuolikos metų kursą ji praėjo per 10 metų, viena skyrių peršokusi ir per visą dešimtmetį ji išsilaikė pirmąja mokinė! Dešimtmečio metinis pažymių vidurkis 87! Ir praėjusiais metais katalikų mokyklų žvaigždžių parade ji žymiai išsiskyrė: buvo vienintelė iš 300 vienuolikto skyriaus mokinių gavusi aukso medalį, pažymių vidurkį 86.5 ir $150 premiją už pažangą moksle! Šiais gabumais ir darbštumu apdovanota yra **Lydija Keraitė**, Birutės Pociūtės ir Stasio Kerų dukrelė. Lydija vasaros metu baigė stenografijos ir mašinraščio kursus. Ji buvo pirmoji mokinė ir šeštadieninėje mokykloje. Taip pat ji yra "Baltijos" ansamblio dainininkė, šokėja ir pranešėja. Laisvai ir be akcento kalba lietuviškai.

KITI STENGIASI NEATSILIKTI.

Lydija Keraitė, dešimtį metų išsilaikiusi pirmąja mokinė
Nuotr. S. Kero

E. Bartkutė, 8 sk., jau antrus metus gauna aukso medalį. Sidabro medaliu apdovanoti: V. Jonynas, 11 sk., nesykį gavęs aukso medalį, o šį kartą — sidabro ir $50 už pažangą moksle; I. Bušmaitė, 11 sk., beveik kasmet apdovanojama sidabro medaliu; S. Chainauskaitė, 8 sk., gavo sidabro medalį; J. Repšys, 7 sk. — sidabro medalį, $15 už anglų kalbą.

Žvaigždžių parado sąrašų daugumą pavardžių neangliškos. Jei kurioj šeimoj yra keli vaikai, tai, kaip taisyklė, jie visi geri mokiniai. Šiose iškilmėse žodį mokinių vardu tarė 13 sk. pirmūnė, apdovanota aukso medaliu ir $300 premija, latvaitė M. Zvagulis. Į šias iškilmes susirenka keli tūkstančiai žiūrovų Vakarų Ontario universitete. Jos pradėtos rengti mons Feeney, buv. Šv. Petro bazilikos rektoriaus ir lietuvių draugo, iniciatyva. Liet. Šešt. mokykla jo dėka apie dešimtį metų nemokamai naudojosi jo žinioje esančiomis patalpomis.

VIEŠOSIOSE MOKYKLOSE (ne katalikų) pasitaiko irgi gerų mokinių, bet jos neturi tokių pagerbimo iškilmių. Todėl sunkiau surinkti tikslius duomenis. Pvz. R. Ramonaitė baigė pirmąja mokinė 8 skyrius Bishop Townshend mokykloje, 89 pažymių vidurkiu, taigi aukso medaliu! Jos pavardė įrašyta tarp kitų mokyklos pasižymėjusių mokinių metalinėje lentoje, kuri iškabinta garbingoje mokyklos vietoje! Ji jau ketverius metus iš eilės pirmoji!

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIUS, rengiamas katalikių moterų Londono skyriaus, įvyks vasario 8, šeštadienį, 8 v.v., par. salėje, 1414 Dundas St. E. Geras orkestras ir turtingas bufetas. Be ko kito... šilti blynai, naminės dešros ir kiti skanumynai. Katalikės moterys remia parapiją ir jaunimo organizacijas. Tad paremkime ir jas savo atsilankymu. Prašoma įsidėmėti: bus 8 d., o ne 15 d. kaip anksčiau planuota.

VASARIO 16 bus minima sekmadienį, vasario 16 d., 5 v. p.p., par. salėje. Programą atliks jaunimas. Rengia apyl. valdyba. **D. E.**

HAMILTON, ONT.

AV PARAPIJOS CHORAS užtraukė skambią sutartine, kai suėjo senieji ir naujieji choristai. Tokia proga buvo chorui suruoštas balius, kurį kasmet iškelia choro globėjas par. klebonas mons. dr. J. Tadarauskas. Susirinkusieji vos sutilpo prie K. Meškauskienės skaniai ir puošniai paruoštų stalų, nes dabartinis choro narių skaičius yra nemažas, o senųjų choristų pasirodė irgi nemažiau. Klebonas kreipėsi į visus kaipo dainos ir giesmės mylėtojus, ragindamas ir toliau pasilikti ištikimais ir puoselėti lietuvišką dainą, nes tai yra meno šaka, giliausiai pasiekianti lietuvio širdį. Choro dirigentas muz. A. Paulionis dėkojo savo choristams už jų repeticijoms pašvęstą laiką ir pasidžiaugė choro jau atsiektais rezultatais. A. Paulius kalbėjo apie chorą, kaip organizaciją, sambūrį galinčių dainuoti žmonių ir talkinti lietuviškai veiklai. Kur susitelkia žmonės, atsiranda ir nuomonių skirtumai. Cituodamas iš A. Gustaičio humoristikos, priminė, kad veikiant galima ir pasibarti. Pobūvis praėjo labai nuoširdžioje nuotaikoje. Hamiltoniečiai chore vėl išvys seniau matytus veidus, ir daina čia dar garsiau skambės.

A. A. LEONAS TRIBINEVIČIUS mirė sausio 19 d. AV par. choras staigiai neteko atsidavusio choristo, karių-veteranų sąjunga "Ramovė" — veiklaus veterano, medžiotojų žūklautojų klubas — entuziastingo nario, o jo šeima — pavyzdingo vyro ir gero tėvo. Kas tik turėjo progos pažinti velionį, prisimena jį kaip nepaprasto nuoširdumo, santūrumo ir visiems tik gera linkintį asmenį. Mirė sulaukęs tik 51 metus amžiaus, palikdamas našlę žmoną, sūnų ir dvi dukteris. Lietuvoje tebegyvena jo motina, du broliai ir trys seserys. Gimęs Toliūnų vienkiemyje, Panevėžio apskr. Nepriklausomybės laikais, grįžęs iš kariuomenės, tarnavo policijoj, o per karą ūkininkavo. Hamiltone dirbo Robertson-Irwin įmonėje. Sausio 23 d., dalyvaujant didžiam būriui hamiltoniečių, velionis buvo palaidotas Port Credit lietuvių kapinėse. Ilsėkis ramybėje, Leonai, po sunkios žemės kelionės atvykęs į paskutinę lietuvio tremtinio stovyklą, į kurią ir mes visi artėjame.

MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAUTOJŲ KLUBAS "GIEDRAITIS" surengė tradicinį zuikių balių, į kurį ir šiemet prisirinko labai daug žvėrienos mėgėjų ir svečių. Medžiotojai surinko rekordinę sumą dolerių. Klubas turi įsigijęs nekilnojamo turto ir yra pinigingiausia organizacija pas mus. Jei jie kiek daugiau paremtų čia kitus paramos reikalingus lietuviškus sambūrius, atliktų gražų darbą.

LIETUVIŲ NAMŲ v-bos sekr. Pr. Pranckevičius š.m. "NL" 3 nr. smulkiai aprašė visas "Deltos" pastato pardavimo smulkmenas. Lietuvišką spaudą skaitančiai visuomenei būtų įdomu sužinoti ir kaip ta "Delta" buvo nupirkta. Daugumai yra nežinomos aplinkybės, kaip "Delta" pirma buvo nupirkta vienų tautiečių ir kaip sekančią dieną su geru pelnu tas pastatas buvo parduotas Liet. Namų bendrovei. **K. M.**

VAIKŲ KAUKIŲ BALIUS, ruošiamas ateitininkų, įvyks vasario 9 d., 5 v.v., parapijos salėje. Kviečiami ir neateitininkai. Visi prašomi dalyvauti su kaukėmis.

E. GUDINSKIENĖ, MAS centro valdybos paprašyta, sutiko vadovauti jaunučių ir jaunesniųjų moksleivių ateitininkų veiklai. Šiam tikslui planuojama sudaryti komisiją iš kelių asmenų.

VYRESNIEJI MOKSLEIVIAI ATEITININKAI rengia vasario 15 d. parapijos salėje šokius ir kviečia visų kolonijų jaunimą juose dalyvauti. Taip pat yra pakviesti į šokius ir Toronto moksleiviai.

ATEITININKAI SENDRAUGIAI Kalėdų švenčių proga aplankė savo skyriaus serganį nari J. Domeiką, Brantforde ir įteikė kalėdinę dovaną. J. Domeika rašo skyriaus valdybai: "Neturėdamas žemiau išvardintų ateitininkų sendraugių adresų, prašau Jus, pirmininke, perduoti nuoširdžiausią padėką už linkėjimus ir dovanas švenčių proga."

ŠV. KAZIMIERO minėjimas įvyks kovo 9 d. Rengia ateitininkai.

"MOKSLEIVIO BALSAS", ateitininkų neperiodinis laikraštėlis, numatomas išleisti Vasario 16 dienai. Redakcinį kolektyvą sudaro: S. Balsys, M. Gudinskas, D. Juozapavičiūtė ir K. Šeštokas.

JAUNUČIU IR JAUNESNIŲJŲ MOKSLEIVIŲ globėjai atvyksta iš Toronto vasario 2 d. ir kartu su hamiltoniečiais turės bendrą pasitarimą veiklos klausimais E. K. Gudinskų namuose. **J. P.**

REZERVUOKITE visi laisvą vakarą vasario 15 d., 7 v.v., kad galėtumėte atsilankyti į kaukių balių, kurio pelnas skiriamas Vysk. Valančiaus šeštad. mokyklos išlaikymui. Prašome gaminti kaukes ir su jomis gausiai atsilankyti; kviečiame tėvus paruošti loterijai fantų ar pinigais paaukoti ir iki vasario 8 šeštadienio atsiųsti į mokyklą. Kaukių premijoms, staliukams ir loterijai gautos aukos: "Tri Realty" — Z. Didžbalis ir A. Pranckevičius $25, J. Valevičius R. E. — $20, Balys Kronas R. E. — $20, dr. V. Kvedaras — $10, Vics Grocery Store — V. Stankevičius — 5. Nuoširdus ačiū. Kviečiame visus atsilankyti. Iki pasimatymo. **Tėvų komitetas**

RAMOVĖNAI po Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjimo, po Sąjungos centro valdybos sukviesto skyrių atstovų suvažiavimo Čikagoje, — norėdami savo veiklą suaktyvinti, prašo skyriaus valdybą sukviesti skyriaus narių susirinkimą. Jame būtų išklausytas valdybos pranešimas, kas jos buvo užsimota ir nuveikta, aptarti skyriaus veiklos klausimai, numatytos tolimesnės veiklos gairės. Ramovėnai kviečiami gretas suglausti. **E. R.**

TRADICINĮ UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ balių rengia katalikės moterys vasario 18 d. 7 v.v., antradienį, Jaunimo Centre. Būsite visi pavaišinti koldūnėliais, blynais, ir kitais skanumynais nemokamai. Visus prašome sekti skelbimus spaudoje. **Valdyba**

St. Catharines, Ont.

PREZ. A. SMETONOS 25 metų mirties metinių paminėjimas praėjo sėkmingai. Gerai apšviestoje scenoje matėsi didelis buvusio prezidento spalvotas portretas, tautinių raštų audiniai, gėlės ir vėliavos. Programai vadovavo Juozas Satkus, šio parengimo pirm. ir iniciatorius. Dalyvavo gana daug žmonių; vakarienėje — apie 100. Filmą parodė ir paskaitą paskaitė JAV lietuvių veikėjas p. Karpius, kuriam neseniai suėjo 60 metų vien jo gyvenimo Amerikoje. Jis papasakojo nemažai naujų žinių apie A. Smetonos veiklą ir mirtį. Iš vaizdų matyti, kad A. Smetona buvo pilnas pasitikėjimo, energijos ir būtų galėjęs daug nuveikti, jei nelaiminga mirtis nebūtų pastojusi jam kelio. Sol. V. Verikaitis parinko minėjimui tinkamą programą. Jis pirmiausia supažindino su kiekviena daina, o paskui dainavo su giliu įsijautimu. Bendra vakarienė irgi praėjo jaukiai ir įdomiai. Jos metu kalbas pasakė P. Balsas, P. Polgrimas, S. Ulbinas iš Niagara Falls ir kiti. Sekmadienį įvyko iškilmingos pamaldos. **Dalyvis**

VASARIO 16 MINĖJIMAS — vasario 22 d. slovakų salėje 6.30 v.v. Atvyks "Varpo" choras, bus radijo pusvalandis, vainikų iškilmės, priėmimas kanadiečiams, šokių vakaras, loterija. Bus Gavėnios metas, linksmintis nedraudžiama. Toks atsakymas valdybos gautas iš vietinės vyskupijos kūrijos ir iš savo klebono. Naujoji apylinkės valdyba šiemet sustiprino savo sudėtį, veiklą ir siekia vieningumo dvasios. **Kor.**

V. GERULSKIS ROOFING
DENGIU VISOKIUS STOGUS, TAISAU RINAS IR NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS ĮDEDU.
ĮKAINOJIMAS NEMOKAMAS. KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.
MI 83400 ANCASTER, ONT.

KNIGHT RADIO & TELEVISION
SALES & SERVICE
168 Locke St. S., Hamilton Tel. 522-5028
ATSTOVAUJAM PHILIPS, WESTINGHOUSE, ZENITH BENDROVĖMS
• Parduodame radijo aparatus, paprastus ir spalvotus televizijos priimtuvus, stereo, elektrines krosnis, šaldytuvus, skalbimo, džiovinimo mašinas ir kt.
• Parduodame visus elektrinius aparatus, kaip lygintuvus (prosus), keptuves, valymo bei blizginimo mašinas ir kt.
• Taisom radijo aparatus, stereo, televizijos priimtuvus patefonus ir kt.
Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA paskelbė atsišaukimą, kuriame sakosi esanti "vienintelė šios šalies lietuvių politinė atstovybė", skatina minėti Vasario 16 ir aukoti Lietuvos laisvinimo reikalams. Be to, ji ten pareiškė: "Okupantas, panaudodamas įvairias priemones — brukdamas savo leidinius, naudodamas čia esamų savo šalininkų leidžiamą spaudą, organizuodamas menininkų ir kultūrininkų pasirodymus, braunasi į patriotinės lietuvių visuomenės darbą ir stengiasi skaldyti mūsų vieningą nusistatymą — atstatyti nepriklausomą Lietuvą."

VIENATVĖJE MIRUSĮ JONĄ BŪTĖNĄ, buvusį Kauno operos solistą ir dainavimo pedagogą, po pusantro mėnesio prisiminė draugai ir mokiniai. Mišias už velionį sausio 18 d. Čikagos Šv. Kryžiaus bažnyčioje atlaikė kun. A. Stašys, o jų metu giedojo solistai Prudencija Bičkienė ir Stasys Baras. Velionis yra palikęs nemažai įdainuotų plokštelių, kurių bent dalį, atrodo, galima būtų įtraukti į naujai leidžiamus rinkinius, nes jų senoji laida jau yra išparduota. Tai būtų turbūt gražiausias paminklas velionies atminimui.

TURISTŲ GRUPĖ iš sovietų okup. Lietuvos sausio 13-28 d.d. lankėsi Niujorke Filadelfijoje, Vašingtone, Bostone, Čikagoje, Los Angeles ir San Francisco miestuose. Šių kultūros "ministerio" Liongino Šepečio vadovaujamų ekskursantų gretose buvo Kompozitorių Sąjungos valdybos pirm. Eduardas Balsys, rašyt. Juozas Grušas, dail. prof. Antanas Gudaitis, archeologė ir istorijos mokslų dr. Regina Kulikauskienė, operos sol. Eduardas Kaniava, filosofijos mokslų kandidatas Eugenijus Meškauskas, Vilniaus kino studijos operatorius Viktoras Starošas, ryšių komiteto pirm. pavaduotojas žurn. Vytautas Kazakevičius, Vilniaus televizijos rež. Stasė Gopaitė-Borisienė, aktorius Laimonas Noreika, Vilniaus meno mokyklos dir. Dainius Trinkūnas, vertėjas Gražvydas Kirvaitis, žurnalistas Feliksas Strumila, fizikas Algirdas Šileika, spaudos komiteto pirm. pavaduotojas Mykolas Požarskas, mokytoja iš Obelių Ona Minkevičiūtė (augščiausios tarybos prezidiumo pirm. pavaduotoja), Šiaulių "Verpsto" įmonės darbininkė Ona Gabrielaitienė (augšč. tarybos narė), kolchozo pirm. Kazys Macevičius, Klaipėdos vykd. komiteto pirm. Jonas Gureckas ir kt. Okupuotos Lietuvos spaudoje visi ekskursijos dalyviai pristatomi kaip turistai, nutylint okupacinės valdžios oficialius titulus. Kultūros "ministeris" L. Šepetys pvz. vadinamas tik meno mokslų kandidatu ir docentu. Matyt, ekskursija buvo suorganizuota Sovietų Sąjungos ir JAV kultūrinių mainų sutarties rėmuose. Oficialų susitikimą su turistais Niujorko lietuviai komunistai suorganizavo sausio 26 d. Maspetho Lietuvių Piliečių Klubo salėje. Galimas dalykas, oficialių ar neoficialių susitikimų buvo ir daugiau.

Britanija

MINISTERIO B. K. BALUČIO mirties metinių proga Londono lietuvių bažnyčioje gruodžio 30 d. buvo atlaikytos gedulingos pamaldos.

D. BRITANIJOS LIETUVIŲ SĄJUNGOS skyrių atstovų suvažiavimas — kovo 15-16 d.d. Darbotvarkėn yra įtrauktas DBLS įstatų pakeitimas ir naujo projekto patvirtinimas. Suvažiavimo dalyviai taipgi svarstys Lietuvių Namų bendrovės akcininkų reikalus.

SPORTO IR SOCIALINIO KLUBO salėje kaukių balių Londono lietuviams sausio 4 d. surengė LAS vietinis skyrius ir jaunimo "Grandis". Premijas už gražiausias kaukes laimėjo B. Namajuškienė, R. Demenytė ir viena anglų pora.

KUN. JONAS DUOBA, marijonų vienuolijos generalinis tarėjas, sausio 8 d. iš Romos atvyko į Nottingham pavaduoti automobilio nelaimėje sunkiai sužeisto kun. St. Matulio, MIC.

Italija

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ KOLEGIJOJ sausio 7 d. buvo surengtas pagerbimas naujajam vyskupui Pauliui Marcinkui. Šioje iškilmėje, be Romos lietuvių ir vysk. P. Marcinkaus giminių iš JAV, dalyvavo kardinolas A. Samore, Čikagos kardinolas J. Cody, vysk. Primeau, vysk. May ir eilė kitų augštųjų dvasiškių.

KUN. DR. J. VAIŠNORA, marijonų vienuolijos generalinis prokuratorius ir postuliatorius, Kalėdų švenčių metu aptarnavęs Vokietijos lietuvius, peršalo ir gavo plaučių uždegimą.

STASYS LOZORAITIS, JR., Lietuvos atstovybės prie Šv. Sosto sekretorius, pavadavęs min. S. Girdvainį, sausio 11 d. su diplomatinio korpuso nariais buvo priimtas popiežiaus Pauliaus VI, kuriam jis perdavė Naujų Metų linkėjimus Lietuvos vardu. Popiežius Paulius VI, padėkojęs už sveikinimą, pabrėžė, kad Lietuva ir jos reikalai visada yra jo mintyse.

Vokietija

PRIEŠ KALĖDŲ ATOSTOGAS Vasario 16 gimnazija suruošia kalėdinio pobūdžio iškilmę. Šiemet ji buvo išdalinta į dvi dienas. Penktadienį, gruodžio 20 vakarą, buvo valgoma Kūčių vakarienė ir giedamos giesmės. Šeštadienį po pamokų didžiojoje gimnazijos salėje įvyko iškilmė su svečiais — daugiausia moksleivių tėveliais. Įspūdingiausioji programos dalis buvo 3 v. scenos vaizdelis "Šviesa tamsybėje", sukurtas ir inscenizuotas mokyt. E. Tamošaitienės, tekstuose talkinant kun. J. Riaubūnui, o scenovaizdyje A. Šiugždiniui. Vaizdelyje darniai sujungtos Šv. Rašto mintys su giesmėmis ir mergaičių baletu. Iš beviltiškos, paties žmogaus užsitrauktos tamsybės prasiveržia Dievo gerumo šviesa, savo viršūnę atsiekianti prie kūdikėlio Jėzaus prakartėlės. Ploti nebuvo leidžiama, bet visa salė buvo tarsi pagauta ir užburta žodžio, melodijos, judesio ir šviesų darnumo. Kitoje dalyje giedojo gimnazijos mišrus choras, diriguojamas mokyt. Kazio Motgabio. Taip pat dar mokiniai padeklamavo eilėraščių ir pagrojo kalėdinių giesmių. Kalbas sakė kun. Riaubūnas, mok. F. Skėrys, direktorius Natkevičius ir keli svečiai. Direktorius apžvelgė gimnazijos padėtį, padėkojo visiems jos geradariams, o taip pat savo bendradarbiams mokytojams bei kitam personalui, kartu išreikšdamas visiems geriausius naujųjų metų linkėjimus. Galop pasveikino muzikos mokyt. Kazį Motgabį jo 70 metų amžiaus sukakties išvakarėse. Motgabis yra gimęs 1898 m. gruodžio 22; Vasario 16 gimnazijoje dirba nuo pat jos įsikūrimo Diepholze, dėstydamas muziką ir geografiją. ELI

IZABELĖ LAUČKAITĖ, V. Berlyne lankanti amerikiečių gimnaziją, už gerą mokymąsi, pavyzdingą elgesį ir kūrybinę veiklą mokyklos gyvenime buvo priimta į pasižymėjusių amerikiečių moksleivių sąjungą — National Honor Society.

Australija

ALB KRAŠTO TARYBOS atstovų suvažiavimas įvyko 1968 m. gruodžio 28-30 d.d. Adelaidės Lietuvių Namuose. Dalyviai svarstė lietuvybės išlaikymo klausimus, Lietuvos laisvinimo reikalus. Į naująją ALB krašto valdybą išrinkti: S. Narušis, V. Patašius, V. Jaras, D. Burneikienė-Grosaitė, A. Zakaras, J. Maksvytis ir V. Asevičius-Aras. Tuo pačiu metu Adelaidėje vyko V Lietuvių Dienos, kurių programoje buvo dailės paroda, dainų šventė ir bendras Naujųjų Metų sutikimas.

MELBURNO LIETUVIŲ "Lituanikos" sodybos vėliavų aikštėje buvo atidengta Vydūno šimtosioms gimimo metinėms skirta marmoro lenta, kurią paruošė Benediktas Zabiela. Auksinės raidės skelbia: "VILIUS STORASTA - VYDŪNAS 1868—1953, AUGDAMI SPRĘSKIME GYVENIMO UŽDAVINĮ, SAVO GYVENIMO IR VISOS TAUTOS." Iškilmės dalyvius su Vydūno nuopelnais lietuvių tautai supažindino jo buvęs mokinys Antanas Krausas.

SYDNĖJAUS UNIVERSITETE medicinos mokslus baigė ir gavo gydytojo diplomus trys lietuviai — Jonas Milas, J. G. Grudzinskas ir Rūta Kavaliauskaitė. Melburno universiteto architektūros fakultetą baigė Erna Paulina Deckytė.

SYDNĖJAUS ŠEŠTADIENINĖS MOKYKLOS baigimo pažymėjimus gavo Gailius Antanaitis, Laima Barkutė, Roma ir Nijolė Maksvytytės, Viktorija Janavičiūtė, Laura Karpavičiūtė, Aldona Sankauskaitė, Eleonora Šatkauskaitė ir Jonas Zubrickas. Mokslo metai buvo užbaigti gruodžio 1 d., kai Australijoje prasideda vasaros sezonas. Mokiniai inscenizavo "Gedimino sapną", koncertinę programą atliko instrumentalistai ir deklamatoriai. Mokyklos globėjas ir iniciatorius yra kun. P. Butkus, vedėja — mokytoja E. Badauskienė.

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO
KOOPERATYVAS "TALKA"
21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:		Mokame už:	
pirmadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	depozitus	5%
antradieniais	9.30 — 5 v. p.p.	šėrus	5,5%
trečiadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	terminuotus indėlius	6%
ketvirtadieniais	9.30 — 5 v. p.p.	Duodame:	
penktadieniais	9.30 — 8 val. vak.	asmenines paskolas iš	9%
šeštadieniais	9.00 — 1 v. p.p.	nekiln. turto paskolas iš	8½%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. Parduodame "American Travelers" čekius ir perlaidas (money orderius). Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš $1,600,000.00.

jaunimo žiburiai

VAŽIUOSIM Į NIUJORKĄ!

Litunanistika Amerikos universitete

Fordhamo universitetas (Bronx, N. Y.) jau 11 metų rengia lituanistikos kursus vasaros semestro metu. Šiuos kursus lankė per tą laiką apie 300 studentų. Atsižvelgiant į III PLB seimo paskelbtuosius 1969 metus lituanistinio švietimo metais, lituanistinė programa Fordhamo un-te šiais metais praplečiama ir sustiprinama. Iki šių metų tie kursai buvo kolegijos lygio. Šią vasarą projektuojami ir du augštesnieji (graduate) kursai.

Kolegijos kursai: 1. Lietuvių kalba pradedantiems (6 kreditai). 2. Lietuvių kalba pažengusiems (6 kr.).

Augštesnieji kursai: 1. Lyginamoji baltų kalbotyra (3 kr). 2. Lietuvių kalbos fonetika ir morfologija (3 kr.).

Šiais metais ketinama suburti didesnį klausytojų skaičių, taip pat sutelkti stipresnes dėstytojų jėgas. Nuolatiniais dėstytojais kviečiami: prof. A. Sennas, prof. A. Salys, prof. A. Vasys, lektorius V. Čižiūnas ir asistentė p-lė R. Salytė. Specialiam ciklui paskaitų iš Lietuvos istorijos, archeologijos, tautosakos ir literatūros svečiais lektoriais kviečiami: dr. J. Puzinas, J. Brazaitis, dr. K. Ostrauskas, dr. A. Klimas, dr. J. Kazickas, dr. A. Šlepetytė-Janačienė, dr. St. Bačkis ir St. Barzdukas.

Stipendijos. Šių metų lituanistikos kursus Fordhame globoja JAV LB-nės švietimo taryba, skirianti dvi pilnas stipendijas, į kurias įeina mokestis už mokslą universitetui ir $440 pragyvenimui semestro metu. Šios stipendijos skiriamos augštesniųjų (graduate) kursų klausytojams.

Kandidatai šioms stipendijoms turi būti lietuviai studentai, studijuoją kalbas ir filologiją "graduate" lygyje arba ketvirtame kolegijos kurse (seniors). Kandidatams parinkti yra numatyta komisija. Jos nariais pakviesti asmenys, gyveną įvairiose JAV vietose, kad studentams būtų lengviau kurį vieną jų pasiekti ir su juo tartis. Į komisiją yra kviečiami: prof. Antanas Salys, Philadelphia, Pa., prof. Antanas Klimas, Rochester, N. Y., dr. Petras Jonikas, Chicago, Ill., prof. Juozas Tininis, Hollywood, Cal., PLB valdybos vicepirmininkas Stasys Barzdukas, Cleveland, Ohio, JAV šviet. tarybos pirm. Jonas Kavaliūnas, Beverly Shores, Ind., prof. Antanas Vasys, New York, N.Y.

Kandidatas stipendijai turi įteikti **iki balandžio 1 d.** vienam šios komisijos nariui savo mokslo pažymėjimą (transcript), dviejų profesorių rekomendacijas ir vietinės Lietuvių Bendruomenės apylinkės v-bos ar žinomo lietuvių veikėjo rekomendaciją ir užpildyti kursų anketą. Prie dokumentų kandidatas prideda ir $25 čekį "Fordham University Lithuanian Program" vardu. Tie pinigai bus jam grąžinti mokslui prasidėjus, tačiau priimtam stipendininkui neatvykus į kursus, pinigai negrąžinami.

Komisijos narys, patikrinęs kandidato dokumentus ir pasikalbėjęs su juo, visą kandidato bylą persiunčia Fordhamo untui su savo rezoliucija iki š.m. balandžio 15 d.

Kandidatų (stipendininkų ir kt.) priėmimą svarstys Fordhame sudarytas komitetas, į kurį įeina: prof. Vladas Jaskevičius, SJ, prof. Antanas Salys, prof. Antanas Vasys, lekt. Vaclovas Čižiūnas ir vietos Lietuvių Bendruomenės atstovas.

Kolegijos lygio kalbos kursams yra kelios stipendijos po $200, tačiau jų mažoka. Turima vilčių, kad mūsų visuomenė parems stipendijų fondą, įgalindama daugiau jaunimo studijuoti lituanistiką. Kandidatai šioms šioms stipendijoms turi parašyti laišką šiuo reikalu ir užpildyti anketą.

Vasaros semestras Fordhamo universitete prasidės birželio 16 d. ir baigsis rugpjūčio 9 d.

Studentai gali apsigyventi unto bendrabutyje. Tuo reikalu turi iš anksto kreiptis į Fordhamo un-to administraciją. Visais informacijų ir anketu klausimais prašoma kreiptis: The Lithuanian Program, Fordham University, Box AA, Bronx, N. Y. 10458, USA.

Jaunųjų pageidavimai spaudai

Buvau pakviestas savo gyvenamoje vietoje veikiančiuose augštesniuose lituanistiniuose kursuose pravesti seminarą apie lietuviškąją spaudą. Kadangi tema tokia miela ir artima širdžiai, nebuvo kalbos apie atsisakymą. Tebuvo vienintelis rūpestis — geriau pasiruošti tokios rimtos temos nagrinėjimui. Ruošiantis kalbėti apie mūsų spaudą, teko privačiai užkalbinti vieną kitą kursų klausytoją, stengiantis pažinti ir suprasti jų turimus lituanistinius pagrindus ir visų kitų lietuviškųjų žinių krūvį. Ypač teko dėmesį kreipti į jų turimas nuomones apie lietuviškuosius laikraščius.

Atrodo, jaunimui patiktų, jei mūsų spauda išvaizdos, turinio (neturima galvoje puslapių skaičiaus) atžvilgiu artėtų prie šio kontinento periodikos. Prašoma kuo mažiau užsienio politiką liečiančių apžvalgų, nebent jos turėtų ką nors bendro su Lietuva, jos likimu. Jaunimui atrodo, kad tos apžvalgos nevienu atveju yra ir pasenusios, ir vienpusiškos, arba, kaip vienas išsitarė, "naivios". Pasisakant už kiek galint stipresnę informaciją (turima galvoje lietuviškasis gyvenimas), nesibaidoma ir asmenybės, kultūros, skonio, tautiškumo ugdymo. Toji medžiaga neturėtų būti perduodama sausų pamokų forma, bet įpinta straipsnių tekstuose, nagrinėjant įvairiausius reikalus, susijusius su lietuvių kultūra, religija, papročiais, įnašu gyvenamojo krašto aplinkai ir t. t. Laukiama daugiau ir platesnių žinių apie Lietuvą ir iš jos: ne propagandinių, bet informacinių, gerų ar blogų, bet tikrų, autentiškų, nesumaišytų su pastabomis. Norima daugiau nuotraukų iš tėvynės, o taip pat ir lietuvių gyvenimo pasaulyje. Norima daugiau skyrių, panašiai, kaip anglų kalba leidžiamuose laikraščiuose. Jaunimas norėtų kažko panašaus į "Ann Landers" lietuviškąja patarėją, pageidautų daugiau informacijų apie madas, šukuosenas, drabužius, naujausius filmus, scenos veikalus, geresnes televizijos programas, koncertus. I pastaba, kad to yra pakankamai didžiojoje spaudoje, buvo atsakyta, kad jiems idomu apie tą patį skaityti ir žvelgiant iš lietuviškojo taško, iš lietuviškojo skonio, iš lietuviškųjų nusiteikimų. Būtina ir daugiau sporto žinių, tiek vietinės aplinkos, tiek ir lietuviškojo sporto apraiškų. Norima matyti pastovius kolumnistus, įprasti prie jų, pamėgti juos, panašiai kaip angliškuose laikraščiuose. Kiek galint plačiau ir dažniau, net pirmųjų puslapių antraštėmis, iškelti lietuvių pasiekimus moksle, mene, literatūroje, nežiūrint ar tai liestų laisvajame pasaulyje, ar sovietinamoje Lietuvoje gyvenančius asmenis. Jaunimui keistai atrodo dabar beveik visų laikraščių užimta linija, kalbant apie savo tautiečius čia ir anoje pusėje likusius kaip apie "mus" ir "juos". Sakoma, kad yra tik viena lietuvių tauta, visi yra tos pačios tautos nariai ir dėlto netiek svarbu, kur kas šiuo metu gyvena. Užtenka, kad politinės aplinkybės bando skirti dvi tautos dalis. Esą mums nėra reikalo taip galvoti.

Al. Gimantas

Bendrų Kūčių metu dalinasi kalėdine plotkele; viršuje — skautės, apačioje — skautai Toronte
Nuotr. S. Dabkaus

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos suvažiavime Dainavos stovyklavietėje kalba Ateitininkų Federacijos vadas prof. J. Pikūnas
Nuotr. Almio Kuolo

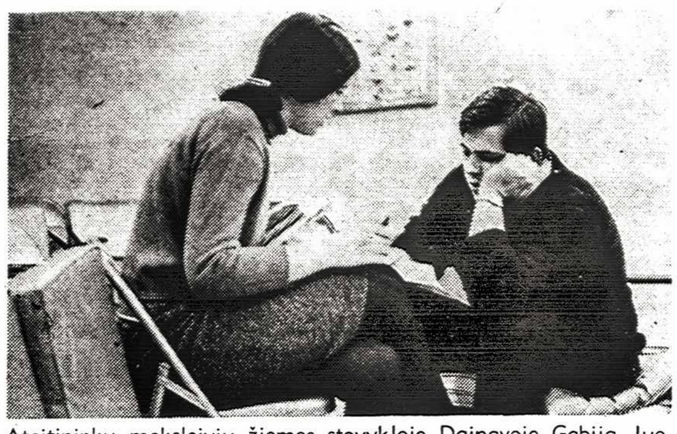

Ateitininkų moksleivių žiemos stovykloje Dainavoje Gabija Juozapavičiūtė ir Juzukonis svarsto "Ateities" žurnalo reikalus
Nuotr. Almio Kuolo

Patinka būti ateitininke

"Lengva prižadėti,
Sunku ištesėti." (Patarlė)

Sėdžiu ir galvoju... Skambino, prašė, prižadėjau — dabar turiu ištesėti... ir parašyti straipsnį: kodėl aš priklausau ateitininkų organizacijai?

Prieš kelerius metus tėveliai paklausė mane, kokiai organizacijai norėčiau priklausyti: skautams ar ateitininkams? Tada aš nebuvau tikra, nes mažai žinojau apie vieną ir kitą. Pasirinkau ateitininkų organizaciją, nes mano draugė ten priklausė...

Dabar, kai aš pagalvoju ar aš patenkinta, kad esu ateitininkė, prieinu prie atsakymo — taip, nes noriu kur nors priklausyti, įsijungti. Kai būna susirinkimai, važiuoju į juos su noru. Žinau, kad bus kas nors įdomaus, gal ką nors naujo sužinosiu. Taip pat aš žinau, kad visus pamatysiu, susitiksiu, pasidalinsiu savaitės įspūdžiais su kitais ir grįšiu namo patenkinta.

Per moksleivių susirinkimus yra daug įvairių klausimų diskutuojama. Kartais būna pakviestų prelegentų, kurie įdomiai pakalba apie mums aktualias temas. Bet nevisa mūsų veikla yra tik diskusijos ir kalbos. Geram orui esant, būna ekskursijos į įvairias vietas. Žiemą daug ateitininkų važiuoja į ideologinius kursus Dainavoje. Vasarą yra ruošiamos ateitininkų stovyklos. Tuo būdu ateitininkų veikla vyksta ištisus metus. Iš viso to matyti, kad organizacijai priklausyti yra įdomu.

Jaunuolis turėtų būtinai organizacijai priklausyti. Iš organizacijos jis tik gero gaus, jo gyvenimas bus praturtintas, nebereikės jam (jeigu jis taip daro) trintis gatvėse. Organizacija padės jam subręsti lietuviškoje visuomenėje, išmokti bendrauti ir dirbti su kitais. Ar jūs manote, kad tie, kurie niekur nepriklauso, yra laimingesni, negu tie, kurie priklauso? Ne! Jie tiktai praranda tai, ką kiekvienas jaunuolis turėtų ir galėtų turėti.

Organizacija yra organizuota grupė žmonių, kurie siekia vieno idealo. Ateitininkų šūkis yra "Visą atnaujinti Kristuje". Ką tai reiškia? Man tai reiškia, kad visi mano darbai, mintys ir norai turi sekti Kristaus pavyzdžiu. Nevisada tai pavyksta. Yra sunku pasiekti to, ko norime.

Reikia atsiminti, kad organizacijos nėra tik išdykavimai ir žaidimai. Mes turime į organizaciją žiūrėti ir iš kitos pusės: jeigu nori ką nors gero ir naudingo gauti iš organizacijos, tai ir pats turi truputį darbo įdėti. Reikia būti veikliu nariu ir dalyvauti visur su noru ir pasiryžimu.

Rūta Čepaitytė

Baltas namelis

Mano baltas namelis paskendęs pusnyne
Audžia mezginį šakos vaiskioj melsvumoj
Į dangų mojuoja dvi pušys prie kelio,
Palinkę į rytus viršūnėm žaliom.
Jau nukrėtė saulė sidabro žvakes,
I pietus nukrypusi vėpūtė ilsisi.
Aure! Tai pavasaris stovi prie vartų,
Mojuodamas gluosnio liauna šakele.

Aguona

LAIMA ŠVĖGŽDAITĖ

Kryžiai

I

Senas medis, seno kryžiaus
Skendo vandeny žiaurios minios.
Naujas medis naujo kryžiaus
Kilo nešamas kažkokios bangos.
Koks čia laikas? —
Trečioji valanda...
Kokie metai tamsumom užslinko?
Nėra saulės ... Nėr šviesos ...
Ir žemė krauju greit pritvinko!

II

Naujas medis seno kryžiaus
Plaukia vandeny lyg plūduras.
Audringoj jūroj
Tarp geležų ir milžinų
Mūro-plieno pastatų
Kokie gilūs ir apgaulingi
žmonių santykiai!
O Dangaus Staliau,
Kuris švyturius sukūrei,
Kokia slogi Tavoji planeta.
Ir kaip kartais sunku
Tavo Kryžių atpažinusiam pakelti...

Istorija

Istorija? Britai jos niekad neatsimena, rusai jos nekuria, o amerikiečiai iš jos nieko nepasimoko.

Prieš valgį:

Kapelionas: "Ką sako tavo tėvas prieš pradėdamas valgyti?"

Mokinys: "Neisidėk perdaug prėsos, nes pasuvalgysi."

Pamokymas

Tėvas sako sūnui prieš vedybas:

— Sūneli, gyvenimas — tai kelionė, kurioje nešikų vaidmenį visada atlieka tik vyrai.

IDEOLOGINIAI ATEITININKŲ KURSAI

Ar pavyko? Ką išmokot? Kaip sekėsi?

Dauguma moksleivių ateitininkų, kurie dalyvavo žiemos kursuose Dainavoje kalėdinių atostogų metu, atsako į tuos klausimus pozityviai. Kodėl? Kas padarė jiems tokį didelį įspūdį?

Tai buvo pirmoji mano kelionė į Dainavą. Nieko nebuvo įdomaus namuose, tai nutariau važiuoti. Ten tai bus kas veikti — nori ar nenori. Bet pirmas reikalavimas prieš ten važiuojant buvo — įsijungti ir dirbti. Žinoma, norėjau, kad būtų laiko ir pasilinksminimui. Visi, kurie ten nuvyko, norėjo dirbti ir prisidėti naujomis idėjomis.

BUS SUNKU!

Kai atvykom, mums buvo pasakyta, kad pirmoji diena bus sunki. Ir iš viso niekas nebus labai lengva, bet jeigu turėsim intereso ir entuziazmo paskaitoms, viskas bus gerai. Tokį pranešimą padarė kun. St. Yla — vienas iš lektorių. Jis toliau minėjo, kiek daug darbo buvo įdėta į šiuos kursus ir jų paruošimą mums. Mes turėjom tą darbą toliau tęsti per savaitę, nors lektoriams teko dirbti mėnesius. Tas darbas ir ruošimasis atsispindėjo galutiniuose rezultatuose.

Sužinojom, kad tema bus penki ateitininkų principai. Man visai neatėjo į galvą tokia tema prieš pradedant kursus. Daugelis iš mūsų žinojom tik principų vardus ir nieko kito. Gal keli galėjo eiti truputį giliau, bet jų žinojimas irgi tuoj pasibaigė. Mums, ateitininkams, reikėjo daugiau medžiagos šitoje srityje ir mes jos gavom. Tema buvo parinkta tokia, kurioje mes galėjom daugiau sužinoti ir tuo pačiu laiku domėtis.

Buvo pasakyta, kad ir užrašus reikia vesti. Ar vėl mokykla?

Lektoriai buvo puikiausi. Nebuvo nusiskundimų. Atrodė, kad jų šnekėjimas niekad nebuvo įkyrus. O visi žinome, kiek yra nuobodžių kalbėtojų! Bet kun. St. Yla, inž. Ant. Sabalis ir dr. Vyt. Vygantas į šitą kategoriją neįeina. Jiems buvo malonu mums padėti, o mums buvo malonu jų klausytis.

KALBA INŽ. A. SABALIS

Antrąją dieną A. Sabalis mus įtraukė į inteligentiškumo nagrinėjimą. Jis perdavė mums Šalkauskio ir Maceinos idėjas. Yra trys sritys: gamta, kultūra ir religija. Beveik visi žmonės gyvena gamtoje. Tai yra masės žmogus. Kilti į kultūros sritį yra daug sunkiau. Čia iš tavęs reikalauja pastangų — reikia kurti! Toliau yra religija. Ateitininkas turi gyventi visose trijose srityse. Bet kur mes stovim? Visi suklumpam paskutinėje srityje?

Inteligentas žmogus negali pasitenkinti gamta. Jis turi save kultūrinti. Dažnai girdim vaikus šnekant, kad jie neturi talentų. Tai nėra teisybė. Kiekvienas žmogus yra geras nors kam, bet jis negali būti priverstas kurti. Kurti galima tik savo noru.

AR YRA ŠEIMOS STALAS?

Po to pakliuvom į šeimyniškumo principą. Čia dr. Vygantas ir A. Sabalis pasidalino darbą. Pradėjom susipažinti su problemomis šeimoje. O jų daug: nepasitikėjimas, nesusišnekėjimas, nesidomėjimas šeimos reikalais, pataikavimas... Kas yra bosas šeimoje? Tėvas, motina ar niekas (anarchija)? O gal demokratija? Pasirinkit.

Buvo iškeltas įdomus klausima: ar šeima turi bendrą stalą, prie kurio visi reikalai galėtų būti išspręsti? Jeigu nėra, reikia jį padarytĩ.

Dabar žodis tėvams. Pasiruoškit nustebti. Mes turim teisę jus prašyti palaiminimo. Tai yra jūsų kunigiška teisė. Blogai, kad nieks neprašo. Bet vieną dieną gal sūnus ar duktė prieis prie jūsų ir prašys. Būkit pasiruošę. Tai tik viena iš daugelio idėjų, kurias lektoriai mums pasiūlė įgyvendinti. Šeimos principas man geriausiai patiko, nes čia galėjom daugiausia pasireikšti.

KALBA DR. VYGANTAS

Pagaliau priėjom prie katalikiškumo. Šis principas jungia visus kitus ir yra pats pagrindinis. Daug idėjų buvo iškelta. Kas yra Bažnyčia šiandien? Kai klausimas buvo pateiktas, visi įsijungė su savo nuomonėmis. Po to dr. Vygantas pradėjo naujas temas. Jis mums kalbėjo apie prigimtine teisę (Natural Law), situacijos etiką, hedonizmą, puritonizmą, legalizmą ir "naująją" moralę. Daug pažiūrų į moralę dabarties pasaulyje. Mes visi turim būti susipažinę su jų aspektais. Aš turiu prisipažinti, kad šitos paskaitos man buvo sunkiausios suprasti. Dr. Vygantas buvo tinkamai pasiruošęs. Mes pažiūrėjom į žmogaus sąžinę, jo tikėjimą ir netikėjimą į Dievą. Kai kurie mano, kad Dievas yra "mires", kiti nežino, o treti sako, kad Jis tikrai yra gyvas. Pasvarstėm, kodėl jie taip galvoja ir koks yra mūsų pašaukimas?

Aš dabar pastebėjau, kad idėjos iš vienos paskaitos gali būti prijungtos prie kitų. Viskas pradėjo rikiuotis į vietas.

KUN. YLA APSVAIGINO

Kun. prof. St. Yla mūsų buvo paskutinis lektorius. Jis per vieną dieną mus apsvaigino naujomis idėjomis ir faktais. Per tą vieną dieną išmokom daugiau apie visuomeniškumą ir tautiškumą, negu ilgi šiol žinojom.

Ar mes pirma priklausom tautai ar valstybei, kurioje gyvenam? Tas klausimas įvedė mus į tautiškumo principą. Valstybės gali būti sukurtos iš įvairių tautų, pvz. Belgija. Anglosaksai sako: kur gimei, ten pilietis, tautybė nesvarbu. Europiečiai sako: kuo gimei, tuo lieki — tavo tautybė. Mes diskutavom apie masonus, komunistus, sionistus, nacius, fašistus ir kitas internacionalistines ir nacionalistines grupes. Palietėm federalizmą ir patriotizmą. Mes palyginom Sov. Sąjungą ir JAV praktikoje.

PUTERIS — PREZIDENTAS!

Paskutinės dvi dienos buvo skirtos moksleivių ateitininkų suvažiavimui. Tikslas: išrinkti naują centro valdybą. Algis Puteris iš Toronto lengvai laimėjo rinkimus, nes jis tik vienas ir buvo. Per tą vieną savaitę jis ten labai populiarus pasidarė. Atrodė, kad visi norėjo Puterio.

Bet rinkimai buvo ilgi — maniau, kad niekad nesibaigs. Keli jau norėjo miego. Bet aš manau, kad kursai tik tam ir buvo — mus padaryti vadais.

Ar buvo ten laiko pasilinksminimui? Aišku! Mes žaidėm kortom, dainavom, ėjom čiuožti, žaidėm futbolą ir kartas nuo karto slampinėjom. Labai gerai pasisekė kūrybos ir literatūros vakarai. Visi gerai pasirodė ir buvo laimingi. Buvo daug originalumo.

sų batus, kai buvom išėję čiuožti ant Mergaitės vieną dieną pavogė mūledo. Tai buvo triukšmo!

Kelionė iš Toronto į Dainavą buvo vienas didelis juokas, bet parvažiuojant visi buvom pavargę ir rimti.

VYTAUTAS ABROMAITIS

"Ateities" žurnalo redaktorius inž. A. Sabalis kalba moksleiviams ateitininkams ideologiniuose kursuose Dainavoje
Nuotr. K. Razgaičio

Štai ką nutarėm!

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos atstovai 1968 m. gruodžio 30 — 31 dienomis nepaprastame suvažiavime Dainavoje pasiryžome:

1. Daugiau bendradarbiauti su dvasios vadais ir sendraugiais, tikėdami, kad tas bendradarbiavimas įpareigos sendraugius ir dvasios vadus kreipti daugiau dėmesio į mus.
2. Rengti bent vieną susirinkimą per mėnesį.
3. Sustiprinti ryšius su kitomis lietuviškomis jaunimo organizacijomis.
4. Supažindinti svetimtaučius lietuvių klausimais ir pakelti mūsų vardą jų akyse, bendraujant su gyvenamojo krašto Bendruomene bei jos valdyba ir skleidžiant savo veiklos žinias vietinėje spaudoje.
5. Dalyvauti lietuvių parengimuose ir lietuvių bendruomenės veikloje.
6. Ugdyti lietuvių kultūrą savyje, pradedant skaitymu ir rašymu "Ateities" žurnalui.
7. Daugiau puoselėti savyje krikščioniška meilę bei nuotaiką, vykdant jas visame gyvenime.
8. Tas idėjas, kurias pasisavinom moksleivių ateitininkų ideologiniuose kursuose Dainavoje, perduoti savo kuopos nariams ir skleisti jas visam jaunimui.
9. Laisvės kovos darbas dar nebaigtas; siūlom pratęsti Laisvės Kovos Metus, kad 1969 m. būtų antrieji Laisvės Kovos Metai.

Rezoliucijų komisija

Tikimės naujo vėjo!

1968 m. gruodžio 30-31 d. Moksleivių Ateitininkų Sąjungos nepaprastame suvažiavime Dainavoje išrinkta nauja centro valdyba 1969 ir 1970 metams. Ši valdyba pirmą kartą sudaryta Kanadoje, Toronte. Jos pirm. — Algis Puteris, vicepirm. — Gabija Juozapavičiūtė, ižd. — Algis Juzukonis, sekretorės — Laima Gustainytė ir Regina Kryžanauskaitė.

Ši valdyba sudaryta iš jaunų studentų, todėl ir tikimės naujo vėjo. Esame pasiryžę uoliai ir ryžtingai dirbti, nes, kaip prof. St. Šalkauskis sako, "veikti išmoksi tik veikdamas".

Sveikiname idėjos draugus, ypač moksleiviją, prijaučiančius ir visą lietuvių visuomenę. Taipgi sveikiname Federacijos dvasios vadą kun. prof. St. Ylą, Fed. vadą dr. J. Pikūną, sendraugių ir studentų ateitininkų sąjungas, "Ateities" žurnalo redakciją. Dėkojame buvusiai MAS valdybai už atliktus darbus. Garbė Kristui!

MAS CV, 20 Humberview Rd
Toronto 9, Ont., Canada

Susibūrė Londono studentai

LONDON, ONT. Putnamo seselių auklėtinės M. Daniliūnaitės iniciatyva 1968 m. spalio 17 d. A. ir A. Pocių namuose sukviestas pirmas lietuvių studentų susirinkimas ir įsteigtas pirmas jų vienetas Londone. Ligi šiol jokia studentų organizacija čia nėra veikusi, nors lietuvių Vakarų Ontario Universitete jau kelinti metai yra po pora tuzinų. Šiame susirinkime buvo nutarta: a. įsteigti lietuvių studentų vienetą, kurio pobūdį apspręsti vėliau, grįžus iš Čikagos; b. sudaryti organizacinį komitetą iš M. Daniliūnaitės, A. Gverzdžio, V. Navicko ir D. Balaišytės; c. įgalioti šį komitetą vykti į Š. Amerikos Lietuvių Studentų Sąjungos suvažiavimą Čikagoje. Po susirinkimo visi ten buvusieji A. ir A. Pocių ir prof. dr. R. Mitalo dėka turėjo progos dalyvauti nuotaikingoje vyno ir sūrio pramogoje. 1968 m. lapkričio pabaigoje visas organizacinis komitetas, išskyrus negalėjusį vykti V. Navicką, dalyvavo Sąjungos suvažiavime Čikagoje. Studentai yra labai dėkingi Šiluvos Marijos parapijos lėšų telkimo skyriui už paramą šiai išvykai. Iš suvažiavimo grįžus nutarta į Sąjungą kol kas neįsijungti, bet veikti atskiro Londono lietuvių studentų būrelio teisėmis. Antrame, jau universitete vykusiame, narių susirinkime išrinkta nuolatinė būrelio valdyba: pirm. M. Daniliūnaitė, II kurso matematikos studentė, vicepirm. A. Gverzdys, baigęs politikos mokslus BA laipsniu ir dabar besiruošiąs magistro laipsniui, sekr. A. Naruševičiūtė, II kurso humanitarinių mokslų studentė, ižd. Diana Balaišytė, III kurso humanitarinių mokslų stud., ryšininku E. Puodžiukas, baigęs trejų metų bendrąjį kursą ir dabar medicinos II kurso stud. Visi valdybos nariai iš skirtingų vietovių: Daniliūnaitė — iš Londono, Gverzdys — iš St. Catharines, Naruševičiūtė iš West Lornės — Rodnės apyl., Balaišytė iš Chatham ir Puodžiukas — iš Toronto. Jie visi studijuoja Londone esančiame Vakarų Ontario universitete. Būrelio globėjai: dr. R. Mitalas, tikslųjų mokslų astronomijos skyriaus fizikos profesorius, ir A. E. Pocius, minėto universiteto biudžeto viršininkas. — Ateityje ir daugiau akademikų numato šį būrelį paremti aukomis ir patarimais. Būrelis dabar turi 35 narius. Jame dalyvauja, galima sakyti, visi minėto universiteto lietuviai studentai. Ateityje lietuviškąją spaudą, galimas dalykas, informuos jų pačių sekretorė. Jai siųsti ir visus būreliui skirtus raštus: Miss A. Naruševičiūtė, 107 Huron St., London, Ont. Jos tel. 438-3504. Telefonu ar asmeniškai visais reikalais kreiptis į pirmininkę M. Daniliūnaitę tel. 438-7694. Šiais mokslo metais būrelis ypatingos veiklos nenumato, nes netrukus jau prasidės ruošimasis pavasario egzaminams. Ypatingą dėmesį numato kreipti į kultūrinę veiklą.

D. E.

Rusų grėsmė Lietuvai

Neseniai yra išleista knyga "Baltic Youth Under Communism", parašyta Petro Babrio. Šioje knygoje Petras Babris, išeivijoje gyvenas latvis, aprašo Pabaltijo valstybiu rusinimą, kuris prasidėjo prie Jono Žiauriojo ir dabartiniu laiku yra tęsiamas rusų bolševikų. Jaunoji karta yra pagrindinys taikinys, per kurį sovietai bando išnaikinti užimtų kraštų tautinį charakterį. Kremlius stengiasi atversti jaunimą į komunizmą. Mokslo knygos, kurių dauguma parašytos rusiškai, siekia atversti tikinčiuosius į "mokslinį ateizmą". Per mokyklas ir jaunimo organizacijas sovietinė valdžia bando išnaikinti negęstantį baltiečių (estų, latvių, lietuvių) patriotizmą ir jo vietoje įvesti rusiška politinį tikėjimą, kuris skleidžiamas visoje Sovietų Sąjungoje.

Autorius minėtoje knygoje išaiškina, kad komunistinė sistema negali veikti be jėgos. Baltiečių vaikai yra milicijos priežiūroj nuo pat mažens. Sulaukę dvylikos metų, nusikaltėliai ir net įtariamieji yra baudžiami tomis pačiomis priemonėmis, kaip ir suaugę.

Po rusų priespauda baltiečių mokslo lygis daug kur nukentėjo. Pvz technikos mokyklose mokiniai dieną turi dirbti, o vakarais mokytis. Gimnazistai yra pripratę užpildyt darbininkų trūkumą. Nežiūrint į visus priespaudos metodus, sovietai okupantai vis susilaukia mokytojų ir studentų patriotizmo pasireiškimu. "Mokslinis ateizmas" iki šiol dar nėra pakeitęs gilaus baltiečių tikėjimo.

Sovietai turi vieną pagrindinį tikslą, kuri jie taip išreiškia: "Jeigu mes galėtume visai nuslopinti tautinį baltiečių pasididžiavimą nors ir vienos generacijos, laimėtume tuos kraštus." Ilgoj vienišoj kovoj prieš neapsakomą persvarą Lietuva, Latvija ir Estija iki šiol nėra nugalėtos.

Almis Kuolas

ŽIBURĖLIAI mūsų mažiesiems

Žiemos rožės

Kloja mišką pūko snaigės,
Krenta pamažu,
Kaustyt ledą šaltis baigė —
Žemėj taip gražu!

Ar matai žiemužės grožį
Su pusnim, speigais?
Ant langų pražydo rožės
Vien baltais žiedais.

Nuo kalnelio

Švilpia vėjas pro panosę,
Šaltis gnaibo man ausis,
Aš ranka draugam pamosiu,
Ir nuo kalno — viens, du, trys.

Šuoliais lekia mano rogės,
Pirmą kelią — jos nuties,
Pusnyse šlaitai atrodo,
Lyg iš pasakų šalies.

Skrisim į mėnulį

Galvoja atsigulęs
Jonukas su Vytu —
Jei skrisim į mėnulį,
Tai skrisime kartu.

Pakankamai mes drąsūs
Keliauti pro žvaigždes,
Pirmi mėnulį rasim
Pakilę į erdves.

Margiuką į raketą
Paimsime drauge,
Tik vaikščiot ar mokėtų
Kaip mes, aukštai ore?

Taip mąsto atsigulęs
Jonukas su Vytu.
Kaip skristi į mėnulį,
Ar pagalvoji tu?

A. Abromaitienė

Ir lėlę išmokyčiau lietuviškai

Onutei praėjusios Kalėdos buvo nepaprastai džiugios. Kalėdų senelis atnešė įvairių dovanų: žalią suknelę, kaladėles, didelę vaikščiojančią lėlę ir plokštelę "Sigutė". Ji džiaugėsi visomis dovanėlėmis, bet labiausiai lėle.

— O kokia ji didelė, jos plaukučiai kaip ir mano, ji moka ir vaikščioti, kaip ir aš. — Pribėgusi prie mamytės šnabždėjo į ausį:

— Aš jau turiu daug lėlių, bet dar labai, labai norėčiau turėti kalbančią lėlę, tokią, kaip per televiziją reklamuoja — tik užsuki tris kartus ir jau kalba.

— Žinai, dukrele, — atsakė mama, — tos lėlės nemoka lietuviškai kalbėti. Jos kalba tik angliškai.

— Nesirūpink, mamyte,—nusijuokė Onutė, — aš ją išmokyčiau ne tik lietuviškai kalbėti, bet ir dainelių, kurias išmokau vaikų darželyje.

Mama neprižadėjo lėlės, bet Onutė tiki, kad kada nors ir tokia atsiras jos lėlių šeimoje.

A. Abr.

Aš esu vienas centas

Aš esu vienas centas. Buvau pamestas iš vieno žmogaus piniginės. Ritinėjaus miesto gatvėje, iš vieno pašalio į kitą. Vieną lietingą dieną aš miegojau ant šiukšlių krūvos. Žmonės lipo ant manęs, bet niekas neėmė. Vienas mažas berniukas ėjo gatve, pastebėjo mane ir paėmęs įkišo savo kišenėn. Nudžiugęs pradėjo jieškoti krautuvės, kur būtų kramtomos gumos mašina. Jis ėjo, ėjo ir pagaliau surado tokią krautuvę. Aš buvau įkištas į tamsią mašinos skylę, kur centai yra dedami ir guma automatiškai išmetama. Dėžė buvo pilna pinigų, ir aš nenorėjau ten pasilikti.

Vieną dieną senas žmogus atidarė tą mašiną. Visus pinigus subėrė į maišą, bet vienas centas nepateko į maišą ir nukrito žemėn. Tas centas buvau aš. Pasijutau vėl laisvas, bet su pažeista garbe, nes žmogus nenorėjo lenktis ir mane paimti. Vieną saulėtą dieną vaikščiodama graži ponia surado mane ir pasiėmė. Jai aš turėjau nešti laimę. Ji perdūrė per mane skylę, pririšo mane prie raktų krūvos ir nešiojo kas dieną. Aš buvau išdidus. Kai ta ponia mirė, ir aš su kitais jos daiktais patekau į muzėjų, kur ir šiandieną tebesu.

Anelė Kaminskaitė, IX skyr., Hamiltono šeštad. mokykla

Lietuvos valstybės pradžia

Užtruko daugel metų ir turėta daug vargų, kol atsirado Lietuvos valstybė. Sunku yra nustatyti, kokiais tai buvo metais. Kada Lietuvos valdovai sudarė sutartį su Haličo-Volinijos kunigaikščiais, tie metai — 1219, laikomi Lietuvos valstybės pradžia. Antras žingsnis buvo Mindaugo iškilimas virš kitų kunigaikščių ir pasidarymas vyriausiu Lietuvos kunigaikščiu. Kiti kunigaikščiai irgi norėjo būti Lietuvos valdovais, tai Mindaugui siekiant savo tikslo reikėjo griebtis prievartos. Jau 1236 m. Mindaugas buvo laikomas Lietuvos valdovu. Jis buvo karūnuotas Lietuvos karaliumi 1253 m. ir nužudytas 1263 m. Po Mindaugo sekantis garsus valdovas buvo Vytenis (1295 — 1316). Jis buvo garsus karo vadas ir yra laimėjęs daug mūšių su kryžiuočiais, kalavijuočiais ir lenkais. Po Vytenio sekė Gediminas. Jis buvo diplomatas ir kultūrininkas. Jis norėjo sueuropinti Lietuvą, tad prikvietė į ją daug amatininkų, pirklių ir kitokių verslininkų iš Vakarų. Jis įkūrė Vilniaus miestą ir padarė jį savo sostine. Iš Gedimino septynių sūnų du pasidalino Lietuvą — tai Algirdas ir Kęstutis. Jie broliškai ją valdė 43 metus.

Algis Jusys, IX sk., Hamiltono šeštad. mokykla

Man nepatinka žiema

Žiema prasideda gruodžio mėnesį ir baigiasi kovo mėnesį. Turėtų baigtis vasario mėnesį, bet dar kovo mėnesį yra šalta ir kartais daug sniego.

Vaikams labai nepatinka žiemą eiti į mokyklą. Reikia keltis dar tamsoj ir per šaltį eiti į mokyklą. Vaikai nemėgsta nešioti daug drabužių ir batų.

Tėvams yra daugiau vargų, kaip vaikams. Kai prikrinta daug sniego, sunku važiuoti automobiliais, o kurie jų neturi, ilgai laukia tramvajų. Daug pinigų reikia išleisti namų apšildymui ir šiltiems drabužiams.

Vaikams labai patinka leistis nuo kalno su rogėmis. Kai smarkiai šąla, smagu čiuožti ant ledo pačiūžomis. Kai yra daug sniego, vaikai mušasi sniego gniūžtėmis. Iš sniego vaikai gali padaryti mažas pilis ir senį besmegenį.

Tėvai, kurie mėgsta sportą, važiuoja į kalnus, kur yra daug sniego. Ten jie leidžiasi nuo kalnų slidėmis. Kiti mėgsta žuvauti. Jie važiuoja ant ežero, išsikerta lede skylę ir gaudo žuvis. Dar kiti mėgsta medžioti.

Man nepatinka žiema, nes yra šalta ir negali eiti maudytis. Žiemą daugiau reikia dirbti, nes nėra tiek daug atostogų, kaip vasarą.

Vincas Didžbalis

Kada važiuosim į Kauną?

Kaunas yra pirmasis po Vilniaus savo didumu Lietuvos miestas. Stovi Neries ir Nemūsantakoje. Tai yra buvusi laikinoji Lietuvos sostinė. Daug padavimų ir legendų apie jį parašyta. Miesto aplinkuma nepaprastai graži. Iš senųjų Kauno pastatų pažymėtini: Kauno bazilika, kurios rūsiuose ilsisi vyskupo Valančiaus, Maironio ir kitų žymių dvasininkų palaikai.

Vytautas Korys, Hamiltonas

Parengiamojo skyriaus mokiniai Toronto Maironio šeštadieninėje mokykloje labai užsiėmę Nuotr. S. Dabkaus

Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos IV skyriaus mokiniai pamokų metu Nuotr. S. Dabkaus

Žiemos stebuklai

Vasara pasibaigė. Dienos trumpėja, eina šaltyn. Jau neužilgo pradės ir vanduo užšalti, galėsim eiti čiuožti.

Jau pasnigo. Mes ėjome slidinėti nuo didelio kalno. Mes beveik per ledą važiavom. Bang!! Atsimušėm į medį. Mes grįžom namo su mėlynom nosim.

Kitą dieną aš ėjau čiuožti ir išsisukau koją. Visą savaitę turėjau būti namie.

Vieną rytą atsikėlusi pasižiūrėjau pro langą ir nustebau pamačiusi tokius stebuklus. Medžiai buvo apšalę ilgais ledo varvekliais. Kaikurios šakos buvo taip žemai nulinkusios, kad net žemę siekė. Kai išėjau į lauką, visur apvaikščiojau ir galvojau, kad stoviu ledo karalystėje. Man buvo gaila visų medžių, nuo kurių daug šakų buvo nulaužta ir daug vielų buvo nutraukta. Buvo pirmadienis ir nuo 1 valandos nakties iki 2 val. po pietų nebuvo pas mus nei elektros, nei šilimos. Mes todėl nėjome į mokyklą.

Nuėjau į parką ir mačiau medžius, apsagstytus nuostabiomis sniego gėlėmis. O krūmai ir maži medeliai buvo dar gražesni, bet eglės buvo gražiausios.

Kitą dieną vėl reikėjo eiti į mokyklą. Tą rytą, kai aš išėjau, pradėjo snigti. Eidama pasižiūrėjau į savo apsiaustą ir pamačiau labai gražių sniego žvaigždžių. Na, ir supratau, kad žiema yra stebuklingas metų laikas.

Liuda Rusinaitė

Šalčiui

Oi tu šalti, tu baidykle,
Ar gi taip gražu,
Kad mūs namas, kaip vaiduoklis
Tarp juodų gėlių?

Anksti rytą saulė kėlės,
Pažvelgė šiltai,
Gi jos dukros — mielos gėlės —
Vien tik stagarai!

Kaip vagis tu tamsią naktį
Atslinkai pas mus,
Sužlugdei gamtužės grožį —
Margus žiedelius.

Oi tu šalti, tu begėdi,
Tu juk be širdies!
Kur išsekusi bitutė
Dabar pasidės?!

V. Šmaižienė

Lietuva – mūsų kraštas

Apie Lietuvą esu daug girdėjusi, daugiausia iš tėvelių. Lietuva nėra didelis kraštas, bet labai gražus. Lietuvoje nėra didelių miestų ar augštų kalnų. Kanadoj gimusiems vaikams yra sunku įsivaizduoti tą kraštą, bet man atrodo, kad Lietuva graži. Ji yra Europoje, prie Baltijos jūros. Lietuvos sostinė yra Vilnius. Taip pat didžiausias Lietuvos miestas. Mano tėveliai yra iš Augštaitijos. Dabar Lietuva nėra laisva — rusų okupuota, bet tikiu, kad ji vėl bus laisva ir mes ten galėsime grįžti. Vasario 16 dieną visi lietuviai prisimena, kai Lietuva buvo laisva.

Aida Greičiūnaitė

Ką veikčiau Lietuvoje?

Jeigu mane kas nuvežtų į Lietuvą, norėčiau pamatyti savo gimines. Aš nuvažiuočiau pas visus gimines. Paskui norėčiau pamatyti Lietuvos miškus, upes ir miestus. Vilniuje pamatyčiau gražias bažnyčias ir kitus didelius pastatus. Tada aš nuvažiuočiau prie Baltijos jūros ir plaukčiau laivu. Norėčiau žuvauti ir maudytis. Vėliau eičiau pailsėti ir tada važiuočiau atgal į Kanadą. Kai parvažiuočiau, visiem savo draugam pasakočiau, ka mačiau ir kur buvau. Tada aš galėčiau visiem pasakoti, kad aš irgi buvau Lietuvoj.

Edvardas Stončius

**Jei "EGLUTĘ" užsakysi,
Vaikui džiaugsmą padarysi —
Skaitant nuotykius Pupučio,
Valandos pavirs minutėm.**

Katalikių moterų darbai ir aukos

TORONTO, ONT. 1969 m. sausio 12 d. įvyko metinis Kanados L. K. Moterų Dr-jos Prisikėlimo skyriaus narių susirinkimas, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba. Kaip visur kitur, taip ir šiame skyriuje valdybos rinkimai visada sudaro šiek tiek rūpesčio kiekvienai šios organizacijos gerove besirūpinančiai narei, nes organizacijos veikla ir konkreti nauda visuomenei bei pačioms organizacijos narėms labai didele dalimi priklauso nuo to, kokia bus tos organizacijos vadovybė.

Šį kartą būsimoji valdyba buvo renkama be įprastinio šablono: susirinkimo metu lentoje rašomos siūlomų kandidačių pavardės, o šios viena po kitos atsisakinėja... Maždaug prieš mėnesį laiko buvo išrinkta nominacijų komisija, kuri buvo įpareigota iš anksto jieškoti sutinkančių įeiti valdybon.

Iš buvusios valdybos trys narės — A. Kuolienė, L. Murauskienė ir p. Žemaitienė — sutiko dar ir ateinančiais metais dirbti valdyboje. Iš jų ir iš mandatų komisijos angažuotų bei pačiame sus-me pasiūlytų narių ateinantiems dvejiems metams išrinkta valdyba: p.p. Baranauskienė, Danaitienė, Genčiuvienė, Kuolienė, Kondrotienė, Murauskienė, Sapijonienė, Vaitiekūnienė, S. Valatkienė, Žemaitienė ir Žemaitaitienė. Skyrius rūpinasi ligoniais, seneliais, vargan patekusiais, ruošia paskaitas, moterų popietes, organizuoja uždaras rekolekcijas, finansiškai remia šeštadieninę mokyklą, jaunimo stovyklas, palaiko lietuvišką spaudą, talkina parapijos parengimuose ir net Bendruomenės parengimams kviečiamos neatsako savo pagalbos.

Bemaž kiekvienam visuotiniam narių susirinkimui paruošiamos įvairių sričių paskaitos. Iš 1968 m. skaitytų paskaitų ypač paminėtinos šios: D. Rautinš — apie senovines lietuvių dainas, kurias ji, talkinama muz. D. Skrinskaitės-Viskontienės ir grupės dainininkių, susirinkime pademonstravo; A. Dūdos — apie įvairių rūšių draudimus; Tėvo Ambrozijaus, OFM, — apie sapnų reikšmę žmogaus gyvenime. Šia paskaita susidomėjimas buvo nepaprastai didelis, nes daug kam tai buvo niekada negirdėtas ir naujas dalykas. Tėvo Placido paskaita "Kas šiais laikais dar yra nuodėmė" sukėlė daug diskusijų, nes buvo labai aktuali. Seselės Ritos paskaita pašaukimų klausimu gal nevienai motinai įsmigo širdin. 1968 m. kovo 4 d. moterų popietėje įvyko simpoziumas tema "Moters moralinė atsakomybė šeimos gyvenime". Prelegentai: dr. O. Gustainienė, I. Kairienė ir Tėvas Placidas, OFM, moderatorė — A. Sungailienė. Šis simpoziumas susilaukė daug gražių atsiliepimų ir buvo daug pageidavimų panašias popietes ruošti dažniau.

Nepamirštama ir dvasinių reikalų. Kiekvieno sus-mo proga užprašomos šv. Mišios narių intencija ar už narių mirusius artimuosius. Buvo suruoštos uždaros rekolekcijos visos Toronto kolonijos moterims, kuriose, deja, dalyvavo labai nedaug moterų. Tai rodo, kiek mums ištikro rūpi mūsų dvasiniai reikalai.

Iš tradicinio Užgavėnių baliaus gautas pelnas ir gautos įvairiomis progomis piniginės aukos panaudotos kultūriniams ir socialiniams reikalams. Jos paskirstytos: Prisikėlimo parapijai $275, "Aušros" ir ateitininkų stovykloms — po $50, šeštadieninei mokyklai — $35, "Lituanus" žurnalui — $25, liet. koplyčiai Romoje — $25, "Moteriai" — $25, Nek. Pr. Marijos seselėms jų 50 metų jubilėjaus proga — $25, dvi prenumeratos "Tėviškės Žiburių" lietuviams Vokietijoje, ligonių ir vargan patekusiųjų šalpai — $138.

Pirm. A. Kuolienė, darydama metinės veiklos apžvalgą, pasidžiaugė darniu valdybos narių sugyvenimu bei sutarimu, skyriaus narių bendradarbiavimu. D.

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS ŠULAITIS

PATI DIDŽIAUSIA turistų ekskursija iš okup. Lietuvos viešėjo Čikagoje sausio 19-22 dienomis. Čia buvo apsilankęs 21 asmuo — įvairių šakų specialistai, įvairaus amžiaus. Apie pusė buvo pažįstamų iš neprikl. Lietuvos, o kiti išsimokslinę ir subrendę sovietinėje santvarkoje. Nemaža draugų Čikagoje rado rašytojas J. Grušas, kurio retas kuris nepažino prieškariniais metais ir kurio kūrinius skaito ir dabartinis skaitytojas tėvynėje. — Sužinojus tikslią turistų Čikagoje viešėjimo datą, paskubomis buvo suorganizuotas koncertas su grupe keliaujančių okupuotos Lietuvos menininkų: aktoriaus Laimono Noreikos ir solisto Eduardo Kaniavos. Pirmasis Š. Amerikos tautiečiams dar nebuvo pažįstamas (neskaitant plokštelių, kuriose L. Noreika yra įrašęs nevieno rašytojo žodį), o E. Kaniava, pajėgaus balso baritonas, jau kartą yra viešėjęs Montrealyje ir ten koncertavęs lietuviams. Šį rudenį E. Kaniava jau ilgesniam laikui atvyks į JAV ir čia, kiek bus įmanoma, pasirodys įvairiose lietuvių kolonijose. — Į Čikagos YMCA viešbučio salę susirinkusi maždaug 200 tautiečių grupė (užpildė beveik visas vietas) pirmoje dalyje girdėjo aktorių Laimoną Noreiką, kuris šalia pasirodymų Vilniaus dramos teatre ir Lietuvos kino studijos pastatymuose, yra pagarsėjęs Lietuvos poetų kūrybos interpretavimu. Šis aktorius turi parengęs net 12 valandų poezijos rečitalių. Čikagoje jis perdavė 3 autorių kūryba: Maironio, V. Mykolaičio-Putino ir Justino Marcinkevičiaus. Priedo jis davė ištrauką iš A. Mickevičiaus poezijos. Ypatingai įtikinanti ir nuoširdi buvo J. Marcinkevičiaus poema "Donelaitis", kurią autorius perdavė tikrai meistriškai. Pradžioje jis jautėsi kiek nedrąsiai; atrodė, jog nebuvo pakankamai susipažinęs su sale ir žiūrovais.

Po pertraukos 2 kūrinius solo pianinu atliko Vilniaus Čiurlionio muzikos mokyklos direktorius D. Trinkūnas, kuris vėliau akompanavo sol. E. Kaniavai. Pastarasis greitai pagavo klausytoją ir jį sudomino. Visą savo jėgą jis parodė operų ištraukose. Solistas sudainavo vieną kūrinį, harmonizuotą komp. E. Balsio, kuris tai pat buvo atvykęs su turistine grupe. Jis buvo pristatytas publikai ir sutiktas šiltais plojimais. Klausytojai ilgai nenorėjo paleisti solisto nuo scenos. Jam teko duoti keletą pridėtinių kūrinių.

Po koncerto apie 100 čikagiečių susitiko su svečiais susipažinimo pobūvyje "Seneca" viešbučio puošnioje salėje. Čia turistus iš okup. Lietuvos pristatė grupės dalyvis Vytautas Kazakevičius. Čikagietės merginos svečius apdovanojo baltomis gėlėmis. Šioje vietoje ilgai vyko privatūs pokalbiai (oficialių kalbų nebuvo), po kurių svečiai išsiskirstė į savo pažįstamų ar naujai įsigytų draugų namus. Koncerto ir pobūvio surengimui vadovavo muz. J. Kreivėnas. Daugumas šių pramogų dalyvių buvo akademinio išsilavinimo žmonės, kurie turėjo retą progą susipažinti su savo tautiečiais iš tėvynės ir išgirsti jų sugebėjimus. Paskutinį vakarą Čikagos "pažangieji" grupei iš okup. Lietuvos surengė priėmimą "Mildos" salėje. Senukų šimtinei trumpą programą davė sol. E. Kaniava ir akt. L. Noreika.

• • •

GAUSI ČIKAGOS ir Cicero lietuvių grupė dalyvavo prel. Povilo Marcinkaus konsekravimo vyskupu iškilmėse Romoje. Jų tarpe buvo Šv. Antano par. klebonas kun. J. Stankevičius (iš jo parapijos naujasis vyskupas yra kilęs). Taip pat buvo ir daugiau lietuvių kunigų: V. Mikolaitis, E. Abromaitis, A. Karoblis, J. Kuzinskas ir kt. Savo sūnaus konsekravimo apeigas stebėjo naujojo vyskupo motina Elena Marcinkienė, kuri, nežiūrint ligos, ryžosi į tolimą kelionę. Buvo nuvažiavę ir 3 naujo vyskupo broliai bei viena sesuo. Dabar vysk. Marcinkus yra laukiamas Cicero mieste, kur artimiausiu laiku jis turėtų pasirodyti. Čia jam bus surengtas priėmimas parapijos salėje ir visi parapijiečiai galės su juo susitikti.

• • •

POVILAS TAUTVAIŠAS, žymiausias lietuvių šachmatininkas Ameri-

(Nukelta į 9-tą psl.)

PADĖKA

Brangiam vyrui ir tėveliui

a † a Juozui Svarinskui

amžinybėn iškeliavus 1968 m. lapkričio 6 d., norime padėkoti visiems draugams ir artimiesiems, kurie lankė velionį, sergantį sunkia ir nepagydoma liga, tuo palengvindami jo skausmo valandas.

Esame dėkingi gausiai lankiusiems velionį laidotuvių namuose, dalyvavusiems už jo vėlę skirtose maldose, už užprašytas šv. Mišias, atsiųstų gėlių gausą.

Dėkojame Tėvui Rafaeliui Šakaliui, OFM, už atlaikytas gedulingas pamaldas ir pasakytus gražius žodžius velionies atminimui, už gedulingų pamaldų metu giedojimą solistams Algiui ir Jonui R. Simanavičiams ir vargonais grojusiam muz. kun. B. Jurkšui.

Didelis ačiū mūsų artimiesiems, nešusiems karstą, velionies draugui Jonui Ignatavičiui kapuose pasakiusiam jautrią atsisveikinimo kalbą.

Dėkojame: atvykusiems į laidotuves iš Čikagos, Montrealio, Hamiltono; visiems pareiškusiems mums užuojautą žodžiu, spaudoje ir radijo bangomis; visiems, palydėjusiems į amžiną poilsio vietą — Šv. Jono lietuvių kapines Port Credit.

Nuoširdžiai dėkingi esame visiems, kurie mums pagelbėjo ir neapleido taip sunkiose valandose.

Žmona, duktė ir sūnus

HOME OWNERS CENTRE
Statybinės medžiagos ir remontai
2742 Dundas St. W. Tel. 769-5171
• Įvairios medžiagos namų taisymams
• Lentos, fanera, stogams dengti medžiagos
• Grindų, lubų ir sienų plytelės
• Atliekam visus statybos darbus ir remontus

'KANADA MUMS YRA GERA!'

Tai žodžiai daugelio žmonių, tapusių Kanados, jų naujai pasirinktos tėvynės, piliečiais.

Kiekvienais metais arti 60.000 žmonių iš visų pasaulio šalių tampa Kanados piliečiais.

Ar jūs galite gauti Kanados pilietybės teikiamas teises ir atsakomybę?

Pasiteiraukite ir pasitikrinkite jums artimiausiame Kanados pilietybės teisme (Canada Citizenship Court).

Jie yra pasiruošę jums patarnauti sekančiose vietovėse: HALIFAKSE, MONCTONE, MONTREALYJE, OTAVOJE, SUDBURY, TORONTE, HAMILTONE, ST. CATHARINES, KITČENERY, LONDONE, WINDSORE, WINNIPEGE, REGINOJ, SASKATOONE, KALGARY, EDMONTONE ir VANKUVERY. Taip pat galite rašyti šiuo adresu: The Registrar of Canadian Citizenship, Secretary of State Department, Ottawa.

GOVERNMENT OF CANADA– KANADOS VYRIAUSYBĖ

Pauliaus Jurkaus Vilniaus legendos

PR. NAUJOKAITIS

Nesuklysime sakydami, kad turtingiausia Lietuvos vietovė yra Vilnius — ir savo spalvinga praeitimi, ir nepakartoja mais meno turtais, šventovėmis, ir nuostabiu gamtos grožiu. Laiko tėkmėje apie Vilnių susidėstė daug legendų. Legenda — pasaka, atremta į tikrovę, kurioje darniai susipina buvę dalykai su pramanytais. Legendos pirmykščio šaltinio visada turime jieškoti liaudies pasakotojo lūpose. Kartais legenda, eidama iš lūpų į lūpas, tobulėja savo forma, o dažnai ir sunyksta. Kai į liaudinį legendų pasaulį ateina rašytojas, tada benykstąs kūrinys ne tik išsaugojamas, bet ir apvelkamas tobulesne forma. Prisiminkime Maironio balades, V. Krėvės Dainavos padavimus A. Vienuolio Kaukazo legendas ir įsitikinsime, koks nuostabus legendų grožis sušvinta iš po gabaus rašytojo plunksnos.

Rašytojas Paulius Jurkus, autorius ankstesnių novelių knygos "Pavasaris prie Varduvos", premijuoto romano "Smilgaičių akvarelė", ateina pas skaitytojus su grakščia Vilniaus legendų knyga "Ant Vilnelės tilto". Aplanke įrašyti žodžiai gana tiksliai apibūdina knygos turinį:

Sustojęs ant Vilnelės tilto, išgirsi 26 legendas, skirtas Vilniui, jo praeičiai, jo didybei ir paprastumui. Daug ten kunigaikščių ir karalių, hetmonų, didžiūnų, bet dar daugiau linksmų dailininkų, amatininkų, paprastų žmonių. Ir jie nuostabūs, kaip nuostabūs ano miesto pilkų sienų fragmentai. Ir gyvi tie fragmentai, gyvi riteriai, karaliai, elgetos. Tai Vilnius, kuris atidaro savo pinigines, kad būtų pastatyti bokštų bokštai. Tai svajonių miestas. Tai miestas, kuriame dainuoja studentai ir kviečia visus sustoti ant Vilnelės tilto. O Vilnelė — tokia paprastutė, tokia maža, bet ji turi savo akmenėlius, savo bangeles, tokias greitas ir tokias skaisčias. Ji turi savo mėnesieną. Ateik ir pasižiūrėk, kaip spindi nuo tilto.

Turbūt neapsiriksime manydami, kad autoriui daug kur reikėjo savo vaizduote užpildinėti legendų medžiagos spragas, o kaiką ir ištisai iš mažų legendos nuotrupų sukurti. P. Jurkaus legendų turinyje į pasakojimą organiškai įsipina gamtovaizdis, meno paminklai, istoriniai bruožai, idėjinis elementas. Kaikurios legendos ištisai panoraminės ("Milžinų šalis", "Vilnelė", "Beržai"), tampriai surištos su vietovaizdžiu. Kitose pirmon eilėn prasiveržia romantiškai idėjinis elementas ("Baltojo žirgo pasagos", "Karoliai", "Septyni riteriai")... P. Jurkaus legendų pasakojimas iš viso yra laužytas, netekąs nuoseklia, ramia srovele. Įsiveržęs draminis elementas daro šuolius, ir autoriaus vaizdavime pajuntame stiprių spalvų tapybinius brūkšnius. Tokį vaizdavimo būdą skaitytojas gali palaikyti autoriaus silpnybe. Tiesa, tuo laužomas pasakojimo vientisumas, bet autoriui leidžia užgriebti gelmes ir sudaryti neužmirštamą įspūdį.

Kritiškai vertindami, turime pasakyti, kad nevisos 26 legendos meniniu atžvilgiu vienodai išbaigtos. Prie tokių silpnesnių priskirtinos: "Sietynas", "Varpinėje", "Pirmieji gaidžiai", "Vilnelė"... Pačiais geriausiais laikytini tie kūriniai, kur autorius sugeba legendinį pasakojimą darniai įpinti į gamtovaizdžio ir aplinkumos vienumą. Puikus kūrinys yra "Giesmė", romantiškai ryškinanti Bernardinų ir Šv. Onos bažnyčių meninį ansamblį. Panaši yra ir Antakalnio bažnyčios legenda "Šypsena" apie luošą nuostabaus veido mergaitę ir italų dailininkus. "Du tūkstančiai ir vienas" atskleidžia hetmono Paco legendą, kai tas, stebuklingai išsigelbėjęs nuo sukilusios kariuomenės, pasižadėjo pastatyti garsią Antakalnio bažnyčią. Prie pačių iškiliųjų legendų galime skirti tokias, kaip "Dovana", "Karoliai", "Paukštė", "Pumpurai", "Kerštas", "Žvaigždė".

Nelygstamai pats brangiausias knygos perlas ir bus toji iškiliųjų legendų eilėje įrašyta "Žvaigždė" apie jėzuitų vedamą universiteto observatoriją ir naująsias žvaigždes. Su tokiu stilistiniu naujumu, su patraukliu humoru autorius šiame kūrinyje eina nuo pirmo sakinio iki paskutinio, iš karto pagauna ir nepaleidžia. Ar galėtume pvz. užmiršti vaizdą kalvino Radvilos, atėjusio pas jėzuitus jieškoti Vilniaus žvaigždės:

Radvila nubloškė knygas ir pats atsegtu apsiaustu nuplevėsavo į jėzuitų akademiją. Žinojo, kad tie krankliai jėzuitai išsigąs jo, protestanto. Bet jis Kalvino raštais neužsidengė akių, — jis matė visus, ir visur ir visada pagelbėjo, kad jo miestui ir kraštui būtų geriau.

Atėjęs akademijon, kur didikus paprastai priima su iškilmėm, su vaidinimais, jis tuoj padėjo pinigų maišelį.

— Aš tyliai ir labai privačiai. Neskambinkit varpu ir visų nešaukit. Noriu pasikalbėti su tom galvom, kurios žvaigždynus siekia.

Tuoj prieš ji atsisėdo astronomas su akademijos rektoriumi.

— Didis jūsų mokslas, tad nestumkit ir šio maišelio. Jis neturi protestantiškų erezijų — jo pinigai lygiai limpa ir prie katalikų. Pridėsiu ir daugiau, tik man suraskit naują, neregėtą žvaigždę. Jos krikštynomis aš pats pasirūpinsiu (159 psl.).

Paulius Jurkus, ANT VILNELĖS TILTO. Vilniaus Legendos. Viršelis ir gausūs knygos piešiniai — paties autoriaus. Išleido Lietuvių Knygos Klubas Čikagoje, 1968 m., 200 psl., kaina $2.50.

LAIMA ŠOPYTĖ, E. B. Šopių dukra, 1968 m. gruodžio 7 d. baigė Michigan State universitete biologiją bakalauro laipsniu (Bachelor of Science). Jaunoji akademikė gimė Mažeikiuose ir visai mažytė su tėvais atsidūrė vakaruose. 1949 m. atvyko į Kanadą ir tėvams pastoviai įsikūrus Hamiltone pradėjo lankyti Šv. Patriko pradžios mokyklą, kurią baigusi įstojo į Katedros mergaičių gimnaziją. Ją baigusi studijavo dvejų metų kursą School of Medical Technology, atliko praktiką Šv. Juozapo ligoninėje ir išvyko į Detroito universitetą studijuoti biologijos bei chemijos. Po dvejų metų iš Detroito universiteto persikėlė į Michigan State universitetą, East Lansing, ir čia gavo biologijos diplomą. — Laima, dar būdama pradžios mokykloje, įstojo į skautų organizaciją ir visą laiką, gyvendama Hamiltone, joje aktyviai reiškėsi lietuviškoje veikloje. Laima yra baigusi vysk. M. Valančiaus šeštadieninę mokyklą ir puikiai kalba lietuviškai. Garbė p.p. Šopiams, kad pajėgė savo dukras išauklėti lietuviškoje dvasioje ir išmokslinti. P. Šopiai išaugino keturias dukras: Laima baigė biologiją, Vida, baigusi Mc Master universitetą, mokytojauja gimnazijoje, Sigutė studijuoja gamtos mokslus McMaster universitete, o pati jauniausioji Danutė mokosi gimnazijoj. — Lietuviai džiaugiasi pasiektais Laimos laimėjimais moksle ir linki geros sėkmės jos darbuose ir gyvenime. Laima laikinai liko dirbti tame pačiame universitete.

J. P.

KUN. K. A. MATULAITIS Britanijoje išvertė į lietuvių kalbą vilniečio kun. J. Hermanovičiaus atsiminimų knygą "Raudonųjų stovyklose", kurioje autorius pasakoja savo įspūdžius iš Sibiro kalėjimų ir vergų stovyklų 1948-55 m. Knyga, kuri turės apie 350 psl. ir kainuos $5, jau renkama spaustuvėje.

Margis Drug Store

JOHN V. MARGIS, Phm.B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. LE. 5-1944

Jeigu jums reikia vaistų pagal receptus ar kitų kasdieninio reikalingumo daiktų, paskambinkite, parašykite ar patys asmeniškai užeikite į MARGIS DRUG STORE. Jei jūs turite betkokią problemą, paskambinkite mums, mes pasiryžę jums padėti geriausiai.

MES TURIME DAUGYBĘ EUROPIETIŠKŲ MĮSINIŲ, KAIP TREJOS DEVYNERIOS, RAMUNĖLĖS, ŽUBRAŽOLĖ, "C" TERMOMETRAI IR KT.

GREITAS MOTORIZUOTAS PRISTATYMAS NEMOKAMAI VISĄ DIENĄ. NESIVARŽYKITE PASKAMBINTI TEL. LE. 5-1944.

Studenčių choras, vadovaujamas kun. Br. Jurkšo, koncertavęs visoje eilėje vietovių, dalyvaus "TŽ" spaudos baliaus programoje Toronto Prisikėlimo salėje vasario 8 d.

Anglas rašo apie lietuvius

Pulkininkas leitenantas A. D. Martin-Sperry, anglas, buvęs Indijoj karo mokyklos instruktorium, baigęs inžinerijos ir humanitarinius mokslus akademiniais laipsniais, dabar dirbąs Toronto miesto savivaldybėje kaip planavimo skyriaus vedėjas, gavo iš savo bičiulių lietuvių dovanų — knygą "Lithuanians in Canada". Ją ištisai perskaitęs, parašė laišką, kurio vertimą čia pateikiame. Red.

Dėkoju jums už progą perskaityti knygą "Lithuanians in Canada", kuri ne tik pilna informacijų, bet ir įdomi. Žinoma, skaitytojas tokio pobūdžio knygoj tikisi rasti informacijos kasyklą, bet nustemba, kaip retais atvejais, radęs kartu įdomią medžiagą, pagaunančią jo dėmesį. Už tai knygos autoriai, be abejonės, sveikintini.

Gėda prisipažinti, kad aš, prieš skaitydamas šią knygą, labai mažai težinojau apie Lietuvą ir jos žmones. Istorijos kursas, išeitas klasikinėse mano laikų Anglijos mokyklose, buvo labai trumpas. Dėlto pajutau tikrą smūgį sužinojęs, kad buvo keletą šimtmečių apimanti kultūra, apie kurią taip mažai žinojau. Apie pačius lietuvius skaitytojas neišvengiamai susidaro labai aiškų vaizdą kaip apie atkaklią, darbščią, tvirtą ir savo gyvenime drausmingą tautą. Dabarties Vakarų pasaulyje, kur samprata pareigos Dievui, bendruomenei, artimui liko plačiu mastu pakeista nemalonia kova už asmenines teises, — miela rasti ištisą bendruomenę, tvirtai besilaikančią senųjų vertybių.

Kaip ateivis, gerai suprantu mintis ir jausmus tų, kurie vieną kraštą pakeičia kitu. Čia aš esu geresnėje būklėje nei jūs ir jūsų tautiečiai lietuviai, nes galiu laisvai grįžti į senąją savo tėvynę, jeigu norėčiau, kai tuo tarpu jūs tos teisės neturite, bent šiuo metu. Jūs sakote, kad lietuvis asimilijuosi nei kiek nelengviau, kaip kiti Europos ateiviai, tačiau iš tos knygos aš susidariau priešingą įspūdį. Aš jaučiau kiekviename skyriuje nepaprastai tvirtą ryžtą ne tik atsiminti Lietuvą širdyje bei mintyse, bet ir gyventi ja kasdieną visu galimu platumu. Tik pažiūrėkite, pavyzdžiui, į užmojį išlaikyti Lietuvos religinius papročius bei šventes; nepaprastai stiprų tinklą visuomeninių ir labdaros organizacijų. Dar reikšmingesnis dalykas, mano manymu, yra jūsų neabejotinai orginalios (surely unique) šeštadieninės mokyklos, kurios nerodo ženklų išnykti, o priešingai — jos klesti. Esu tikras, tai nebūtų įmanoma, jeigu mokiniai nepriimtų mokyklų, kaip pageidaujamo ir net esminio savo gyvenimo dalyko. Anglų priežodis sako: "Gali nuvesti arklį prie vandens, bet negali priversti jo gerti". Man rodosi, jauni lietuviai labai noriai geria iš lietuviškos žinijos šaltinio, kurį parūpina jiem savoji bendruomenė. Kitose tautinėse grupėse jaunųjų tarpe vyrauja tendencija kiek galint labiau ir greičiau "sukanadėti".

Visdėlto neturėtumėt manyti, kad aš asimiliaciją laikau "gera" savyje, o neasimiliaciją "bloga". Jei kiekvienas lietuvis, kaip aš įtariu, svajoja ateityje grįžti į savo tėvynę tada, kai priešas bus nugalėtas, — kas gi čia blogo? Neabejotinai yra galima duoti savo pasirinktam kraštui vertingą, nuoširdų įnašą ir visdėlto netamti "čiagimiu" savo mintimis, žodžiais ir darbais.

Palikime klausimą, ar Kanados lietuvis yra daugiau "lietuvis" nei "kanadietis" arba atvirkščiai. Jis yra čia, jis yra pilietis. Jūsų knyga nepalieka vietos abejonei apie įnašą, kurį jis duoda kraštui kaip visumai. Kiek gi kitų mažų tautinių grupių gali pateikti tokią įspūdingą statistiką, nurodytą dešimtajame skyriuje, kur sakoma kad 30.000 asmenų bendruomenė turi $300.000.000 vertės turto? Šis laimėjimas yra juo labiau pažymėtinas, kad du trečdaliai Kanados lietuvių išvyko iš Lietuvos po 1944 metų, kai jūsų kraštas buvo rusų rankose. Juk išeivis tada ne ką daugiau galėjo pasiimti su savimi, kaip savo drabužius.

Lietuvių laimėjimai ir kitose srityse taip pat įspūdingi ir gerai išdėstyti. Kaip jūs turbūt žinote, kadaise buvau karinės mokyklos (Staff College) instruktorium. Pirmiausia aš pats turėjau išmokti, paskui perteikti kitiem nevisuomet lengvą meną sutvarkyti masę informacijų logiškuose rėmuose. Visiškai nesvyruodamas turiu pasakyti, kad jūsų autoriai puikiai įvykdė savo uždavinį.

Man sakėte neaplenkti ir kritiškų pastabų. Štai jų viena kita.

1. Kokiai publikai knyga buvo skirta? Skaitytojui atrodo, kad ji buvo parašyta lietuviškai, lietuviams, ir tada išversta į anglų kalbą. Pavyzdžiui, pasitaiko "neanglišką" konstrukcijų bei išsireiškimų, kurie užgauna vidinę ausį. Man rodosi, anglui skaitytojui nieko nesako lietuviški žodžiai skliausteliuose. Jam "granary" yra suprantamas žodis; kad lietuviui ji yra "klėtis" arba "svirnas", anglui neturi reikšmės. Taip pat, mano manymu, nuolatinis rašymas moterų pavardžių skliausteliuose, kurios galbūt vartojamos jūsų bendruomenėje, nėra priimtas "išoriniame pasaulyje", nebuvo reikalingas ir po kurio laiko vei kia erzinančiai. Žinovo patarimas būtų padėjęs to išvengti.

2. Skaitytojui labai aišku, kad įvairios knygos dalys yra parašytos skirtingų autorių. Mano nuomone, individualūs stiliai ir teikimas "svorio" įvairiems dalykams nevisuomet sėkmingai išlyginti.

3. Autoriams nepergeriausiai patarnavo korektorius; yra perdaug spaustuvės klaidų tokio rimto pobūdžio veikale.

Bet tai neesminio pobūdžio kritiškos pastabos. Knygos "dvasia" atsispindi labai aiškiai. Skaitytojo sprendimas gali būti šis: galutinis rezultatas yra geras (successful). Man rodos, labai gera suvestinė gali būti paimta iš pačios knygos. Baigiamoji mintis gali būti šitaip išreikšta:

"Lietuviai puoselėja savo bendruomenę, bet kartu saugoja savo vardą ir plačioj visuomenėj. Tuo būdu jie patys daro pažangą ir prisideda prie Kanados augimo, nepamiršdami senosios savo tėvynės Lietuvos. Pagaliau etninė Kanados mozaika visose srityse — religinėje, kultūrinėje, socialinėje ir ekonominėje — lieka praturtinta kūrybinėmis ateiviu pastangomis".

Tiktai perdėtai kritiškas skaitytojas galėtų nesutikti su šia taiklia vedamaja mintimi.

Jūsų —

Lt-Col. A. D. Martin-Sperry

NAUJAS PROF. DR. ANTANO RAMŪNO VEIKALAS

Development of the Whole Man Through Physical Education

Išleido Otavos universitetas, 435 psl. Įvadą parašė Avery Brundage, tarptautinio olimpinio komiteto pirm. Prof. J. Maritain pareiškė apie šį darbą: "Tai galutinis klausimo išryškinimas". Tas pats autorius neseniai yra parašęs veikalą

Iš sutemų į aušrą

Jame iškeltos naujos mintys apie žmogų, tautą ir žmoniją kosminiam amžiui prasidedant. Abu veikalai gaunami per "TŽ" administraciją.

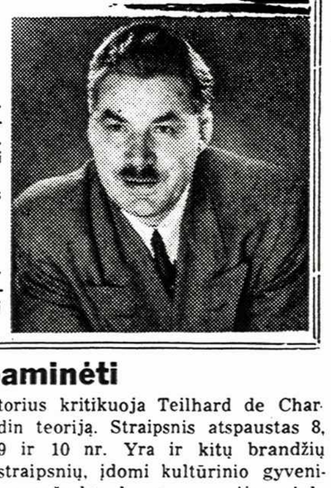

Atsiųsta paminėti

Pasaulio Lietuvis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės biuletenis, 1968 m. lapkritis-gruodis.

Louis Evely, VISI MES BROLIAI. Sulietuvino Nekaltai Pr. Marijos seserys, spaudė Immaculata Press, Putnam, 1968. 103 psl. minkštuose viršeliuose. Kaina nepažymėta.

Filatelistų draugijos "Lietuva" biuletenis nr. 9(126), 1968 m. gruodis. Administracijos adresas: Kazys Rožanskas, 3605 W. 71st. St., Chicago, Ill. 60629, USA.

Aidai 1968 nr. 10, gruodis. Pažymėtinas Prof. A. Maceinos straipsnis "Religija ir evoliucija", kuriame autorius kritikuoja Teilhard de Chardin teoriją. Straipsnis atspaustas 8, 9 ir 10 nr. Yra ir kitų brandžių straipsnių, įdomi kultūrinio gyvenimo apžvalga, knygų recenzijos, rinktinės iliustracijos. Redaguoja dr. J. Girnius. Adresas: 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221, USA. Metinė prenumerata — $7.00.

Lietuvių Dienos nr. 9(183), 1968 m. lapkritis. Iliustruotas žurnalas lietuvių ir anglų kalbomis, 4364 Sunset Blvd., Hollywood, Calif. 90029, USA.

Bruno Vrublevičius, LIETUVIAI LEGIJONIERIAI VIETNAME. Toronto, Ontario, 1968 m. 86 psl.

Naujai įsisteigusiam Toronte "Birbynės" ansambliui, kuriam vadovauja muz. D. Skrinskaitė, krikštynų metu kūmai įteikia dovanas. Kalba J. Gustainis, toliau stovi muz. D. Pašilytė-Rautinš, D. Gruodienė ir Vyt. Tamulaitis

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

DAIL. K. ŽOROMSKIO darbų paroda Klevelande bus surengta vasario 22-23 d.d., Čikagos M. K. Čiurlionio galerijoje — spalio 11-19 d.d. Pernai K. Žoromskis dalyvavo dviejose amerikiečių dailės parodose. Jo paveikslų amerikiečiai gali įsigyti Niujorko modernaus meno muzėjaus pardavimo galerijoje.

DAIL. MARIJA AMBROZAITIENĖ amerikiečių dailininkų Gary Artists League konkursinėje parodoje laimėjo II premiją už išstatytą litografiją. Premiją jai paskyrė vertintojų komisija — Madison meno centro, Madison, Wisc., direktorius R. C. Hendon ir Fort Wayne dailės muzėjaus direktorius E. L. Graubner.

PASIKALBĖJIMĄ SU DAIL. ADOMU VARNU, š. m. sausio 1 d. atžymėjusiu 90 metų amžiaus sukaktį, paskelbė "Draugo" red. Juozas Prunskis šio dienraščio kultūriniame priede. Nemaža prisiminimų dalis yra skiriama Mikui ir Kiprui Petrauskams. Apie juos A. Varnas pasakoja: "Miką Petrauską pažinau Petrapily, pas Kuraičius, kur susirinkdavo lietuviai studentai. Tada Mikas lankė konservatoriją. Mėgo bendrauti su lietuviais. Vėliau jis vedė Stasę Kuraitytę, mano žmonos seserį. Kuraitytės Miką vadindavo "Barišnia, spoite", nes jis nuolat taip paneles prašydavo padainuoti. Petrapily tekdavo susitikti ir Kiprą Petrauską, kuris ten studijavo ir kurį labdarių dr-ja priviliodavo pildyti programą. Jis buvo toks plonutis, smailia nosimi. Balsas mus žavėjo. Palaikydavo ryšį su lietuviais studentais, o ypač duodavosi įtraukiamas į darbą lietuviškųjų įžymybių: inž. Vileišio, Matulaičio (vėliau valst. kontrolieriaus Lietuvoje) ir kitų. Kai 1907 m. išvykau studijuoti į Genevą, Mikas Petrauskas Paryžiuje studijavo dainavimą, muziką, o jo žmona su savo seserim (mano būsima žmona) vasarojo Genevoje. Petrauskienė susilaukė pirmojo sūnaus ir man teko ją pagloboti. Tada turėjome studentų ratelį, kurio nariai išsirašydavo lietuvišką literatūrą ir paeiliui viens kitam siųsdavo. Prie to ratelio priklausė M. Petrauskas ir Ign. Šlapelis, Jurg. Šaulys, Garmus ir kt. Atsimenu, Miką sutikau Kaune, grįžusį iš Amerikos. Buvo šviesiu apsiaustu, apsirengęs amerikietiškai. Džiaugėsi, kad labai stiprus, net pademonstravo rankos muskulus. Man buvo keista, kad jis, kaip boksininkas, rodė savo sveikatą. Net darėsi baugu, ar jis nebus su pakrikusiais nervais. Vėliau tai pasireiškė dar stipriau, gydėsi. Nebeteko jo arčiau susitikti. Su Kipru Lietuvoje dažnai susitikdavome, ypač kai man teko tvarkyti teatro kostiumų reikalus. Kuriant operą, K. Petrauskas, Šilingas ir aš dažnai aptardavome operos problemas. K. Petrauskas buvo entuziastas. Mes visada žavėjomės Kipru, ne tik kaip menininku, bet ir kaip mokančiu su kitais sugyventi, labai draugišku..."

ANNA KASKAS — Ona Katkauskaitė, Kauno ir Niujorko Metropolitan operos teatrų buvusi solistė, š. m. sausio 4 d. atžymėjo 60 metų amžiaus sukaktį. Ji yra Amerikos lietuvaitė, gimusi Bridgeporte, Conn., baigusi Hartfordo konservatoriją. Kauno operoje debiutavo 1927 m. gegužės 4 d. G. Verdi "Kaukių baliuje", dainavo to paties kompozitoriaus "Trubadūre" ir Ch. Gounod "Fauste", atlikdama lyrinio mezzo-soprano vaidmenis. Gavusi Lietuvos valstybinę stipendiją, tobulinosi Milane, grįžusi į JAV — pas B. Gigli dainavimo mokytoją prof. Enrico Rosati. Į Metropolitan operos teatrą buvo priimta 1936 m., laimėjusi tradicinį jaunųjų dainininkų konkursą. Čia jai iki 1946 m. teko dainuoti Madaleną ("Rigoletto"), Lolą ("Cavalleria Rusticana"), Orfėją ("Orfėjas ir Euridikė") bei kitose operose. Amerikiečiams rengtuose koncertuose ji ne tik pabrėždavo savo lietuvišką kilmę, bet ir įtraukdavo į programą lietuvių kompozitorių kūrinių. Eilę koncertų yra surengusi JAV ir Kanados lietuviams. Klevelando lietuviai 1939 m. jos vardu pavadino 24-rių tautų parke pasodintą liepą.

PETRAS GUDELIS, V. Vokietijoje gyvenąs Lietuvos kariuomenės majoras, ruošia spaudai atsiminimų knygą, kurią išleis "Nida" Londone, Britanijoje. Pagrindinį dėmesį autorius skiria lietuvių veiklai Kaukaze I D. karo pabaigoje, Biržų ir Joniškėlio lietuvių partizanų kovoms prieš bolševikus 1919-20 m.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

KOMPOZ. VYTAUTAS KLOVA "Literatūros ir Meno" sausio 1 d. laidoje atskleidžia savo kūrybinius planus: "Ant mano stalo — naujos operos partitūra. Tai svarbiausias praėjusių metų darbas. Šį kartą mane sudomino T. Dreiserio romanas "Amerikoniškoji tragedija". Jo motyvais libretą parašė J. Mackonis, su kuriuo bendradarbiauju nuo pirmosios savo operos. Kodėl pasirinkau šį siužetą? Jis teikia daug dramaturginės medžiagos, atveria kitą pasaulį, kitokias aistras, paliečia nūdienos problemas. Šiais metais tikiuosi daugiau sukurti instrumentinės — kamerinės ir simfoninės — muzikos. Artėjantis kompozitorių plenumas skatina keletą naujų kūrinėlių paskirti mažiesiems, kuriems ir anksčiau esu nemažai rašęs. Nemanau nutraukti ryšių ir su liaudies daina, jos atlikėjais. Aišku, kursiu ir originalias dainas: jos paprastai gimsta be plano, kai į rankas pakliūva gražus tekstas..." Amerikiečio rašytojo T. Dreiserio romano siužetas libretui V. Klovos naujajai operai gali praskinti kelius į JAV operos teatrų repertuarą. Pagal šį romaną jau yra sukurtas filmas Hollywoode.

"LIETUVOS" ANSAMBLIS speciaiiu "Šventinių vakarų" spektakliu atžymėjo vyr. baletmeisterio Juozo Lingio amžiaus penkiasdešimtmetį. Ansamblyje jis dirba nuo 1941 m., o vyr. baletmeisterio pareigas perėmė 1946 m. "Lietuvos" meno vadovo Vladio Bartusevičiaus teigimu, J. Lingys yra sukūręs apie 150 liaudies šokių, žaidimų ir choreografinių vaizdelių, remdamasis lietuvių tautosaka. Apie jo darbą V. Bartusevičius rašo: "J. Lingys liaudies šokį ne tik perkelia į sceną, bet ir vysto jį, tobulina, suteikia naują formą, papildo naujomis išraiškos priemonėmis, šokio elementais. Tačiau, patyrę menininko kūrybinius palietimus, šokiai išlieka giliai nacionaliniai. Tokie jie šiltai sutnkami tėvynėje ir toli už jos ribų..."

VILNIAUS OPEROS TEATRE sausio 11 d. įvyko R. Wagnerio operos "Lohengrinas" premjera. Spektaklio dirigentas — Jonas Aleksa, režisorė — Vlada Mikštaitė, dailininkė — Regina Songailaitė. Libretą į lietuvių kalbą išvertė A. Kalinauskas ir P. Keidošius. Premjeroje Lohengriną dainavo V. Adamkevičius, Elzą — E. Saulevičiūtė, talkinami V. Daunoro, N. Ambrazaitytės ir P. Zarembos. Sekančią dieną Lohengrino vaidmenį atliko V. Česas, Elzos — I. Žukaitė su kitais spektaklio dalyviais — V. Kupriu, J. Urveliu ir konservatorijos studentu V. Baku. Abiejuose spektakliuose dalyvavo konservatorijos studentai ir berniukų choro "Ąžuoliukas" grupė. Virgilijus Noreika dėl gastrolių Kanadoje ir JAV, matyt, nesuskubo Lohengrino vaidmens paruošti. Sausio 16 d. jis pirmą kartą dainavo Johnsoną jo išvykos metu pastatytoje G. Puccini operoje "Mergina iš auksinių vakarų".

PROF. DR. JURAS POŽELA, Mokslų Akademijos puslaidininkių fizikos instituto direktorius, su grupe sovietų mokslininkų išvyko į Japoniją skaityti paskaitų ciklo elektronikos klausimais. Paskaitos bus skaitomos Tokijo, Kioto ir Osakos universitetuose. Ta proga prof. dr. J. Požela aplankys žymiausias Japonijos firmų laboratorijas.

TEOFILIJA VAIČIŪNIENĖ, lietuvių dramos teatro veteranė, atžymėjo 70 metų amžiaus sukaktį. Profesinės aktorės darbą pradėjusi 1920 m. gruodžio 19 d. "Joninių" spektaklyje, iš teatro pasitraukė 1957 m., sukūrusi apie 200 vaidmenų. Aktore tapti ją paskatino pirmieji žingsniai Petrapilio Lietuvių Klube suvaidintoj pjesėj "Iš meilės" ir po to apsiausto kišenėj rastas raštelis: "Būk Tamsta aktorė. Petras Vaičiūnas." Teofiliją ir Petrą, jau grįžusius į Kauną, Vytauto D. bažnyčioje sutuokė kan. J. Tumas Vaižgantas. Šiuo metu T. Vaičiūnienė rašo atsiminimus apie Krėvę, Vaižgantą, akt. V. Dineiką bei kitus rašytojus, aktorius ir režisorius.

JUSTINO MARCINKEVIČIAUS dviejų dalių istorinę dramą-poemą "Mindaugas", rampos šviesą išvydusią Vilniaus dramos teatre, 10.000 egz. tiražu išleido "Vaga". Apie šį veikalą "Literatūros ir Meno" puslapiuose kritikas Jonas Lankutis rašo: "Literatūriniu atžvilgiu Justino Marcinkevičiaus "Mindaugas" atgaivina ir šiandieniniu požiūriu toliau vysto labai svarbią mūsų istorinės dramos (V. Krėvė, B. Sruoga, J. Grušas) tradiciją. Jos esmę sudaro kūrimas tokių istorijos medžiaga prisodrintų draminių formų, kurios apimtų esmines tautos likimo ir žmogaus egzistencijos problemas..." Jam pritaria Augustinas Gricius (Pivoša): "Ką ir bekalbėti — susilaukėme gero veikalo istorine tematika, kuris gali atsistoti šalia "Milžino paunksmės", Krėvės dramų, "Herkaus Manto", nors ir sunku iš karto nurodyti, kurią vietą "Mindaugas" užima tų veikalų tarpe..." "Mindaugą giria ir literatūros kritikė V. Zaborskaitė, monografijos "Maironis" autorė.

DOCENTAS ROMANAS PLEČKAITIS Vilniaus universitete gavo filosofijos mokslų doktoratą. Jo disertacija buvo dviejų tomų veikalas "Filosofija Lietuvos mokyklose XVI-XVII amžiuje".

V. Kst.

Pagerbkime tuos, kurie gyveno ir mirė Dievui ir Tėvynei!

Lietuvos Kankinių Koplyčia Šv. Petro Bazilikoje Romoje laukia kiekvieno lietuvio atsiliepiant savo auka.

Laiko jau nedaug.

Atsiliepkite adresu:

LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND

2701 W. 68 St. Chicago, Ill. 60629, USA

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

INDIAN RD.—BLOOR, $15.000 įmokėti, 12 kambarių atskiras mūrinis namas su plačiu įvažiavimu ir garažu; 3 virtuvės, 3 prausyklos; vandens-alyvos šildymas. Viena atvira skola balansui.

WESTON — JANE, 5 kambarių atskiras mūrinis (bungalow) namas su garažu ir įvažiavimu, įrengtas rūsys. Prašoma kaina $25.900. Įmokėti apie $4.000. Arti susisiekimo ir krautuvių.

RUSHOLME RD. — COLLEGE, $10.000 įmokėti, 12 didelių kambarių, atskiras mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Didelis sklypas, 3 virtuvės, 2 prausyklos. Geros pajamos.

BERRY DR. RAJONE, 4 butai po 2 miegamuosius; $25.000 įmokėti, 14 metų senumo, 4 garažai, vandens alyvos šildymas. Pirma skola tik iš 5% ir ilgam laikui.

WINDERMERE — BLOOR, $8.000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augšte, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūsyje.

BLOOR — CLENDENAN, $9.000 įmokėti, 8 metų senumo dupleksas su 3-jų kambarių butu rūsyje, abu butai po 2 miegamus, platus įvažiavimas, 2 mūriniai garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO, $15.000 įmokėti, 6 butų apartmentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvių ir susisiekimo, viena atvira skola balansui, $7.500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAS DUPLEKSAS. Bloor - Indian Grove, $7.000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du augštus dupleksas, vieta — dviem automobiliam. šildomas vandeniu - alyva; viena atvira skola 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuojau užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479

P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiame skelbime sau tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:
Pirm. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Antr. 10 - 1.30
Treč. uždarytas
Ketv. 10 - 1.30 ir 4.30 - 7
Penkt. 10 - 1.30 ir 4.30 - 8
Šešt. 9 - 12
Sekm. 9.30 - 1

Moka:
už depozitus – 5%
už šėrus – 5½%

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEDA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

$2.000 gyvybės drauda nemokamai.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

GUEEN ST. W. — LANSDOWNE. skubus pardavimas. Mūrinis, 6 kambariai, moderni virtuvė, garažas ir geras privažiavimas. Įmokėti tik apie $3-5.000 ir viena atvira skola 10-čiai metų. Galima tuoj užimti.
BLOOR — HIGH PARK. Gražus naujos statybos namas, 7 dideli kambariai, dvi atskiros prausyklos, moderni virtuvė, gražus ir augštas rūsys, platus įvažiavimas, garažas. Graži, rami vieta, arti parko ir požeminio. Įmokėti apie $8-10.000.
RUSHOLME RD. — DEWSON. Originalus naujos statybos dvibutis-duplex, du atskiri butai po 5 kambarius. Du garažai, geras privažiavimas. Įmokėti apie $10.000.
BLOOR — RUNNYMEDE. Arti krautuvių ir požeminio, 8 kambariai per du augštus, dvi virtuvės ir prausyklos. Didelis ir gražus kiemas, garažas, šoninis įvažiavimas. Namas be skolų, įmokėti $10-15.000 ir 10-čiai metų išmokėjimas.
JANE — ANNETTE. Gražus pastatas, keturi atskiri butai — 19 kambarių, didelės nuomos pajamos. Keturi garažai, privatus įvažiavimas. Geras investavimas. Įmokėti $15.000.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

AL. GARBENS

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

1611 Bloor St. W. Toronto, Ont.

Telefonai: LE. 6-2738, LE. 6-2664

Vakarais — HU. 9-1543

WESTONE $21.000 pilna kaina, pusiau atskiras plytų namas, 6 kambariai, užbaigtas pramogų kambarys, 12 metų senumo, privatus įvažiavimas, geras sklypas; įmokėti apie $5.000.
SUNNYSIDE GATVĖ, 11 kambarių didelis, atskiras plytų namas, labai geram stovyje, vandeniu apšildomas, 3 virtuvės, 2 prausyklos; įmokėti apie $15.000.
JANE — BLOOR GATVĖ, $32.000 pilna kaina, 7 gražūs kambariai per 2 augštus, vandeniu apšildomas; privatus įvažiavimas; įmokėti apie $10.000.
DURIE GATVĖ, $5.000 įmokėti, atskiras vienaaugštis (bungalow), geram stovyje, ant didelio sklypo, nauja apšildymo sistema, automobiliui privažiavimas.
ALHAMBRA GATVĖ, $15.000 įmokėti, atskiras 3 butų namas, 14 kambarių per 3 augštus, 2 garažai, ant atskiro sklypo, apšildymas vandeniu.

Dėl tolimesnių informacijų skambinkite A. GARBENIUI

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

INDIAN RD. — BLOOR, $10,000 įmokėti, mūro, atskiras, 10 kambarių, 4 virtuvės, 2 garažai, geras įvažiavimas, prie gero susisiekimo ir apsipirkimo centrų, geras namas, dėl išvykimo skubiai parduodamas. Liks viena atvira skola balansui 10 metų.

ST. CLAIR — OAKWOOD, $8,000 įmokėti, mūro, 12 kambarių, 3 mod. virtuvės, I augšte 4 kambariai; prašoma $30,000. Liks viena atvira skola balansui.

BLOOR — JANE, $20,000 įmokėti, mūro, atskiras, 4 butų apartamentas, geras investavimas. Liks viena atvira skola balansui.
SWANSEA PRIE BLOOR, $14,000 įmokėti, mūro, atskiras, 2 butų apartamentas, kiekviename bute po 6 kambarius.

WINDERMERE — ANNETTE, $5,000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambariai per 2 augštus. Prašoma kaina $24,900.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

TORONTO

Kanados šaulių rinktinės posėdis įvyko š.m. sausio 25 d.. Dalyvavao šaulių kuopų pirmininkai ir centro valdybos atstovas Kanadai J. Preikšaitis. Pirmininkavo rinktinės pirm. St. Jokūbaitis. Nutarta: suvažiavimą-šventę šiais metais rengti Hamiltone; šventės datą nustatyti palikta šeimininkams D. L. K. Algirdo kuopai; šiais jubilėjiniais metais (50 m. šaulių įsteigimo) atsišaukimu spaudoje kviesti jungtis buvusius karius, šaulius ir jaunimą į šaulių sąjungos esamus vienetus ir kurti naujus šaulių vienetus kolonijose, kuriose jų nėra. Posėdyje dalyvavo ir tolimų kuopų pirmininkai — iš Montrealio I. Petrauskas iš Delhi St. Jakubickas, iš Hamiltono P. Kanopa. Rinktinės valdyba dėkinga Šv. Jono Kr. Parapijos klebonui kun. P. Ažubaliui už leidimą naudotis sale posėdžiui. Š. P. G.

Lietuvių Foto Archyvo Čikagoje skelbtame skaidrių konkurse III premiją laimėjo torontietė G. Valiūnienė. Be to, gavo atžymėjimus torontiečiai — A. Valiūnas ir G. Valiūnienė, montrealietis — J. Šabliauskas.

Mokytojas Jonas Plusčauskas, vyresniosios kartos ateivių sūnus, gimęs Kanadoje, dėsto anglų kalbą bei literatūrą gimnazijoje ir kartu yra to skyriaus vadovas. Tame skyriuje dėsto 17 mokytojų. J. Plusčauskas, susipažinęs su L. Andriekaus poezijos rinkiniu anglų kalba, parašė trumpą įvertinimą, kuris bus atspausdintas "TŽ".

Prof. J. Eretas, gyvenąs Šveicarijoj, domisi lietuvių darbais Kanadoje. Gavęs knygą "Lithuanians in Canada", parašė padėkos laišką, kuriame tarp kitko sako: "Toje knygoje apie lietuvius Kanadoje radau vertingos medžiagos savo darbams." — Minėtu leidiniu pasinaudojo ir stud. **B. Girdvainytė** Vokietijoj — rado medžiagos apie tautinius lietuvių drabužius savo akademiniam darbui. Ypač gerai patarnavo jos reikalui spalvotos nuotraukos, įdėtos leidinyje "Lithuanians in Canada". Jose ryškiai matyti tipiški vyrų ir moterų tautiniai drabužiai. Leidinys buvo pasiųstas KLB krašto valdybos rūpesčiu.

Ošavos medžiotojų - meškeriotojų klubas "Ešerys" paaukojo "TŽ" $10. Klubas nėra labai gausus, bet veiklus — rengia įvairias išvykas bei sportines pramogas. Numatyta surengti klubo plaukimo varžybas Ošavos Civic arenoje ir rogių iškylą p. Pniauskų ūkio šlaituose. Naujai išrinktoji valdyba pasiskirstė pareigomis: J. Dundzys — pirm., A. Želvys — vicepirm., A. Lukošius — sekr., E. Juodvalkienė — ižd., A. Lukošienė — parengimų vadovė.

Vartotų žurnalų ir komikų anglų kalba prašo neišmesti į šiukšlyną misijonierius Fr. M. A. Augustine, Director, R. C. Church, Ayanavaram, Madras 23, India. Jis būtų dėkingas už pasiuntimą ne tik žurnalų, bet ir mokiniams tinkamų knygų.

SPORTAS

VYČIO ŽINIOS

Mergaitės draugiškose rungtynėse pralaimėjo Šv. Juozapo mokyklai 33:34. Normalus žaidimo laikas baigėsi lygiomis ir reikėjo dviejų pratęsimų išaiškinti nugalėtojui. Žaidė: Čirvinskaitė 10, Stankutė 2, Underytė 2, Balsytė 13, Žukauskaitė 4, Zubrickaitė, Jurkevičiūtė, Ramanauskaitė. Vyčio geriausia metikė M. Nacevičiūtė žaidė Šv. Juozapo mokyklos komandoje.

Berniukai A B-C lygos pirmenybių rungtynėse artimoje ir permainingoje kovoje pralaimėjo estams 68:70. Žaidė: Ignatavičius 8, Laurinavičius, Vaičeliūnas 10, Duliūnas 10, Sprogis 20, Žolpis, Nacevičius 2, Kazakevičius 18.

G. Kerniūtė dalyvavo tarpmiestinėse plaukimo rungtynėse ir 100 m. plaukime nugara laimėjo II vietą. Rungtynės vyko tuo pačiu metu Toronte, Vankuveryje ir Švedijoje. Pasekmes pranešinėjo telegramomis.

P. Sprogis, iškilus Vyčio krepšininkas, pakviestas kandidatu į Kanados olimpinę rinktinę. Rinktinė darbą pradės šią vasarą.

B-C lygos pirmenybių rungtynės — šį sekmadienį, 2.30 v., Woodgreen salėje. Vyčio berniukai žaidžia su latviais. Mergaičių sekančios rungtynės įvyks vasario 9 d. **A. S.**

AUŠROS ŽINIOS

Atstovauti Aušros klubui visuotiniame ŠALFASS suvažiavime išrinkti: A Čižikas, J. Danaitis, E. Šlekys ir K. Šapočkinas. Į suvažiavimą taip pat vyksta klubo pirm. A. Kuolas ir ŠALFASS garbės teismo narys T. Paulius.

Šį sekmadienį, 12.30 v., Prisikėlimo salėje jauniai A žaidžia su estais, o Loretto patalpose, 2 v.p.p., mergaitės B II žais su Holy Name ir po jų, 3.30 v., merg. A — Joan of Arc.

Aušros krepšininkai sausio 25 d. buvo nuvykę į Londoną, kur jauniai A sužaidė Kanados LK lygos rungtynes, o jauniai B — draugiškas. Abejas rungtynes laimėjo aušriečiai; jauniai A 68:46 ir jauniai B 83:28. Žaidė jaunių A komandoje — Rautinš 20, Sadonis 6, Tamošiūnas 9, Kaknevičius 21, Norkus 4, Simonaitis 8 ir V. Didžbalis; jaunių B komandoje — Simonaitis 7, Tamošiūnas 9, Kaknevičius 22, S. Didžbalis 4, V. Didžbalis 10, Janeliūnas 12, Radžiūnas 11 ir Plučas 2.

B-C lygoje vyrai pralaimėjo estams 68:88. Žaidė: Genys 20, Strumila 2, Kušneraitis 12, Starkutis 4, Eižinas 24 ir Tamulionis 6.

CYO lygoje mergaitės D nugalėjo St. Leo 21:2. B. klasėje Aušra I laimėjo prieš Aušrą II 25:20. Žaidė merg. D — A. Plučaitė 6, B. Plučaitė 13, Simutytė 2, Užbalytė ir Klibingaitytė; merg. B I — Bukšaitytė 4, Kairytė 4, Danaitytė 1, Girdauskaitė 8, Mačionytė 7 ir Simutytė 1; merg. B II — Virkutytė 5, Sadonytė 7, Plučaitė 2, Šalvaitytė 4, A. Birštonaitė 1, Al. Birštonaitė ir Simutytė

ATLANTIC valgykla

1330 DUNDAS ST. W., TORONTO 3.

Tel. LE 3-6045

LIETUVIŠKI PATIEKALAI

NAUJI SAVININKAI

V. ir V. IVANAUSKAI

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety lygos. Baigią šią mokyklą gauna pigesnį auto draudimą. Nemokami nurodymai klasėje ar namuose turintiems laikinus leidimus. Mokiname vairuoti standartinėmis ar automatinėmis mašinomis.

1076 BATHURST ST.

Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

WILLOWDALE RAJONE

$2.900 įmokėti

NAUJI 3 ir 4 MIEGAMŲJŲ NAMAI

- užbaigti šeimos kambariai
- stiklinės durys į kiemą
- kilimai salone ir valgomajame
- natūralių akmenų židiniai
- dvi prausyklos
- arti mokyklų, parduotuvių, susisiekimo

Skambinti — VIC. BARTUSEVIČIUS

Namų tel. 231-7403, įstaigos tel. 222-2164

Ed. Nelson R.E.

(Broker) LTD.

Du filmai

"TYKIAI PLAUKIA DONAS"

3-jose dalyse — spalvotas, pagal M. Šolochovą

PIRMOJI DALIS:

sausio 30 — vasario 4 d.

Antrasis filmas — komedija

"NUOTYKIAI BOCHAROJE"

ANTROJI DALIS:

Vasario 6 — 11 d.

"TYKIAI PLAUKIA DONAS"

Antrasis filmas - muzikinė komedija

"TAI ATSITIKO ŠEŠTĄ VALANDĄ PO PIETŲ"

TREČIOJI DALIS:

Vasario 13 — 18 d.

"TYKIAI PLAUKIA DONAS"

Antrasis filmas — drama

"BE PRETARŲ"

M. McLay 1866 m. ekspedicija į Gvijanos džiungles

BRIGHTON KINO TEATRE

tel. 532-2710

127 Roncesvalles Ave.

Kasdien vienas trijų valandų seansas nuo 7.30 v.v.

Šeštadienį, sekmad. — du seansai 5 ir 8 v.v.

Įėjimas: $1.50, $1.00, 50 ct.

Prašykite reklamų lapelių artimiausiose smulkių prekių krautuvėse. Išsikirpkite šį skelbimą datoms prisiminti.

Ateitininkų žinios

Dr. A. Sužiedėlis rašo: "Mūsų šiandieninė dalia yra sergėti, kad neliktume žmonės silpnuoliai. Savęs įprasminimo užduotyje tai nėra dėkingas kelias."

Dr. J. Girnius: "Žmogiškoji didybė yra galima visai laikais. Šiandien dvasios didybė yra lygiai visiems atvira, nes ir pati mūsų kasdienybė yra sunki". "Yra tikras nesusipratimas idealizmą vaizduotis realizmo priešybe ar kaltinti realizmo stoka. Idealizmas nieku būdu nereiškia realizmo priešybės, nes neturi nieko bendro su naivumu, nei su nepraktiškumu. Idealizmas yra ne aklumas tikrovei, o atvirumas idealams. Būti ištikimiems idealui visiškai nereikalauja užmerkti akis tikrovei."

Tėvų komiteto ruošiama loterija įvyks vasario 23 d. Kurie dar turi neišplatintų knygučių, prašomi paskubėti.

Ateitininkiško jaunimo Vasario 16 d. minėjimas įvyks vasario 9 d. Šv. Jono par. bažnyčioje ir salėje.

Jaunesniųjų būrelių globėjai šį sekmadienį, vasario 2, vyksta į Hamiltoną bendram posėdžiui — pasikalbėjimui.

Skautų veikla

● Lietuvos nepriklausomybės atstatymo ir Klaipėdos atvadavimo sukakties minėjimo sueiga įvyko sausio 26 d. Prisikėlimo salėje. Šimtines išsirikiavusių "Šatrijos" ir "Rambyno" skautų-čių pasveikino atvykęs Lietuvos gen. konsulas Kanadai J. Žmuidzinas. Sueiga pradėta kun. J. Staškevičiaus invokacija. Susikaupimu prisiminti neseniai mirusieji Lietuvos nepriklausomybės akto signataras P. Klimas, PLB pirm. J. Bačiūnas ir fil. inž. E. Bubelis. Po tuntų įsakymų įteiktas jamboree fondo padėkos lakštas p. Stanaičiui. Sueigos iškilmingumą padidino dviejų vėliavų šventinimas, įteikimas vadovėms. Vėliavas jaun. skaučių draugovėms atnešė krikšto tėvai ps. G. Valiūnienė, K. Rusinas ir p.p. Viskontai. Pašventino kun. J. Staškevičius. "Šatrijos" tuntininkė padėkojo vėliavų fundatoriams p.p. Viskontams, projektuotojui J. Zubrickui, ps. G. Valiūnienei, M. Stončienei, G. Baltaduonienei, Gr. Stripinienei ir tėvų komitetui — prisidėjusiems prie vėliavų įsigijimo. Vėliavos įteiktos draugovių draugininkėms ps. M. Stanionienei ir v. sk. B. Abromaitienei. Sueigoje dalyvavę kūrėjai-savanoriai skaučių apdovanoti jubilėjinių metų gairelėmis. Oficialioji dalis baigta Lietuvos himnu. Akademinėje dalyje kalbėjo konsulas J. Žmuidzinas, dr. M. Anysas, rajono vadeiva s. K. Batūra, p. Viskontas. Referatus skaitė A. Kairytė ir ps. R. Augustinavičiūtė. Minėjimas baigtas daina "Lietuva brangi", palydint kanklėms. Po vaišių skautams ir svečiams buvo rodomas filmas apie penktąją tautinę stovyklą.

● Vasario 4 d., 7.30 v.v., skautų būkle šaukiamas "Šatrijos" ir Rambyno" tuntų vadijų bendras posėdis. Visi vadovai-vės kviečiami jame būtinai dalyvauti.

● "Rambyno" tunto tuntininkas ps. dr. A. Dailydė nuo š.m. sausio 26 d. septyniems mėnesiams pasitraukia iš pareigų. Tuo laiku jį pavaduos v. s. Č. Senkevičius. Visais "Rambyno" tunto reikalais kreiptis tel. 233-7321.

● Vasario 16 proga valt. K. Čeponis pakeltas į vyr. valt. laipsnį. Sveikiname.

● Sausio 25 d. jūrų skautai sėkmingai atstovavo "Rambyno" tuntui kanadiečių skautų plaukymo, skęstančių gelbėjimo, mazgų rišimo ir vandens varžybose; laimėjo 8 pirmąsias ir 3 antrąsias vietas. Laimėtojai apdovanoti premijų kaspinais. Grupei vadovavo ps. P. Gorys. Č. S.

PADĖKA

Už surengimą pobūvio mano naujajai gyvenvietei sušildyti, dalyvavimą, prisidėjimą bei dovanas nuoširdžiai dėkoju: T. Placidui, OFM, p.p. Andruliams, Ankudavičiams, Birgelienei, Bartninkienei, Butienei, Berentams, Budrevičienei, Daugvainienei, Dvilaičiams, Dubickams, Juditai, Jazminui, Kondratienei, Karosams, L. Karosienei, Lorentams, Miniotams, Matukams, Mašalienei, Mackevičiui, Pilėnui, Rašymams, Skrinskams, Sukauskams, Skučams, Šleniams, Totoraičiams, Taseckams, Vilkienei, Vaidotienei, Valadkienei, Yčams, Zakarevičiams.

Kai žmogus būdi ir pasijunti vienišas, traukiesi tarytum į gyvenimo šešėlį. Ir tuo metu, kai pajunti, kad esama dar tiek daug draugų bei bičiulių, kurie prisimena, — dėkingumui išreikšti jieškai gražiausio žodžio. Tas žodis — tai džiaugsmas, kurį man suteikėt savo dalyvavimu.

Jūsų — **Stasė Valatkienė**

Parduodamas nepasterizuotas medus

IŠ NUOSAVO BITYNO ĮVAIRIAIS KIEKIAIS.

Skambinti tel. 534-0563

30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

R. CHOLKAN

& CO. LIMITED REALTORS

ROYAL YORK — BLOOR, apie $7.000 įmokėti, 6 kambarių vienaaugštis, užbaigtas rūsys, garažas su privačiu įvažiavimu.
JANE — BLOOR, $10.000 įmokėti, rupių plytų, 7 kambarių atskiras namas, kvadratinis planas, garažas, naujas vandens-alyvos šildymas, graži vieta.
RUNNYMEDE — BLOOR, 7 kambarių atskiras namas, garažas, lieka viena atvira skola, balansui, netoli Bloor bei požeminio traukinio stoties, puiki vieta dantistui, gydytojui ir pan.
KINGSWAY, puikus, visai naujas 6 kambarių vienaaugštis; dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu, nemažas sklypas, 4 kambariai rūsyje su atskiru įėjimu; galima panaudoti kaip atskirą butą, puiki vieta, arti visko.
HIGH PARK — BLOOR, originalus dvibutis, 2 atskiri šildymo įrengimai, dvigubas garažas, nepertoli nuo požeminio traukinio stoties, puiki vieta.
RONCESVALLES — HIGH PARK, apie $20.000 įmokėti, 18 kambarių atskiras namas, paverstas į 6 butus, apie $8.500 metinių pajamų, privatus įvažiavimas.
HIGH PARK — BLOOR, keleto metų senumo, šešiabutis, dvigubas tributis, 3 ir 2 miegamųjų, garažai su privačiu įvažiavimu; galima pirkti pusę. Kas jieškote panašaus pastato, nepraleiskite progos, nes labai retai pasitaiko.
JANE — BLOOR, septynbutis, 2 ir 1 miegamųjų, apie $14.000 metinės nuomos, labai graži vieta, netoli nuo požeminio traukinio stoties.
20 BUTŲ APARTAMENTAS, maždaug 8 metų senumo, požeminė autoaikštė, elevatorius, terraso, apie $35.000 metinių pajamų, puikus rajonas.
28 BUTŲ APARTAMENTINIS PASTATAS, vos keleto metų senumo, elevatorius, garažai ir autoaikštė, 2 ir 1 miegamųjų; apie $52.000 metinių pajamų.
$25.000 ĮMOKĖTI, 3 krautuvės ir 6 apartamentai,, virš $18.000 metinių pajamų, gana geras prikinys, turi būti parduota; tik keleto metų senumo.
TAVERNA, apie $30.000 įmokėti, virš $100.000 metinė apyvarta.
MOTELIS, 11 vienetų, restoranas ir namas, apie $40.000 įmokėti, labai judriame tabako auginimo rajone.

2232 BLOOR ST. W. Tel. RO 7-5454

PR. KERBERIS

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Darbo tel. RO 7-5454 Namų LE 5-1584

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKAME	DUODAME
5% už depozitus	mortgičius iš 7%
5½% už šėrus	asm. paskolas iš 7%

Kapitalas virš trijų milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki $5.000 ir MORTGIČIUS pagal valdžios nustatyta norma — 66% ikainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $5.000.

Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenąs Kanadoje

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta).

BUSTINĖ: Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. • Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

$3.000 ĮMOKĖTI, Yonge St. North, vienaaugštis (bungalow) 5 kambarių, atskiras, plytinis, alyva šildymas, privatus įvažiavimas, moderni virtuvė, poilsio kambarys; prašoma $22.900.

$28.500, Bloor-Dufferin, dvibutis, 2-5 kambarių butai, šiltu vandeniu šildymas, dvigubas garažas, lieka vienas mortgičius.

$5.000 ĮMOKĖTI, Bloor-Pauline, plytinis, 8 didelių ir šviesių kambarių namas, 2 prausyklos, 2 virtuvės, 8% mortgičius, dvigubas garažas, keli žingsniai nuo Bloor.

$8.000 ĮMOKĖTI, Jane-Bloor, atskiras, plytinis, 6 švarūs kambariai, 2 virtuvės, šiltu vandeniu šildymas, šoninis įvažiavimas, garažas, lieka vienas mortgičius.

$2.500 ĮMOKĖTI, Dundas-Keele, 6 švarūs kambariai, dvigubas garažas; prašoma $14.900; lieka vienas mortgičius.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4, Tel. LE 4-8459

Turime krautuvių, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygom paskolų — mortgičių.

VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAŽUKĖ) VISTOSKI

GERIAUSIA MĖSA ir SKANUMYNAI

Pirkite moderniausiose, geriausios kokybės, europinio stiliaus, Š. Amerikos mėsos ir skanumynų krautuvėse

AUGŠČIAUSIOS KOKYBĖS KRAUTUVĖSE

tip-top MEATS

delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park). Tel. RO 6-4982

Yorkdale Shopping Centre 783-8866

LIQUIFLAME OILS LTD.

259 LAKE SHORE BLVD. EAST — TORONTO, ONT.

NEMOKAMAS METINIS KROSNIŲ ĮSVALYMAS

24 val. veikianti greita krosnių taisymo tarnyba

DABAR PATS LAIKAS PAKEISTI KURO ALYVOS BENDROVĘ

Biudžeto ir patarnavimo planai. Išsimokėjimas 5-riems metams ir ilgiau

B-vės atst. C. (CHUCK) ROE. Tel. 362-5777.

Lietuviškai visais šildymo reikalais kreiptis: St. Prakapas tel. RO 7-9088 kiekvienu metu.

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864 Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-vių atstovybė

A. ČIŽIKAS **ALFA RADIO & TV**

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus.
Taisom šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.
TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANDSDOWNE AVE., TORONTO

ĮVAIRŪS SIUNTINIAI IR DOVANOS Į

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAPRASTU BEI ORO PAŠTU

BE MUITO DOVANOS:

Įvairios sudėties maisto siuntiniai, automobiliams motorai ir padangos, motociklai, dviračiai, skalbiamosios mašinos, siuvamosios mašinos, televizijos priimtuvai, pianinai, foto aparatai, radijo priimtuvai, transistoriniai radijo aparatai, laikrodžiai, kilimai ir baldai.

Maisto siuntinių svoris neribotas.

Turime naujus iliustruotus katalogus, kuriuose yra smulkus aprašymas ir paaiškinimai. Pažymėtos kainos yra galutinės.

Taip pat persiunčiame pinigus, už kuriuos gavėjas gali nusipirkti įvairių prekių specialiose dolerinėse krautuvėse.

- Be to, siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19¾ svarų gryno svorio.
- Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.
- Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.
- a Sąžiningai ir greitai patarnaujame.
- Jeigu turima neaiškumų, prašome klausti, telefonuoti bei rašyti, mielai paaiškinsime ir duosime patarimą.
- Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasiruošusi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.
Telefonas LE 1-3098
Savininkai A. ir S. KALŪZA

LIETUVIAI STALIAI
mloniai kviečia
aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis
2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289
ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.
K. Striaupis Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi
TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.
532 - 7733
1613 Dundas St. W. Sav. R. Stasiulis

A & B TAILORS
Sav. A. B. Beresnevičius
343 Roncesvalles Ave., Toronto 3
(TARP GRANADIER RD. IR NEEPAWA AVE)
Tel. 531-1432
Vyrų ir jaunimo moderni drabužių krautuvė. Pasirinkimas įvairiausių madų drabužių.
(MOD CONSERVATIVE FORMAL)

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994
ART'S PHOTO STUDIO
Vestuvinės nuotraukos
Meniškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

Vienintelė lietuviška Toronte PARKDALE B-A SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W., (prie Gladstone). Tel. 535-9468
Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, baterijos ir t. t. Automobilių vilkikas (towing). Autovežimių taisymas, elektrinis (Alen Scop) patikrinimas. Po darbo valandų skambanti tel. RO 6-8503.
Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (vasario 1—7) atidaryta visą parą — 24 valandas.

Firchuk Textiles Ltd. Siuntiniai į Europą
Pagrindinė įstaiga: 670 Queen St. W., Toronto 3, Ont. Tel. EM 4-5036.
Hamiltone skyrius:
293 Ottawa St. N., Hamilton, Ont. Tel. 549-2005

Čia gausite tekstilės gaminius pigiausiomis kainomis; didelis pasirinkimas skarelių, megztinių ir kitų dalykų, kuriuos gavę giminės ir draugai Europoje tikrai džiaugsis.

PLUMBING and HEATING
J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvair. plumbing ir vandens apšildymo darbus
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro Lic. PH. 136 Tel. LE 2-5191

A.P. GARAGE
A. PAŠKEVIČIUS
laikinai persikėlė į
2264 DUNDAS St. W.
LE. 5-9130
(International Auto Body)
Towers — Loblaw's kiemas
Įvažiavimas tiesiai iš Dundas gatvės.

BALTIC MOVERS
VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS
BALDAI IR KT.
Vežamas turtas pilnai apdraustas
Skambinti tel. LE 4-1403
30 Dewson St., Toronto, Ont.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos
DUNDAS AUTO BODY
MAX KANE AUTO BODY
Darbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas.
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

SKAITYTOJAI PASISAKO

PAVEIKSLAI IR RADIJAS

Dažnai tenka susitikti su liet. studentais ir augštesniųjų mokyklų mokiniais. Besikalbant su jais lietuvybės temomis, jie ir sako: "Mes daug girdėjome apie Lietuvos praeitį kalbant kitus, esame šiek tiek skaitę apie ją, bet beveik nieko nesam matę iš jos praeities." Tai tiesa. Eikime pvz. per Tėvų pranciškonų sales, per Šv. Jono Kr. par. salę, Liet. Namų sales: sienos plikos. Mes tvirtiname jaunam lietuviukui, kad iš praeities stiprybę semiam. Bet kur gi jis mato tą mūsų didingą praeitį? Kur gi mūsų kunigaikščių paveikslai dingo, kur paveikslai aušrininkų-varpininkų, dainių-poetų? Kur nepriklausomybės kovų vaizdai, kur pirmųjų žuvusių portretai, kaip A. Juozapavičiaus, P. Lukšio, P. Eimučio ir kitų? Ar mūsų jaunoji karta yra mačiusi ką nors panašaus lietuviškose salėse? Ar jinai yra mačiusi bent kokį filmą, vaizduojantį Lietuvos praeitį?

O pasimokyti yra kur, ypač Toronte gyvenant. Tik nueikime į lenkų sales Claremont, Dennison, Dovercourt-Queen kampas ir kt. Ten rasime nukabinėtas sienas karalių, karių, politikų paveikslais ir nepriklausomybės kovų vaizdais.

Tiesa, turėjome daug įvairių dailininkų parodų. Bet ar tose parodose jaunas lietuviukas galėjo pamatyti ką nors iš Lietuvos praeities? Visur tik abstraktas.

Bet neverta nusiminti — turime nuolatinę architektūros parodą, t.y. lietuvišas kapines Port Credit. Jaunas ir senas čia nors dalelę lietuviškos praeities gali pamatyti paminklų simbolikoje.

Kiekvieną šeštadienį 3.30-4.30 v. p.p. girdime eterio bangomis: "Jau aštuoniolikti metai kaip jūs girdite lietuvišką radijo programą..." Ši radijo programa yra vieno žmogaus iniciatyva. Pagarba jam už taip didelį triūsą. Bet gan dažnai yra jaučiama stoka tinkamos medžiagos, nuolat kartojama ta pati reklama, muzika ir beveik nieko bendru — lietuvišku reikalu. Argi nebūtų galima tą radijo programą bent kiek suvisuomeninti, t. y. pridėti bent kokį grašį iš bendrų sumų? Juk būtų daug įdomiau ir naudingiau pasiklausyti ko nors aktualiais lietuviškais reikalais, negu šimtus kartų tą pačią reklamą ir tą pačią plokštelę. **A. Lukas**

AR IR VĖL MANE PULS?

Manau užtektų man ir KJZ polemizuoti "Skaitytojai pasisako" skyriuje, nes kur aš matau juoda, jis — balta. KJZ, atitaisydamas beveik visus mano priekaištus, nutyli vieną, mano nuomone, gan svarbų dalyką, būtent, kodėl lenkinamos lietuviškos pavardės Punske?

Minėtųjų žinių aš neišlaužiau iš piršto — buvo net keli punskiečių laiškai atspausdinti "Naujienose" apie laidojimą. Moteris laiške maldaute maldauja lietuviškos maldaknygės, kurios niekur negalinti gauti Punske. Seniau buvo daugiau prašymų lietuviškų maldaknygių ir knygų. Kad jos buvo neįsileidžiamos Punskan, tai apie tai žinau jau 15 metų iš savo pažįstamų, kurie bandė siųsti ir knygos adresatų nepasiekė. Pasakojo vienas pažįstamas siuntęs išmėginimui dvi maldaknyges: vieną lietuvišką, kitą lenkišką. Lenkiškąją gavo, lietuviškos ne! Ir aš pati siunčiau, bet nesėkmingai. Mano oponentas teigia gyvenęs ir dirbęs Lenkijoje, o aš kalbu apie Punską. Būtų gera, kad jis rastų būdą painformuoti tuos mūsų tautiečius kur tas maldaknyges ir knygas galima gauti. Pasak KJZ, mano teigimai, laiškai, punskiečių pasakojimai, kurie, deja, nėra tokie šviesūs kaip KJZ, gali būti gandai... Būtų gera, kad kiti tuo reikalu pasisakytų. Pvz. punskietė galėtų pasakyti: buvo ar ne diskriminacija Punske? Ir, kaip minėjau, jos teigė, kad dalykai esą pagerėję.

Man tik gaila, kad daugelį dalykų mes praleidžiame pro pirštus, nerandame nei reikalo, nei laiko jų apginti. Pvz. kad ir V. Trumpos recenzija "TŽ" prof. Biržiškos knygos "Dėl mūsų sostinės". V. Trumpos išvedžiojimai prašyte prašėsi replikos. Mudu su vyru perskaitę knygą stačiai stebėjomės V. Trumpos nuomone. Mes jokiu būdu negalime sutikti su ja. Deja, neatsirado gynėjų, neatsirado "taisytojų", bet atsirado "gynėjas" mano priekaištams atitaisyti, o V. Trumpos nuomonė taip ir liko lyg tikras pinigas. Būtų gera, kad kiti mūsų recenzentai dar apie šią knygą pasisakytų. Siūlyčiau A. Kalniui pasisakyti "Dėl mūsų sostinės", nes buvau sužavėta jo straipsniu "TŽ" apie "Mindaugo mirties" pastatymą Toronte. Autorius sugebėjo parašyti kietą teisybę tokiu puikiu subtilumu ir kultūringumu, kad niekas negalėjo užsigauti — tai lyg mylinčio tėvo pamokymai.

Regina Kutka

Sudbury, Ont.

NAUJA VALDYBA. Apylinkės skyriaus visuotiniame susirinkime, atsistatydinus senajai valdybai, išrinkta nauja: pirm. Dzidorius Ragauskas, vicepirm. Aldona Kručienė, sekr. Juozas Valančius, ižd. Rita Zlatkutė, švietimo vadovas — Klaudijus Kuncevičius. Revizijos komisija pasiliko ta pati. Šį kartą į naująją valdybą įeina du jaunosios kartos atstovai — stud. K. Kuncevičius ir R. Zlatkutė. Linkime naujajai valdybai sėkmės.

DR. J. ŠEMOGAS iš Montrealio persikėlė Sudburin ir jau nevienas tautietis pasinaudojo jo patarnavimu.

Sudburiškis

Winnipeg, Manitoba

DARBAI IR GINČAI. Po nesėkmingo 1968 m. gruodžio 8 d. metinio susirinkimo, š. m. sausio 5 d. tuojau po pamaldų lietuvių parapijos salėje įvyko II-ras, į kurį atsilankė kiek daugiau tautiečių. Susirinkimą atidarė v-bos pirm. agr. J. Malinauskas. Susirinkimo pirmininku išrinktas V. Januška, sekretoriumi — J. Demereckas. Pereitų metų susirinkimo protokolą, nesant buv. sekr. Br. Bujokienės, perskaitė sus-mo pirmininkas. Ižd. V. Rutkausko pranešimu, 1969 m. ižde lieka grynais pinigais $272.22. Tautos ir Šalpos Fondų atstovas J. Demereckas pranešė, ked pereitais metais per Vasario 16 minėjimą surinkta aukų $145, kurie pasiųsti Tautos Fondo atstovybei, o aukotojų sąrašas paskelbtas "TŽ" 15 nr. Šalpos Fondą nutarta likviduoti, o likutis bus paskirstytas v-bos nuožiūra. Vasario 16 gimnazijai remti būrelio atstovas T. Lukas pranešė, kad šis būrelis buvęs įsteigtas 1952 m. Pr. Matulionio pasiūlymu. Per 12 veikimo metų jis surinko $2429.31, kurie, atskaičius persiuntimo išlaidas, persiųsti Vasario 16 gimnazijai. 1964 m. už I pusmetį buvo surinkęs $72 ir $22 su aukų lapu. Atskaičius persiuntimo išlaidas, pinigai pasiųsti Vasario 16 gimnazijai. Kadangi nuo 1964 m. grupelės žmonių iš Vasario 16 gimnazijai remti būrelio vadovo buvo atleistas, už II pusmetį aukų neberinko. Surinktieji pinigai grąžinti atgal. Nuo jo atleidimo būrelis iš viso nebeveikė ir gimnazijai aukų niekas neberinko. Susirinkimo pirm. V. Januška pakvietė jį vėl vadovauti būreliui. T. Lukas padėkojo už "negarbingas atostogas" ir sutiko šį darbą tęsti toliau. Įsirašė virš 15 rėmėjų. — Baltiečių Federacijos Winnipego skyr. vardu T. Lukas padarė trumpą veiklos apžvalgą ir pranešė, kad skyrius turi $226.99. — Apylinkės v-bos pirm. J. Malinauskas padarė 1968 m. veiklos apžvalgą. Paminėjo, kad buvo suruoštas Vasario 16 minėjimas, viena gegužinė ir t.t. V. Januška pareiškė, kad pereitų metų v-ba savo nuveiktais darbais per daug pasigirti negali. Esą niekas nesilankė pas miesto burmistrą dėl Lietuvių Dienos, ant rotušės rūmų niekada nebeplevėsuojanti Lietuvos trispalvė ir aplamai veikla nebeprasiveržianti is savo ratelio. Diskusijos dėl P. Liaukevičiaus korespondencijos "TŽ" 1968 m. 49 nr. (žiūr. paaiškinimą "TŽ" 1969 m. 4 nr.) užsitęsė virš valandos, ir žmonės ėmė nerimauti. Jaunosios kartos atstovas Audrius Šileika, turbūt netekęs kantrybės, išėjo iš susirinkimo. — Slaptu balsavimu į v-bą išrinkti: D. Januškaitė, J. Barkauskaitė, J. Demereckas, J. Malinauskas, K. Strikaitis, P. Liaukevičius ir T. Lukas; į revizijos k-ją: M. Šarauskas, V. Rutkauskas, V. Januška ir B. Bagdonas. V. Januška nuostabiai gražiai ir taktiškai sugebėjo pravesti susirinkimą, kurio dėka susiklijavo ir nauja valdyba. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

VALDYBOS POSĖDIS. Tuojau po susirinkimo naujai išrinkti asmenys pasiskirstė pareigomis: agr. J. Malinauskas — pirm., J. Barkauskaitė — švietimo bei parengimų reikalams, D. Januškaitė — Tautos Fondo atstovė, J. Demereckas — iždininkas, K. Strikaitis — sekr.; nariais liko: P. Liaukevičius ir T. Lukas. — Buvo svarstoma piniginė parama scenos veikalui "Baltic Story". Nors šiam reikalui Winnipege nemažai išplatinta loterijos bilietų bei surinkta aukų, tačiau nutarta dar papildomai aukoti ir iš B-nės iždo. Spektaklio reikalams sudarytas komitetas iš Winnipego Baltiečių F-cijos skyriaus: D. Januškaitė, A. Šileika, T. Blozmanis, H. Anniko, T. Snikeris, K. Licons ir M. Štauvers. Šiam reikalui aukas renka: D. Januškaitė — 4-590 Simcoe St., Winnipeg 3, Man. (tel. 775-2947) ir K. Licons — 493 Queen St., Winnipeg 12, Man. (tel. 888-4525). Kaip "TŽ" 1968 m. 47 nr. minėta, į šį k-tą kun. J. Bertašius ir J. Malinauskas nebeįeina, nors šiam reikalui jie yra daug pasidarbavę. Buvo svarstoma parama Fort William-Port Arthur, Ont. apylinkės v-bos nupirktame sklype statomam paminklui. Archit. dr. A. Kulpavičius paruošė planą, kuris jau priimtas. Šis kilnus užsimojimas nutartas paremti. Apsvarstyta ir Vasario 16 minėjimo programa vasario 16 dienai.

KO MUMS REIKIA? Mūsų Winnipegas yra nemaža lietuvių kolonija, tik reikia pastangų išvystyti bendruomeninei veiklai. Kad tai vyktų sklandžiau, norisi priminti PLB III-me seime iškeltas mintis: Turime dirbti vieningai ir nesiskaldydami. Nesistenkime kitaip galvojantį lietuvį, griežtesnį ar nuosaikesnį, iš savo tarpo išstumti. Darbo daug, ir kiekvienas lietuvis mums yra brangus, reikalingas ir nudingas. **K. Strikaitis**

Welland, Ont.

VASARIO 16 MINĖJIMĄ rengia KLB vietinės apylinkės valdyba vasario 8, šeštadienį, 6 v. vakaro, St. Michael's Church Hall, 411 Harriet St. Programoje — trumpa jaunimo atstovo kalba, meninė dalis; po to— vaišės, loterija šokiai. Visi tautiečiai kviečiami dalyvauti.

ČIKAGOS...

(Atkelta iš 6-to psl.)

koje, buvo plačiai aprašytas "Chicago Daily News" dienraščio šeštadieniniame priede "Panorama". Ten pažymėta, jog jis yra vienas iš trijų Čikagoje gyvenančių meisterių klasės žaidėjų ir kad jis yra žaidęs Lietuvos šachmatų rinktinėje. Suminėti jo laimėjimai Amerikoje, įdėta ir jo nuotrauka.

Kaunas, kaimas ir...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

gyklose, baliuose, privačiuose pobūviuose ir pan. yra gana gerai apsirengusi, gal net su tam tikra elegancija. Lietuvos moterys žymiai tvarkingiau ir gražiau apsirengusios už vyrus. Tai pastebima baliuose ir restoranuose. Buvau apsvaigintas baliuose Lietuvos ponių grožiu ir jų paryžietiškos mados suknelėmis.

Bet laikas nuo laiko, ypač prie Karo Muzėjaus, sutinkami vyrai ir moterys, apsirengę tautiniais drabužiais, nepaprastai spalvingais iš Lietuvos ar Žemaitijos kaimo. Tai buvo ekskursijos iš tolimesnių Lietuvos provincijų. Tuo tarpu aiškiai išsiskiria nuo šios aprangos išraelitų tikėjimo gyventojai, kurių Kaune gausu.

(B. d.) Išvertė **K. Baronas**

Pajieškojimai

Jieškomas **Algirdas-Boleslovas Vogusevičius,** sūnus Jono, gimęs 1921. VIII. 4, Jurabarko mieste, Raseinių apskr. Jo jieško brolis Viktoras Vogusevičius ir Zymonaitė Juzė, gyvenantieji Jurbarko mieste, Kudirkos g-vėje Nr. 3.

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGOVAS
Atlieku visus elektros įrengimo darbus
923-7194. Sav. A. Čeponis

Saugyklos užrašas

"The Catholic Digest" žurnalo pranešimu, ant saugyklos (seifo) Simcovitz and Co. raštinėje, Chicopee, Mass., JAV yra užrašas: "Please do not blow up safe. It contains only records. Cash is in first desk, upper righthand drawer". (Prašome nesprogdinti saugyklos, nes joje tėra buhalterinės knygos. Pinigai yra pirmojo rašomojo stalo viršutiniame stalčiuje iš dešinės pusės). Visdėlto įsilaužė vagys, kurie saugyklos nelietė, bet iš nurodyto stalčiaus pasivogė $25 — visą ten buvusių pinigų sumą.

ŠYPSENOS

Jie niekad neperka tuščių bonkų

Žmona sako vyrui:

— Sandėliuke mačiau bene keliasdešimt tuščių degtinės bonkų. Iš kur jos atsirado?

— O iš kur aš galiu žinoti? — klausiamai atsikirto vyras ir čia pat pasiaiškino: — Aš savo gyvenime niekad nepirkau tuščių bonkų...

Menkavertybės kompleksas

— Mano žmona buvo pas psichiatrą.

— Kas jai atsitiko?

— Ji kenčia baisų menkavertybių kompleksą: mano nesanti nė kiek negeresnė už kitas.

Parinko Pr. Al.

BARONESSA
BEAUTY SALON
2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampas Bloor-Durie gatvių). Sav. Alė Kerberienė

RYAN & ODETTE
LAIDOTUVIŲ NAMAI
Telefonas LE 2-5965
1498 DUNDAS ST. WEST, TORONTO, ONTARIO
• MODERNIAI ĮRENGTI • VĖSINIMO SISTEMA •
• RŪPESTINGAS PATARNAVIMAS • PATOGI VIETA •
Lawrence G. Odette
Morley D. Hogle
Directors

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ
YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai

DUFFERIN RADIO and TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir batarejos. Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbalis

NEPAMIRŠKITE, prieš važiuodami į tolimesnę kelionę, patikrinti ir pataisyti savo automobilį! FRANK PETIT, kvalifikuotas auto mechanikas, su malonumu tai atliks. Paskambinkite ar užvažiuokite į
Bloor Autorite Garage 296 BROCK AVE. (tarp Dundas ir College). Tel. 531-1305

DR. E. ZUBRIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
1577 BLOOR ST. WEST
(prie Dundas)
Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ
DR. D. ANDRIULIONYTĖ
DANTŲ GYDYTOJOS
1796 Bloor St. W. (prie Keele)
Pirm., antr. ir penkt.: 9.30-5 v.p.p.
Antr. ir ketvirt.: 12.00 — 8 v.v.
Pagal susitarimą.
Tel. 766-1372

DR. V. J. MEILUVIENĖ
DANTŲ GYDYTOJA
184 ELLIS AVE.
(prie Queensway)
Tel. 762-1009.
Priima pacientus pagal susitarimą.

Kabineto telefonas LE 4-4451
DR. P. MORKIS
DANTŲ GYDYTOJAS
Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą.
1082 BLOOR ST. W., Toronto
(Į rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOŠICKIS
dantų gydytojas
749 BATHURST ST.
(kampas Bloor & Bathurst)
Tel. 543-3310
Priima pacientus iš anksto susitarus

VALAU FOTELIUS
IR ĮVAIRIUS KILIMUS
Automatinis elektra valymas. Sutaisau iširusius galus ir pradegintus kilimus. P. KARALIŪNAS.
Skambinkite LE. 3-4912.

NOTARAS
A. LIUDŽIUS, B.L.
Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.
Namų, ūkių ir betkurio verslo pirkimo—pardavimo dokumentų sudarymas, mortgičiai, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.
468 Roncesvalles Avenue - Toronto.
Margio vaistinės namų II augštas.
(Įėjimas iš Howard Park Avenue)
Priėmimo laikas: kasdien nuo 10 v.r. iki 1 Antrodieniais ir penktadieniais nuo 6-8 v.v. v.p.p. išskyrus trečiadien. ir sekmadienius.
Įstaigos tel. LE 7-1708;
Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS
Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktoria BUKOWSKA, R.O.
274 RONCESVALLES AVE.
(prie Geoffrey St.)
TEL. LE. 2-5493
Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS
S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard Park Ave.) Kabineto telefonas LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 College St. Toronto
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY
323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.
Savininkas V. BAČĖNAS
- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemones ekskursijoms
- patarnauja atsikviečiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

FRANK BARAUSKAS
INSURANCE AGENCY LIMITED
VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDA
REAL ESTATE BROKER
STASYS DARGIS
namų tel. 481-6560
231-2661 3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONT. 231-6226

draudimai
NAMŲ, AUTOMOBILIŲ KOMERCINIŲ IR KITŲ
draudimo įstaiga
AL DUDA
ATSTOVAUJAMOS KANADOS, J.A.V-BIŲ IR UŽSIENIO DRAUDIMO KOMPANIJOS
769-4612
769-4131

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" DALYVAUKIME VISI!

DIDYSIS SPAUDOS BALIUS

VASARIO 8, ŠEŠTADIENĮ, PRISIKĖLIMO DIDŽIOJOJ IR MAŽOJOJ AUDITORIJOJ

BALIAUS PRADŽIA – 7 VAL. VAKARO, PROGRAMOS PRADŽIA – 7.30 V. VAKARO

- Studentų-studenčių choro muzikinė ir baletinė programa
- Originali medžių šaknų skulptūrų paroda
- Labai vertingų fantų loterija
- Geriausios sudėties D'Amico orkestras
- Gaivinantis ir stiprinantis bufetas
- Jaunos nuotaikos šokiai
- Prašoma rezervuotis vietas iš anksto "TŽ" administracijoj
- Bilietai suaugusiems – $3.00, studentams – $1.50

RENGĖJAI MALONIAI VISUS KVIEČIA, NES "TŽ" VISIEM VIENODAI ŠVIEČIA

MONTREAL QUE

Šv. Kazimiero par. žinios

— Sausio 19 d. pakrikštytas Alberto ir Dennise Kravaičių sūnus Juozas, Denis, Louis, Alain.

— Po sunkios ligos General ligoninėje mirė Juzė Jurevičienė-Abraitytė. Palaidota iš mūsų bažnyčios sausio 27 d. Cote des Neiges kapinėse.

— Royal Victoria ligoninėje padaryta sėkminga operacija Petrui Čipkui.

— Klebonas prašo tėvus, kad artimiausiu laiku užregistruotų klebonijoje savo vaikučius, kurie šiais metais priims pirmąją Komuniją ir Sutvirtinimo sakramentą.

— Jau galima atsiimti pakvietimus, kurie bus reikalingi prijungti prie pajamų mokesčių užpildytos formos

— Sausio 19 d. surengta labai sėkminga slidininkų išvyka į Laurentidų kalnus. Panašią išvyką vėl žadama rengti vėliau.

— Pranešama, kad Kazimierinių vakarienė rengiama kovo 1 d. Parapijiečiai ir kiti lietuviai kviečiami įsigyti bilietus iš anksto.

— Užpraėjusio sekmadienio rinkliava — $127.25. K. J. G.

Aušros Vartų par. žinios

— Lietuvos Tyrimo Institutas (Lithuanian Research Institute Inc.) Niujorke renka žinias apie lietuvius, nukentėjusius nacių ir sovietų okupacijose. Institutas kviečia visus tautiečius, kurie yra nukentėję arba turi žinių apie nukentėjusius savo gimines, draugus ar pažįstamus, užpildyti tam tikslui paruoštus žinių lapus. Tokių paruoštų žinių lapų galite gauti parapijos raštinėje.

— Parapijos komitetas papildytas naujai išrinktais nariais. Pirmasis posėdis įvyks vasario 4, 7 v.v., klebonijoje.

— Sausio 23 d. palaidota staiga mirusi Ona Vaitkevičiūtė - Kirkuvienė. Likusiai šeimai ir visiems artimiesiems reiškiame gilią užuojautą.

— Parapijiečių susirinkime buvo teirautasi, kaip pavyko pernai $10 vajus ir kiek parapijiečių apsimoka savo parapijos mokestį. Atsakymas: vajui aukojo 176 asmenys ir surinkta $2.490; sumoka parapijos mokestį — 204.

— 1968 m. Aušros Vartų parapijoje buvo 13 krikštų, 8 jungtuvės ir 13 laidotuvių. Aplankyta 50 ligonių.

— Užpraėjusio sekmadienio parapijiečių susirinkimo metu kavutės išlaidas apmokėjo Antanas Vaupšas. Jam nuoširdi padėka.

— Parapijiečių susirinkime visų dalyvių buvo labai mielai priimtas pasiūlymas iškilmingai atidengti naująjį altorių. Ši iškilmė numatoma vasario 23 d. specialiose koncelebruotose Mišiose, po kurių bus suruošta vakarienė. Maloniai kviečiame visus tą dieną rezervuoti šiam įvykiui.

— Bažnyčios fondui aukojo po $20: I. Petrauskas ir K. & E. Vaicekauskai. Naujajam altoriui aukojo: J. Šveikauskas $10, P. Vaupšas $20, J. Mališka $50. Visiems labai ačiū.

— Užpraėjusį sekmadienį bažnyčioje surinkta $174.99, praėjusį sekmadienį — $185.61.

Šaulių rengiamas subatvakaris įvyksta šį šeštadienį, vasario 1, Aušros Vartų salėje 6 v.v.

MONTREALIO KATALIKIŲ DR-JOS SKYRIUS stropiai ruošiasi kaukių baliui — Užgavėnių vakarienei Aušros Vartų salėje vasario 8, šeštadienį, 7 v.v. Jau pasamdytas geras orkestras, suplanuota karšta vakarienė, tvarkoma loterija. Kadangi originaliausios kaukės bus premijuojamos ir su kaukėmis įėjimas nemokamas, tai tikimasi, kad nevienas laužys galvą ir sukurs specialius drabužius šiam baliui. Draugija ruošia nedaug parengimų, todėl tikisi, kad visuomenė atkreips malonų dėmesį ir parems draugijos veiklą savo atsilankymu.

Prof. L. Kolakowski, lenkų filosofas, dėstęs Varšuvos universitete ir pasireiškęs kaip laisvės šalininkas, pateko kompartijos nemalonėn ir buvo atleistas iš universiteto. Dabar jis dėsto Montrealio McGill universitete marksizmą. Yra parašęs 13 filosofinių ir literatūrinių knygų.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti Quebeco ir Ontario Provincijose
3907A ROSEMONT BLVD.
Tel. OFF.: 722-3545 RES. 256-5355
Sekr. M. ARLAUSKAITĖ, tel. 722-3986
S-tos "Lite" nr. 752D

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL 205, QUE., TEL. 766-5827

DUODA PASKOLAS:
Asmenines iš ... 9 %
Nekiln. turto iš ... 8.5%
įskaitant gyvybės draudimą iki $10.000.
JAU ISDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%)

MOKA UŽ:
Depozitus ... 5.0%
Šėrus (numatyta) ... 5,5%
Term. ind. 1 met. ... 6,5%
Ter. ind. 2 met. ... 6.75%
Term. ind. 3 met. ... 7.0%
Nemokamas gyvybės draudimas iki $2.000 šėrų sumos.

Kasos valandos: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v., Darbo dienomis — nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius. Vakarais — trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Dieną — penktadieniais nuo 1 iki 6 val. ir vakarais — pirmad., trečiadieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

A. NORKELIŪNAS
Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D
VISŲ ROŠIŲ DRAUDIMAS
6695 - 35-ta Ave., Rosemount (kampas St. Zotique)
Montreal, 36 Que. Tel. RAymond 7-3120

TORONTO ONT

Toronto kroniką žiūr. ir 8 puslapyje

Šv. Jono Kr. par. žinios

— Šį sekmadienį, Marijos Įvesdinimo šventėje, 10 val. pamaldų metu šventinamos Graudulinių (grabnyčių) žvakės.

— Mišių tarnautojams pamoka — šį trečiadienį, 6.30 v.v. Sekantį sekmadienį naujai paruošti tarnautojai jau dalyvaus apeigose.

— Jaunimo talentų koncertas — šį šeštadienį, 4 v.p.p., parapijos salėje. Gražus būrys talentingų berniukų ir mergaičių dalyvavo praėjusį sekmadienį generalinėje repeticijoje. Tai maloni proga atsilankiusiems pasiklausyti naujųjų talentų dainoje, muzikoje, deklamacijose.

— Užgavėnių tradicinis balius — antradienį, vasario 18, Šv. Jono Kr. par. salėje. Rengia kat. moterys.

— Šią savaitę parapijiečiai lankomi Waren Parko rajone.

— Lietuvių katalikų šalpai, kurios centras yra Niujorke, bažnyčioje surinkta $225.

— Mirus a.a. Juozui Bačiūnui, PLB pirmininkui, nuoširdi užuojauta velionies žmonai.

— Pakrikštyta Zita-Anelė Bacevičiūtė.

— Staigiai susirgus ir paguldytam Šv. Juozapo ligoninėje Broniui Švedui linkima greitai pasveikti.

— Šį sekmadienį 10 v. Mišios už a.a. Jokūbą Serapiną; užprašė J. A. Gataveckai.

Jaunimo talentų popietė įvyks šį sekmadienį, vasario 2 d., 4 v. p.p., Šv. Jono Kr. par salėje. Jaunieji šiam pasirodymui entuziastingai ruošiasi ir tikisi gausios publikos. Ar tas jų entuziazmas išblės, ar padidės po koncerto, — priklausys nuo Toronto lietuvių visuomenės. Pilna salė tautiečių pakels jų ryžtą ateities darbams, o tuščioje salėje ištirps jų entuziazmas bei geri norai. Popietės rengėjos — Šv. Jono Kr. par. katalikės moterys maloniai kviečia tautiečius gausiai dalyvauti. Žiūr. skelb.

Sėkmingai praėjo Toronto Maironio šeštadieninės mokyklos dvidešimtmečio sukakties proga surengtas šokių vakaras Prisikėlimo salėje, kurią užpildė gausus šios mokyklos rėmėjų būrys. Vakarą pradėjo tėvų komiteto pirm. Ž. Girdauskas. Koncertinę-literatūrinę programą atliko patys mokytojai. Tris savo kūrybos eilėraščius skaitė L. Švėgždaitė, vysk. A. Baranausko "Anykščių šilelio" ištrauką — V. Kuprevičiūtė, parodijas mokyklinėmis temomis — V. Taseckas ir L. Nakrošienė. Jų pastangas humoro doze papildė programos pranešėjas A. Vaičiūnas, Įdomus buvo mokytojų L. Nakrošienės, V. Kuprevičiūtės ir J. Jankaičio suvaidintas satyrins vaizdelis "Pirmoji diena mokykloj", atskleidęs mokyklos vedėjo problemas su lietuvių kalbos nemokančiais mokiniais ir praturtėjusiais tėvais, kuriems daugiau rūpi gyvenimo prabanga nei vaiko lietuviškumas ir lietuviškoji mokykla. Vaizdelio autorius — mokyt. J. Jankaitis. Porą kupletų lietuvių dainų melodijomis pateikė moterų kvartetas — L. Senkevičienė, B. Čepaitienė, A. Kuolienė ir R. Gvildytė. Programos paruošimui uoliai talkino kun. J. Staškevičius. Po programos vyko šokiai ir loterija. Tai buvo bene pirmas tokio pobūdžio vakaras, kurio programą atliko ne mokiniai, o mokytojai.

Orkestras mažiems parengimams prieinama kaina. Skambinti A. Zaremba 767-7084.

GOVERNOR SIMCOE VIEŠBUTYJE (lietuvis savininkas) Simcoe, Ont., geromis sąlygomis išnuomojama virtuvė ir valgykla. Suinteresuoti šiuo verslu skambinkite tel. Simcoe 426-0530.

ĮSNUOMOJAMI su baldais antrame augšte du kambariai ir virtuvė. Tel. LE 4-1045.

Prisikėlimo par. žinios

— Nuoširdi užuojauta p. Bačiūnienei, mirus jos vyrui ir PLB pirmininkui a.a. J. Bačiūnui; R. Cherry, mirus jo mamytei. Užuojautos vietoje p. Dunderių užprašytos Mišios — vasario 15 d., 8.30 v.; B. Vaidotienei, Lietuvoje mirus jos broliui a.a. J. Serapinui. Mišios — vasario 22 d., 7 v.; S. Kupčiūnienei, Lietuvoje mirus jos mamytei a.a. S. Gedgaudienei. Mišios — šį ketvirtad., 9 v.

— Nuoširdūs sveikinimai ir linkėjimai naujajam Toronto arkivyskupo pagalbininkui vyskupui T. B. Fultonui. Kaip ilgametis vyskupijos kancleris, naujasis vyskupas yra parodęs daug palankaus dėmesio ir supratimo ne tik šiai parapijai, bet ir aplamai lietuviams.

— Mišios trečiadienį, 7 v. — už a.a. J. Žemaitį, užpr. p. Rakauskų; 8.20 v. — už a.a. A. Ginioti, užpr. Prisik. par. banko; 8.45 v. — už a.a. Pr. Čeponį, užpr. A. Čeponio; ketvirtadienį, 8.20 v. — už a.a. J. Juodį ir penktadienį, 8.20 v. — už a.a. J. Juškevičių, abejos užpr. Prisik. par. banko; šeštad., 7 v. — už šeimos mirusius, užpr. A. Bernotaičio; 9 v. — p. Gaidelių užpr. jų 25 m. vedyb. sukakties proga; šį sekmad., 11.15 v. — už Vasario 16 akto signatarą a.a. P. Klimą, užpr. Lietuvos gen. konsulo ir ponios; 12.15 v. — už a.a. M. Tamošaitienę, užpr. p. Puterienės.

— Parapijos visuotinis metinis susirinkimas — šį sekmadienį, 7 v. v. par. didž. salėje. Bus pateikta metinė apyskaita ir aukotojų-aukų sąrašai, parapijos tarybos pranešimai, tarybos narių rinkimai, sugestijos ir diskusijos. Visi parapijiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

— Mėnesinė rinkliava par. skoloms mokėti — šį sekmadienį per visas Mišias.

— Tretininkų mėn. susirinkimas — šį sekmadienį po paskutinių Mišių. Mišios kongregacijos intencija

— Prisikėlimo par. choro parengimas — šį šeštadienį parapijos salėje. Įdomią meninę programą atliks jungtinis suaugusių ir studentų choras.

— Pirmosios Komunijos ir katechetinės pamokos — įprasta tvarka; pamoka gimnazistams — šį sekmadienį po 10 v. Mišių.

— Lituanistinis seminaras — penktadienį, 7 v.v.

— Chorų repeticijos: trečiadienį, 7 v.v. — bendra studentų; ketvirtadienį 7.30 v.v. — bendra suaugusių; penktadienį, 6.30 v.v. — vaikų.

— Kitą savaitę lankomos šeimos Burlington Cres., Davenport Rd., Dupont St., Franklin Ave. ir Rosemount Ave.

Pasikeitimai Tautos Fondo Toronto skyriaus valdyboje. Iš valdybos pasitraukus trims nariams, jų vieton buvo pakviesti J. Švėgžda, inž. Vyt. Liuima ir K. Manglicas. Naujoji valdyba sausio 17 d. posėdyje pasiskirstė pareigomis: J. Švėgžda pirm., A. Firavičius vicepirm., Vyt. Montvila sekr., P. Morkūnas ižd., T. Stanulis informacijai, inž. Vyt. Liuima ir K. Manglicas vajaus reikalams. Buv. ilgamečiui skyriaus iždininkui E. Vitartui, valdybos nariams O. Bitaitei-Rinkevičienei ir J. Barzevičiui už atliktą darbą reiškia padėką — **TF Toronto skyriaus valdyba**

ĮVAIRIOSE LIGONINĖSE atlikęs praktiką ir baigęs ligonių priežiūros bei praktiškos medicinos kursą B. NAUJALIS vėl reguliariai priima pacientus SVEIKATOS KLINIKOJE, 460 RONCESVALLES AVE., TORONTO 3, ONT. Priėmimo valandos nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakaro, susitarus telefonu LE 3-8008.

ŠV. JONO KR. PARAPIJOS knygyne jau gauta Virgilijaus Noreikos dainų ir arijų stereo plokštelė.

HIGH PARK RAJONE išnuomojamas be baldų vienam vyrui kambarys ir virtuvė; taip pat 4 kambarių butas be baldų dviem asmenim. Tel. 536-1373.

PARDUODU tautinius drabužius. Tel. 762-6172, Toronto.

VASARIO 1, ŠEŠTADIENĮ, PRISIKĖLIMO SALĖJE
tradicinis chorų
žiemos koncertas ir šokiai
Programą atliks Prisikėlimo studentų ir suaugusiųjų jungtinis choras, vadovaujamas kun. B. Jurkšo. – Geras orkestras. – Bufetas. – Laimės staliukai.
VISI MALONIAI KVIEČIAMI DALYVAUTI!
Koncerto pradžia 7.30 v.v. Bilietai — $2, moksleiviams — $1

STUDENTŲ ŠOKIAI!
Pirmas susibūrimas šiais metais!
Kviečiame visus gausiai dalyvauti!
Puiki nuotaika, daug žmonių – geras laikas visiems susitikti
Toronto Šv. Jono Kr. parapijos salėje, 941 Dundas St. W., penktadienį sausio 31 d., 7.30 val. vakaro
Lietuvių Studentų Sąjunga

Jaunimo talentų popietė
šį sekmadienį, vasario 2 d., 4 v. p.p.
Šv. Jono Kr. parapijos salėje
PROGRAMOJE: smuikas, pianinas, akordeonai, fleita, dainos, deklamacijos.
VISI DALYVIAI bus pavaišinti. Įėjimas suaugusiems — $1.50, moksleiviams — $0.75. Visus maloniai kviečia
K.L.K. Moterų Draugijos Šv. Jono Kr. parapijos skyrius

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 51 sukaktis šiais metais rengiama vasario 16 d. Toronte minėjimas įvyks sekmadienį, vasario 16 d., 4 v.p.p. Brockton gimnazijos salėje, Bloor ir Brock gatvių sankryžoje. Salė parinkta su gera akustika ir didele scena, tinkančia dideliam būriui programos atlikėjų. Apylinkės valdyba šiais metais minėjime pasiryžusi mažinti kalbas, plėsti meninę programos dalį, kuriai vadovauti ir atlikti pavesta muz. Dalia Viskontienei. Pagrindinę meninės programos dalį atliks Toronto choras "Varpas". Kalbėtojas dr. H. Nagys poetišku žodžiu įsijungs į meninės dalies pynę. Valdyba yra pakvietusi federacinės valdžios ministerį iš Otavos tarti sveikinimo žodį. Po minėjimo kanadiečiams svečiams yra numatytas priėmimas Šv. Jono Kr. par. salėje.

Dail. Jurgio Račkaus kūrinių paroda atidaryta sausio 27 d. Picture Loan Gallery, 3 Charles St. W. Joje išstatyti naujausi autoriaus darbai, sukurti Belgijoj nauja technika, vadinama "aluchromes". Tai spalvoti paveikslai ant aliumininės medžiagos. Paroda atidaryta kasdien nuo 12 iki 5.30 v.v., ketvirtadieniais — iki 9 v.v. Sekmadieniais uždaryta. Sausio 26, sekmadienį, parodą aplankė kviestinių svečių būrys, kuris gėrėjosi naujaisiais autoriaus darbais. Galerijos telefonas — 922-0739.

Lietuvių poezija per CBC radiją bus skaitoma šį šeštadienį, vasario 1 d., 10.03 v.v. Poeto H. Nagio eilėraštį "Terra incognita" (nepažįstama žemė) lietuvių kalba skaitys gimnazijos mokytoja Aldona Bušinskaitė, angliškai — radijo programos atstovas. Tuo eilėraščiu pradedama serija poezijos kūrinių, parašytų Kanados etninių grupių autorių. Minėtąjį vakarą, vasario 1 d., bus skaitoma dar estų, ukrainiečių, žydų, airių ir vokiečių autorių poezija. Programos "The Various Voices" vadovas — John Reeves, CBC Box 500, Terminal A, Toronto, Ont. Jo bendradarbis (executive producer) — Rober Weaver. Kitų tautybių poezija bus skaitoma vasario 8 ir 15 d., 10.03 v.v.

Picture Loan Galerijoj, kuriai vadovauja dail. J. Račkus, atidaryta G. Rouault kūrinių paroda. Ją galima aplankyti iki vasario 8 d. kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 12 v. iki 5.30 v.v., Galerijos adresas: 3 Charles St. W. G. Rouault yra vienas žymiausių prancūzų dailininkų.

Naujausią solisto V. Noreikos lietuviškų dainų ir operinių arijų plokštelę išleido "Nordmende" firma Toronte. Labai dailu plokštelės aplanką nupiešė dail. T. Valius. Plokštelė jau gaunama pas leidėją ir platintojus. Ja susidomėjo radijo stotis CHFJ FM ir ją transliavo sausio 27 d., 10-11 v.v. 99,9 banga, "Continental Caleidoscop" programoje.

"T. ŽIBURIŲ" SPAUDOS BALIUS — vasario 8, šeštadienį. 7 v.v., Prisikėlimo abiejose salėse. Baliui pritaikytą **meninę programą** atliks Toronto lietuvių studentų-čių choras, vad. kun. Br. Jurkšo. Tai tas pats choras, kuris sėkmingai koncertavo Niujorke "Darbininko" surengtame koncerte. Į vyrų ir mergaičių choro dainas bus įpintas ir baletas. Parodų salėje vyks originali montrealiečio Pr. Baltuonio medžio šaknų **skulptūrų paroda.** Šių metų spaudos baliuje bus **nepaprastai vertingų fantų loterija:** "Nordmende" firmos radijo priimtuvas su įderintu magnetofonu (tape recorder); Australijoj gyvenančio dail. L. Urbono didelis paveikslas "Vidaus pasaulis"; dail V. Stančikaitės paveikslas; Pr. Baltuonio medžio šaknų skulptūra; garsėjančio portretais ir paveikslais Stp. Šetkaus naujausias kūrinys; P. Misevičiaus lietuviško stiliaus drožinys, Br. Šimkevičiaus drožinys "Lietuvos Vytis"; O. Derliūnienės, atkilusios iš Punsko, audinys — rankšluostis su įaustu Lietuvos himnu ir t.t. Taigi, daug kam nusišypsos stambi laimė. Kaikurie skaitytojai ruošiasi atvykti net iš tolimesnių vietovių. Prašoma nedelsti ir rezervuoti sau ir savo bičiuliams stalus "TŽ" administracijoj. Tikimasi, kad šiais metais spaudos baliaus dalyviai pamėgs jaukią Prisikėlimo parodų salę, kur bus patogūs apvalūs stalai, čia pat vykstanti meno paroda, maloni aplinka, toli nuo stiprių orkestro garsų, arti bufeto. Šokiams gros geriausios sudėties D'Amico orkestras. Žodžiu, spaudos balius bus platus, jaukus ir smagus spaudos mylėtojų susitikimas.

Latvių augštesniųjų kursų, kurie vadinami gimnazija, mokiniai sausio 26 d. Latvių Namų salėje suvaidino K. Binkio "Atžalyną". Ta proga buvo pakviesti ir lietuvių atstovai: J. Andrulis, šešt. m-los vedėjas p. Rukšys, p. Kaknevičiai ir "TŽ" redaktorius. Kursų direktorė Vera Slavuša svečius apdovanojo rožėmis. Vaidinimas turėjo prasidėti 5 v., bet ištisas pusvalandis buvo skirtas kalboms. Viena kursu mokinė, nepriklausomos Latvijos mokinės uniformoje, kalbėjo apie latviu ryžtą išlaikyti savo kultūrą, o kursų direktorė — apie savo institucijos reikalus, jos rėmima. Vaidyba, palyginti, buvo labai gerai paruošta, nors veikalas žymiai sutrumpintas. Salė, kurioje telpa 250 asmenų, buvo sausakimša. Iš "Latvija — Amerika" redaktoriaus A. Vinčels teko patirti, kad moksleiviu dramos būrelis pasiruošęs "Atžalyną" suvaidinti Hamiltone, Londone ir Montrealy. Šeštadieninė mokykla ir kursai vyksta Latvių Namuose penktadieniu vakarais. Būdinga tai, kad Latviu Namuose jaunimui leidžiama šokti tiktai latviškus šokius ir eiti ratelius. Pradžioje jaunimas protestavo, bet vėliau apsiprato ir prisitaikė prie naujojo reikalavimo. Lietuviai svečiai, kurie po vaidinimo buvo pavaišinti kava, gėrėjosi latvių jaunimo šokiais ir rateliais.

TORONTO, ONT.

Į PLB pirmininko J. Bačiūno laidotuves Čikagoje iš Toronto išvyko J. R. Simanavičius ir E. Jankutė. J. R. Simanavičius atstovavo KLB krašto valdybai. Atsisveikinimas su velioniu įvyko sausio 27 d. vakare Jaunimo Centro didžiojoje salėje, o laidotuvės sausio 28 d. Velionis mirė sausio 23 d. Benton Harbor ligoninėje, kur gydėsi nuo širdies negalavimo. Buvo pašarvotas savoje gyvenvietėje, kur po atsisveikinimo su vietiniais žmonėmis pervežtas Čikagon. Palaidotas Mount Hope krematoriume.

AUKOJO "T. ŽIBURIAMS"

Rėmėjų prenumeratas po $10 už dvejus metus atsiuntė V. Endzelis, M. Bankaitienė, V. Montvilas, Br. Misius, Z. Tumosa, A. Druseikis, V. Saulis, K. Mileris, J. Riauba, J. Olšauskas, J. Danilevičius, dr. P. Vytė, J. Švėgžda, A. Masaitis, mons. V. Balčiūnas, J. Juraitis, K. Šviežikas, K. Vaitkūnas, J. Dakin, A. Ašoklis, P. Kitra, dr. J. Baltrušaitis, D. Razulevičius; $6: V. Miliukas; $5: J. Mikšys, J. Petravičius; $4: F. Noreika, J. Bakštys, V. Kazlauskas, A. Balčiūnas, Vl. Vaišvila, M. Petrulis, J. Renkauskas, A. Ripkevičius, V. Baliūnas, M. Matušaitis; $3. J. Kaknevičius, A. Laurinaitis, Z. Girdauskas, J. Vėgelis, J. Čipkus, E. Aleksiejūnas, J. Mickevičius, L. Pevcevičienė, A. Matulionis; $2: A. Bugailiškienė, M. Jasionytė, A. Statulevičius, A. Visockienė, A. Poškus, J. Misevičius, Juozas Žiurinskas, M. Aukštaitė, A. Jonkutė, B. Balaišis, J. Mockevičius, D. Keršienė, J. Budreika, I. Samal, V. Morkūnas, J. Mačėnas, K. Rožanskas, J. Naujokaitis, G. Gaputis, K. Gaputis, V. Kėžinaitis, A. Barauskas, A. Banylis; $1.50: A. Raškevičius; $1: V. Janulevičius, J. Oscila, A. Šalčiūnas, A. Šalčius, S. Jakaitis, kun. J. Patašius, P. Pockevičius, L. Medelis, A. Vaičiūnienė, A. Simanavičius, St. Šukaitienė, A. Garbus, J. Mickeliūnas, E. Sudikas, A. Kazanavičius, A. Kutka, I. Vilimas, P. Pikevičius, Vyt. Vaičiūnas, J. Baltrušaitis, kun. J. Tautkus, T. Anderson, K. Majauskas, H. Jagučanskienė, F. P. Malukas, Vinc. Vaičiūnas, O Virbūnienė, B. Švilpa, Z. Tumosa. Nuoširdi padėka visiems!